

Duku wàrimè Tináaṅsààtì Di mpátíri tɔ̀ tìi náaṅtì

Duku weè wàri di mpátíri kè di ti náá nYesu tumè Isidayεεribε kóo δεετίwè nè kutenkù kumου kóo δεετίwè. Duku wàri o pátíri κε bo βενκε Yesu dómè mμε βενìtibè nè Sammarii kóo nìtì kó dináaṅhāntíri nè kukpáatiyeinkù kperi nè onìtì wèè bire do feti kòo wēte ké dè pèté, nè Kuyie ntōrè do nàkémè βενααε̄mβε Yesu kó mupeitímù kpéi. Duku ti náá nKuyie ndómè mμε βεσánpóβè nè βεε̄rìbè nè βεpòðbè. Ke nàké κε íkú Yesu túmè Onìtibire, δεε̄ te kòo bàte ò yààrìbè kó ifuke κε tūðkenè Adammu.

Di mpátíri náaṅtì duó κε dómme

1. Duku wàrimè o pátíri 1:1-4
2. Yesu kó mupeitímù nè ò bàátímè o tōmmú kpéi 1:5-4:13
3. Yesu pĩ mmùù tōmmú 4:14-19:27
4. Yesu fēütémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yāntémè 24:1-53

Mùù kpéi nte kè Duku wàri di mpátíri

¹ Βενìtibè péu wàrimu Yesu fòmму kó tináaṅtì tìi dòò ti cuokè, ² κε tūnne Kuyie nkó βεtōmbè bèè ò yà nè βε nuò ndè keté dìi mōnnì bè tì nàké kè tì dómme. ³ M mómмуο nkè m biéké weti weti dè dòò mèè botì nè dè keté dìi mōnnì, κε sō ndè wenni κε dò n da wàri δε kó tináaṅtì f̄́ nhokótì Teofiiri. ⁴ Kàa nyé κε dò nha yie ntìi náaṅtì tú timómman̄ti.

Kuyie ntõnni do nakémè Isãã-Batiisi kó mupεitímù kpéí

⁵ Edoti do tú dìi m̀nni Sudee kóo kpààti kè ikuó niùti m̀u bo kòo yètirì tú Sakarii, ikuó niùti Abia kó fεnafε kou, kòo pokù yètirì tú Edisabeti, Anᵒᵒ kó kufuku kou. ⁶ Bedé kè bè d̀̀ri Kuyie ndómè, ke yíe nKuyie ntannò nè ku tié nyimou. Tìmatì í mbo bè bo bè sei ntìi mieke. ⁷ Kè bè kòtè bedé bá bè í m̀ke dεbire ke yé Edisabeti do tímè tεhãũntε.

⁸ Diyie mari kè Abia kó fεnafε kó mεfitímèε tuoke ⁹ kéndonnè bè do ð ndᵒrimè, kè bèε tãã tété kétãáté Sakarii kòo ta Kuyie ncíètè kéntuò nti húuntì. ¹⁰ Kè benitibè bemou mbo ditowaà, ke báá nKuyie ò t̀ò ndi m̀nni tihúuntì. ¹¹ Kè Kuyie ntõnni cúténi kécómmú di húuntànni ñnkè, di píku yóu. ¹² Sakarii di yà dìi m̀nni kè d̀ε ò di mediè nkè kufōwáá nhò pí. ¹³ Kè Kuyie ntõnni náké Sakarii ke d̀: Kufōwáá mbáá da pí nKuyie ncoutému a báamm̀i, a pokù Edisabeti bo da peité denitidabire kàa d̀ yu ke d̀ Isãã. ¹⁴ Diwèi bo da pí, nkàa yèmmèε narike mediè kè benitibè péu nyãnku bè ò peité mèε kpéi. ¹⁵ Ke yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiεwè nwe, ò í yó nyᵒ dífèè yoo menà mmèε kó dimàà muò. Bè bo nyóó ò peité kè Muyaánsààmù muò p̀nke ò piéké. ¹⁶ Weè yóó t́nnéni Isidayεεribe péu be Yiè nKuyie mborè. ¹⁷ O borime bo nwenni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nnè muwérímú Kuyie pããnáãntì náãntò Edii do m̀ke mù, kòo ẁεtε kénáríkunnε ibí nè i cicεbè, kéceete itookperì yembè kè bèε m̀ote mεyèmmè, mèε bo yie nKuyie kètũntε benitibè kè bèε mbaa ti Yiè.

¹⁸ Kè Sakarii beke Kuyie ntõnni ke d̀: M bo yĩmε

kébanté ke dò a náá mmómumu nke yé n kòtémè kè m pokù kòté? ¹⁹ Kè Kuyie ntõnni ò ténné ke dò: N tú Kabiyeeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè kù n tõnni kè m bo da náké de kó tináaànsààti. ²⁰ A í me ntámè ke dò ndè bo dò, a nòndenfè bo dari, bá a bá nno nke náá nke dè yàa dònè, ke yé dè yóó dòmèmu de mòmni bo tuòke dii mòmni.

²¹ De mòmni kè benitibè ò bàa ditowaà kè dè bè di, kè bè mómte dè yímè koò òte Kuyie ncíètè mieke.

²² Ò yènni dii mòmni ò í nna ke bo bè béinnè ké mbè benkú nè sinou màá kè bèe banté ke dò tìmatì tii ò tùòkeni Kuyie ncíètè mieke.

²³ Sakarii dèè dii mòmni o tòmú Kuyie ncíètè, kékò nho cíètè. ²⁴ Kè dèe yíé sámpro kòo pokù Edisabetii púó nkémma ke betààbè bènùmmu ke sori ke náá nke tú: ²⁵ Kuyie ndèntení n kpéi ke n dòò mesàà, ke dèite ifei ìì do m bo benitibè ììkè.

Kuyie ntõnni nákéme Yesu kó mupeitímu kpéi

²⁶ Edisabeti pouti màke dii mòmni betààbè bèkuà, kè Kuyie ntõnni ku tõnni Kabiyeeri Kadidee kó diheì mari mieke, kè bè di tu Nansareti, ²⁷ desapùmbire marè dèè í yé onitidòu de borè, kè de yètiri tu Maari, kè Sosefu, okpààti Dafiti kó kufuku kou de pã. ²⁸ Kè Kuyie ntõnni ta desapùmbire cíètè ke dò: Maari, diwèi nda bo, Kuyie nda bonèmu ke da dòò mesàà mmedìè.

²⁹ Kè dèe di Maari kòo mómte tii náànti botí nku. ³⁰ Kè Kuyie ntõnni náké Maari ke dò: A bá nyèkù, Kuyie nkuà da dòò mesàà. ³¹ A bo púó nképeitè denitidabire ké dè yu ke dò Yesu. ³² Ò bo ntú onitidièwè kè bè nhò yu ke tú Oínkènkpààti bire, kè ti

Yiè nKuyie nhò duó nho yààri Dafiti kó dikpààtikàri.
 33 Ò bo ntú Sakəbu kəbe kóo kpààti sǎǎ.

34 Kè Maarii beke Kuyie ntōnni ke dò: Dè bo yīme kédəò m mu nyí me nyémè onitidòù? 35 Kè Kuyie ntōnni ò tǎnné ke dò: Muyaánsààmù bo cúténí a ìnkè kè Oìnkènkpààti da dátinné o kó medéè, dè te debire a yóó peité dè í yó mməkemè meyei, bè bo ndè yu ke tú Kuyie mBire. 36 Nte a tèbite Edisabeti pùómmè o kótì miēke ke bo otànkù kuónwè, wenwe bè do tú wè tēhǎunte. 37 Ke yé dèmarè í yóunèmmè Kuyie. 38 De mǎnni kè Maari dò: N tú Kuyie nkóo tǎnti nwe, dèe dəò kéndonnè a béimmè.

De mǎnni kè Kuyie ntōnni íté.

Maari kətemè Edisabeti dəummu

39 Kè Maarii íté kékote Sudee kó dihei mari yetārè ìnkè, 40 kētuəke kéta Sakarii cǐtè kédəu nhEdisabeti. 41 Kè Edisabetii keè Maari ò dəummè kè debiree nampè o pəuti miēke kè Muyaánsààmùu ò píe. 42 Kòo pǐéké ke dò: Kuyie nda dòòmu mesàà mbenitipòbè bəmou miēke, kè ku kó mesàà mbonè debire a púó ndè. 43 N tú we kè n Yiè nyǒ kətení n cǐtè. 44 Ke yé n kèè dii mǎnni a dəummu kè diwèi pǐ ndebire m pəuti miēke kè dè nampè. 45 Dè nda naati ke yé a yiemmmè ke dò nKuyie nda nàké ti bo dəò.

Maari kó feyènfe

46 Kè Maarii dentè ke dò:

N wènni sǎntímu n Yiè,

47 kè n yèmmè naatinè Kuyie

kunku n deetiwè.

48 Ke yé kù n wèntémè fənənsààfè,

mí nku kóo tǎnti sǎmpòu,

kè bè bo nni nyu sáà ke tú diwèi yiè.

49 Ke yé Muwèrímú muməu yiè nni ndòòmè dèmarè
dièrè,

wenwe wèè yètìrì tú kpa meyei,

50 kòò kuò mmesémmè sáà bèè ò dé,

51 ke yòute o bakù nè muwèrímú

kè sifeí yembè cìété,

52 ke buó mbekpààtìbè

ke íi mbecĩrìbè,

53 ke píe ntikpàti dikònni bo bè,

ke bèti tikpàti yembè be nou sinùmmù,

54 ke kuó mmesémmè ku kó betōmbè Isidayeeriɛ,

ke bè teennè,

55 kéndònnè kù do tì nàkémè ti cicebè

nè Abarahammu kó diyuu ñnkè

nè o yaàbíó sáà.

56 Maari do bo mbonè Edisabeti ke dà betāàbè
bètāāti ndi kèwēte kékò nho cie.

Isāā-Batiisi kó mupèitímù

57 Kè Edisabeti peitémònni tuəke kòo peité
denitidabire. 58 Edisabeti peetitòbè nè o naàmùnkù
kəbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dòò mèè sàà nkóò
wènnénè kè bè nyānku. 59 Debire yiè nínni yiè
kè bèe kətení ke bo dè cānté, kéndó ké dè yu ke dà
Sakaríi, de cice yètìrì. 60 Kòo yō yete ke dà: Debire
yètìrì yó ntú Isāā nwe. 61 Kè bèe yete ke dà: Òmòu í
bo di naàmùnkù mieke wèè məke de kó diyètìrì.

62 Kè bèe beke Sakaríi nè tenùtè ke bo yà ò dó o
bire yètìrì yó ntú mù. 63 Kè Sakaríi beke tedabèetè
kèwāri ke dà: O yètìrì yó ntú Isāā nwe. Kè dèe bè
di bəməu. 64 Kòo nónɛnfè pānke date kòo na kébéi

nkésante Kuyie. ⁶⁵ Kè kufõwáá mpĩ nho cẽpɛɛtitòbè
 bɛmɔu, kè dɛ kó tináaantì pité, kétuòkenè yehèkè yèè
 bo Sudee kó yetārè ìnkè. ⁶⁶ Bèè kó dimàà ti kèè kè bè
 mbékú bɛmáà kɛ tú: Dɛ kó dɛbire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwērímú muù do ò bonè.

Sakarii kó feyènfe

⁶⁷ Kè Muyaánsààmùu píe nSakarii, dɛbire cice kòo
 náké Kuyie mpãánáantì kɛ dò:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayɛɛribe tũ nkù,
 n da sãntímu.

Fó nwèè teennè a nìtìbè kɛ bè dɛɛté,

⁶⁹ kɛ duɔnní Odɛɛtíwè diɛwè

a kóo tɔntì Dafiti kó kufuku mieke,

⁷⁰ a pãánáantì náam̀bè do ti nákému nè dimònnì,

⁷¹ a yóó duɔnnímè Odɛɛtíwè,

kòo ti dɛɛténè ti kɔantídèntòbè,

kɛ ti patenè bèè ti níí.

⁷² A dèntenímu a kó metaummè sààmè kpéí,

kɛ kuó nti cicebè mesémmè.

⁷³ A do náké tìnti ti yààri Abarahammu kɛ dò:

⁷⁴ A bo ti dɛɛténè ti kɔantídèntòbè,

kè ti na kèmpĩ nha tɔmmú kɛ bá nyĩèkù,

⁷⁵ kéndò mpáíí a ìkè,

kɛ dɔəri a dómè ti fòmму mumɔu mieke.

⁷⁶ Fó m birɛ,

bè bo nda yu kɛ tú

Oĩnkènkpààti kó tipãánáantì náantò,

kɛ yé fòò yóó niitémè kètũntɛ ti Yiè nɛɛ,

⁷⁷ kèbenkɛ benitìbè ti Yiè nyóó bè dɛɛtémè,

ké bè cĩé mɛ yɛi.

⁷⁸ Nè Kuyie nkó mesémmè diemè kpéí nke,

kù ti duɔnnímè kèĩnkè kó kuwenniku,

79 kè kù bo mííté
 bèè bo mukũũ nkó dibìnni miéke,
 ke ti tanné meom̀p̀umè kó kuce.

80 Kè debire nkótírí ke kpénkú Kuyie nkó kuce
 miéke kéta kэмbo dikpáà miéke ke yàa keténè o
 tómmú Isidayeribe cuokè.

2

Bè peitémè Yesu

(Wénté Matie 1:18-25)

1 Sesaa Okusiti do tú dìi m̀nni okpààtì, kéǎnné
 mukàmmù ketimù o kó ketenkè kemou miéke.
 2 De kó mukàmmù ketimù do ǎnné Kiriniisi tú dìi
 m̀nni ndi kùmàndáà Sidii kó kutempè mmiéke.
 3 Kè benitibè bemou nkərì bá wè o yembè èi kè bè
 wǎũ be yètè. 4 Kè Sosəfuu íté Nansareti Kadidee
 tempè, kékote Dafiti kó diheì bè tú dì Betideemmu
 Sudee kó kutempè mmiéke, ke yé ò tumè Dafiti kó
 kunaàm̀nk̀k̀ kou nwe, 5 ke bo wāri o yètìrì ke neínè
 Maari o pokù kòò pùó. 6 Kè bè mbo Betideemmu
 kè dè yàa tuəkenè Maari bo peitémè. 7 Kòo peité o
 kóò po, kóò pǎũ nkuyààk̀k̀ ke dǎu nyiwũs yonnè
 kùù nenkù miéke, ke yé bembé do í pètémè meffè
 ntepòòcǐètè miéke.

Kuyie ntōnni nàkémè bepecēmbé bè peitémè Yesu

8 Ke ś mbepēcēmbé mabè bo Betideemmu kó
 depaa nkeyènkè, ke baa be pe. 9 Kè Kuyie ntōnni
 kotoo be borè, kè Kuyie nkó kuwennikuu bè fité kè
 kufōwáá mbè auté. 10 Kè Kuyie ntōnni bè nàké ke
 dò: Kufōwáá mbáá di pǐ, n di tóni Tináaṣ̀sààtì nti
 tìi yó ntú kubotí kumou kó kuyèṣ̀naatí. 11 Bè di

peitému yíe Kirisi Odeetiwè, ti Yiè nDafiti kó dihei mieke. ¹² Ntenè dèè yó nte kè dí ò banténè, di bo yà debire kè dè pṹ kuyàakù kédúó iwṹ yonnè kùù nenkù mieke.

¹³ Dende bàmbà nkè Kuyie nkó yetōrè teyèe cúténí keĩnkè péu kéwēnnénè Kuyie ntōnni kè yè nsāntí Kuyie nke tú:

¹⁴ Kuyie nyètìrì ndeu keĩnkè mieke, kè ku kó mesàà nní mbonè benitìbè ku dó bè ketenkè ìnkè!

Bepēcēmbē kòtemè ke dau nYesu

¹⁵ Kuyie ntōrè wēte dii mōnni keĩnkè kè bepēcēmbēe náké bemáà ke dò: Ti kōtenè Betideemmu káyà dèè dōò, ti Yiè ntì nàké dèè kpéí.

¹⁶ Kè bèe íte mecāā nkékote káyà Maari nè Sosēfu nè debire kè dè duó iwṹ yonnè kùù nenkù mieke. ¹⁷ Bè yà dii mōnni debire ké bè nàké Kuyie ntōnni do bè nàké ti de kó debire ìnkè. ¹⁸ Kè dèe di bèè kó dimàà kèè bepēcēmbē náá ntì. ¹⁹ Kè Maari ti āā o yèmmè ke toti o yèmmè ti ìnkè. ²⁰ Kè bepēcēmbē nwēti ke sāntí Kuyie nke déúkùnkò ku yètìrì bè kèè ti ke ti yà ti kpéí, nke yé dè do dōòmè Kuyie ntōnni bè nàké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètìrì

²¹ Kè dèe tuòke diyèe nínni bè yóó cānté di debire, kè bèe dè yú ke dò Yesu, Kuyie ntōnni do ò yu di bá bè mu nyí ò pùó.

Bè benkemè Yesu Kuyie

²² Mōyiisi do dōú nyì kuó tùòke dii mōnni, Sosēfu nè Maari kè bèe kōtenè debire Sedisademmu kè bo dè benke Kuyie kédòò ikuó mewénkùmè kpèyi, ²³ ti

wàrimè ikuó miεke ke tú bè ní duó bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie. ²⁴ Sosefu nè Maari kè bèe kote kédòò ikuó yèmmè, kékuo yekpetinónkperε yèdèè yoo sinónkpeé mómmànsi sidési.

²⁵ Dè do s̄́ nhonìti m̄̀u weè bo Sedisadεmmu kòo yètiri tú Simmeòò, kòo d̀̀ri Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayεeribe kóo δετίwè. ²⁶ Ke ȳ́ Muyaánsààmù do ò nàkémè ke d̀̀ ò bo yà Kirisi Odετίwè, Kuyie nt̄̀nní wè, ke né na kékú. ²⁷ Kè Muyaánsààmùu n̄̀itè Simmeòò kòo ta Kuyie n̄̀ī̀tè Yesu yembè ò k̄̀rinní dī̀ m̀̀nni ke bo d̀̀ò ikuó. ²⁸ Kè Simmeòò c̄̀utè debire kés̄̀ante Kuyie nke d̀̀:

²⁹ N Yiè nha do nàké tì d̀̀̀mu,
di m̀̀nni yóu mí a kóo t̄̀nti
kè n kú nè diwèi.

³⁰ Ke ȳ́ n yàmè nè n nuo
a dū̀nni wèè δετίwè,

³¹ ibotí im̄̀u kp̄́i nke a ò dū̀nnimè,

³² weè tú kuwenniku kùu yóó míité yεbotè,
kédúo nyIsidayεeribe dis̄̀nni.

Simmeòò nàkémè Kuyie mp̄̀ānā̀nti Yesu kp̄́i

³³ Kè d̀̀ε di debire cice nè de ȳ̀ Simmeòò nàa tì debire kp̄́i. ³⁴ Kè Simmeòò m̄̀o Kuyie nkó mesàa mbe kp̄́i nkédeè kénáké Maari ke d̀̀: Debire die nkp̄́i nke Isidayεeribe péu yóó duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèri ndi ke cé ntinèiti besũkùbè cuokè. ³⁵ Meyèmmè mèè do s̄̀ri kè mèε feité. Kè f̄́ mMaari, dem̄̀u memme dè bo ndò ndisiè kékoute a yèmmè.

Anni s̄̀ntemè Kuyie

³⁶ Kε s̄ nKuyie mp̄ãñáaàntì náaàntò m̄òu dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyēeri kóo sapàà, Asee kó kubotí kou κε kòté mediè, ò do yóo yenke κε mu nyí yé onitidòu kè bè mm̄oke yebie nyèyiekè kòo d̄òu kú. ³⁷ Kòo ntú okúpokù kētuakenè yebie nsipìsini nè yènàà κε báá nKuyie, Kuyie nc̄t̄ètè miεke, κε bou dinù. ³⁸ Kòo múnκεε tuakení de m̄ònni kēs̄ante Kuyie nkénáké Yesu kp̄éi Sedisadεmmu k̄obe bèè do baa Odεtíwè.

Yesu nè o yembè bè w̄etεmè Nansareti

³⁹ Maari nè Sosefu bè d̄ò d̄i m̄ònni Kuyie nkó ikuó kédeè kéw̄εte kékònnè debire Nansareti Kadidee kó kutemp̄ε mmiεke. ⁴⁰ Kè debire nkótírí κε kp̄énkú κε m̄oke m̄eciì nkè Kuyie nkó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie nc̄t̄ètè de m̄ònni κε m̄oke yebie ntepiítè nè yèdèè

⁴¹ Yesu ȳò nè o cice bè do ò̄ k̄εtemu bá d̄i benni Sedisadεmmu diyentébanni. ⁴² Yesu m̄oke d̄i m̄ònni yebie ntepiítè nè yèdèè kénéinè o yembè kè bèε k̄εte, κε yé ò t̄ùòkemè o m̄ònni. ⁴³ Dibanni kó yewe dèè d̄i m̄ònni Maari nè Sosefu kè bè nk̄ūnti bá bè í ndààte κε d̄ò nYesu í bè neínè, kè Yesu nk̄p̄áá Sedisadεmmu. ⁴⁴ Kè bè d̄ò kuce diyie dimáà κε yé κε tú Yesu neínè bet̄obè, kòò m̄ònté kék̄eté o wammù be c̄t̄i k̄obe nè be népobè borè. ⁴⁵ Bá bè í nhò yà kéw̄εte Sedisadεmmu koò wanti, ⁴⁶ kóò yà diyie t̄āñni yiè Kuyie nc̄t̄ètè miεke kòo soké ikuó niùbè cuokè kè bè nàá nkòò kèmmú κε bè bèkú tináaànti. ⁴⁷ Kè d̄εε di bèè kó dimáà dè bo m̄eciì nhò m̄oke m̄ε nè ò bè t̄énninko m̄èè botí. ⁴⁸ O cice nè o ȳò bè ò yà d̄i m̄ònni kè d̄εε bè

di mediè nkòo yǎ ò beke ke dò: M birɛ, dè dòmme kàa ti dòn mɛmmɛ? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè. ⁴⁹ Kòo bè tǎnné ke dò: Di n wanti ke yē mba? Di í yé ke dò n dò nképi n cice tōmmàa?

⁵⁰ Bè mɛ nyí mbanté ò dó ké bè nàké tì.

⁵¹ Kè Yesu bè nɛinè kè bèe wɛte kékò nNansareti, kòo nyíe mbe kpɛti kòo yǎ nhǎǎ dèè kó dimàa dònri o yèmmè miɛke. ⁵² Kè Yesu nkótírí kòo ciì ndéúkú kòo dɔ̀rìmè nwenni Kuyie nnè benitibè.

3

Isǎa-Batiisi kó mutōmmú
(*Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isǎa 1:19-28*)

¹ Tibɛɛri Sesaa kó tikpàti benni tɛpítè nè dinum-murì miɛke, kè Põnsi Pidati tu Sudee kòò kùmàndàa kè Edɔti Tetidaki tu Kadidee kóo kpààti, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kpààti. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kpààti. ² Kè sǎ nhAnni nè Kaifu bè tu ikuó nìùbè kó bekótibè. Kè Kuyie mbéinnè Isǎa, Sakarii birɛ dikpáa miɛke. ³ Kè Isǎa kɔte Suditɛɛ kó yɛhekè kénnaante benitibè ke tú: Duónnè kè bè di ãnné bàtém̀m̀, dèè benkú ke dò ndi borime cèete kè Kuyie ndí cǐé ndi yei.

⁴ Mɛm̀m̀ kè dɛe dɔ̀ kéndò nKuyie mpǎãnáantì náantò Esaii do wǎri tì ke dò: Onitì wèè bo dikpáa miɛke wèè péu metammè ke tú: Tũntenè ti Yìè nkó kuce, séinnè o ce,

⁵ kéĩtinné yefòtè yemou

ké̄p̄onte yetā̀rè nè sitā́á,
 késéí nyice ìì kò̀rímú
 ké̄hennè dè̀è ikú.

⁶ Kè benìtìbè b̄em̄ouu yà Od̄eetìwè Kuyie nduònní wè.

⁷ Kè Isā́a nnáá mbè̀è kò̀ríní o borè kòo bo bè ãnné bàtém̄mù ke tú: Iwà̀àke díndi! We ndi nà̀ké ke tú di yenténè Kuyie nkó kem̄iseke kè̀è kè̀ríní? ⁸ Di borim̄e benke tū̀nké di cè̀et̄emè. Di bá ntú dè sànnè di bo ntúmè Abarahammu tu di cice. N di n̄áá móm̄muo nwe, Kuyie mbo na kétúót̄emu ye ntà̀rè kéd̄oò Abarahammu kó iyà̀bí. ⁹ Ok̄õ̀t̄i sũ̀st̄emu o p̄ĩ̀t̄è ke bo u detie. Detie ndè̀è kó dimà̀à í p̄eí yebe sà̀yè bè bo dè u kécóu.

¹⁰ Kè benìtìbèè ò beke ke d̀: Ti né d̀ò nkéd̄oò ba?

¹¹ Kòo bè t̄è̀nné ke d̀: Kè wè̀è m̀àke yeyàbòrè yè̀dè̀è wè̀è p̄á dimà̀à wè̀è kpa, kè wè̀è m̀àke tidiiti kòo toténè wè̀è kpa.

¹² Kè b̄ed̄ampò̀òc̄outìbèè k̄atení Isā́a borè, kòo bo bè ãnné bàtém̄mù, kòò beke ke d̀: Okòt̄i ti d̀ò nkéd̄oò ba? Kòo bè t̄è̀nné ke d̀: ¹³ Di bá ncóu d̄ampò̀ò kè dè p̄enkù bè yè nyi mmàmè.

¹⁴ Kè b̄ehā̀p̄òmbèè ò beke ke d̀: Tínti tá? Ti d̀ò nkéd̄oò ba? Kòo bè t̄è̀nné ke d̀: Di báá fiet̄e òm̄ou k̄p̄ere nè muw̄erímú, di báá p̄i nhòm̄ou kòo di yiet̄i det̄et̄irè, di yèmmè ñnaatinè bè di yiet̄i ìì díít̄i.

¹⁵ Benìtìbè do me mbaamè Od̄eetìwè kè be yèmmè ndò Isā́a bo ntú Od̄eetìwè nwe. ¹⁶ Kè Isā́a bè nà̀ké ke d̀: Mí n di ã̀n bàtém̄mù nè menie mm̄e, wè̀è n tū̀nní ò d̄emu ke m p̄è̀t̄é, n yí t̄ùòke m bo ùt̄émè o neùt̄i kó mutá́á, wenwe bo ndi ã̀n bàtém̄mù nè Muyaánsà̀dmù nè muhā́á. ¹⁷ Ò t̄o o pienkù nku ke bo

ye nkébate mebii nnè tifùtì kěãnné mebii nho bəu miéke kécóu ntifùtì muhãã mmùù í kō mmu miéke.

¹⁸ Nè itié mpéu miéke nke Isãã do náámmè benìtibè Tináaãnsàtì, ¹⁹ kékpannè okpàtì Edoti Tetidaki ò fiète mètè kpéi o nantè Fidipu pokù Edodiyati ke puoke, ke wète ke dòò meyei tēmè péu. ²⁰ Kè Edoti né dake yí kédòò meyei nképí Isãã kékpetínne.

Bè do ànnémè Yesu bàtém̀m̀ù
(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)

²¹ Kè Isãã nhãã benìtibè bəmou bàtém̀m̀ù kè Yesu múnkèe duó nkoo ò ànné bàtém̀m̀ù koo bántè Kuyie kè tiwetii kpeté. ²² Kè Muyaáansààm̀ùù cúténí o ìnkè ke dònne dikpetinónkperi, kè bèe keè metammè mamè kèìnkè bíékè kè m̀e tu: Yie nweè tu m birè kè nh ò dó mesàà nkoò tá mediè.

Yesu kó kufuku
(Wénté Matie 1:1-17)

²³ Yesu do yóó keté o tōmmú ke m̀ake yebie nsipísitããti ndi kè benìtibè yèmmè ndò o cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Edii. ²⁴ Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Medisii, kè Medisii cice tú Yannaii, kè Yannaii cice tú Sosefu. ²⁵ Kè Sosefu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Am̀əəsi, kè Am̀əəsi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii. ²⁶ Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa. ²⁷ Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabəeri, kè Sodobabəeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nèdii. ²⁸ Kè Nèdii cice ntú Mediki, kè Mediki cice tú Adii kè Adii cice tú

Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Eeri. ²⁹ Kè Eeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesee, kè Ediesee cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii. ³⁰ Kè Defii cice ntú Simmeḗḗ, kè Simmeḗḗ cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosɛfu, kè Sosɛfu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu. ³¹ Kè Ediakimmu cice ntú Mɛdeya, kè Mɛdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natāā. ³² Kè Natāā cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obedi, kè Obedi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadimḗḗ, kè Sadimḗḗ cice tú Nasḗḗ. ³³ Kè Nasḗḗ cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa. ³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sakḗbu, kè Sakḗbu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Tedaā, kè Tedaā cice tú Nakḗḗ. ³⁵ Kè Nakḗḗ cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeuu, kè Edeuu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Eɛeri kè Eɛeri cice tú Siraa. ³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu, kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nḗwee, kè Nḗwee cice tú Demeki. ³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusadɛmmu, kè Matusadɛmmu cice tú Enḗki, kè Enḗki cice tú Yedeti, kè Yedeti cice tú Madedeedi, kè Madedeedi cice tú Kenammu. ³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enḗsi, kè Enḗsi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

4

Dibḗḗ do bennémè Yesu
(Wénté Matie 4:1-11 nè Mariki 1:12-13)

¹ Kè Yesu nyètini kúkó nSuditēē kè Muyaánsààmù ò piéké kòò tanné dikpàà miéke. ² Kòò dò yewe

sipísìnàà kè dibòò ò beú. De kó yewe miéke ò do í yo ndèmarè kè dikònnì ò pĩ. ³ Kè dibòò ò nàké ke dò: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè ditári dii nnaá mmudii. ⁴ Kè Yesu di tḗnné ke dò: Tì wàrimu ke tú: Onìtì í fò̀unè mudii máà.

⁵ Kè dibòò ò dèkenè ditári dierì ìnkè kóò benke dimònnì dimáà ketenkè kó yekpààtiyò yemou, ⁶ kóò nàké ke dò: N yóó da duómmu ye nkpààtiyò yemou nè ye kpeti, ke yé mĩ̀ dè temè, ke dè duò n dè dónè wè. ⁷ Demou mie nfóò̀ yó ndè te, kè nsà kàa nìnkú n yìikè. ⁸ Kè Yesu di tḗnné ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kèmpĩ nkuù tómmú.

⁹ Kè dibòò ò kàtenè Sedisademmu kóò dèkenè Kuyie ncfētè ìnkè kóò nàké ke dò: Kàa tú Kuyie mBire nde, puuo, ¹⁰ ke yé tì wàrimè ke tú: Kuyie mbo duó ndinùù ku tṑrè kè yè nda baa, ¹¹ ké da cóúté bá a naàcètè báá bété ditári mari. ¹² Kè Yesu di tḗnné ke dò: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

¹³ Kè dibòò ò benné mebennímè memou kè mḕe deè kè dii ité kēmbaa dimònnì teri.

*Yesu do tièmmè benitibè titíntouti miéke
(Wénté Matie 4:11-17 nè Mariki 1:14-15)*

¹⁴ Kè Yesu nwēti Kadidee kó kutempē nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwērimú kè bè nnáá nho kpéi nde kó kutempē nkumou miéke. ¹⁵ Kòo ntiè mbenitibè titíntouti miéke kè benitibè bemou nhò sánti.

*Yesu do náámmè Kuyie nnáànti Nansareti
(Wénté Matie 13:53-58 nè Mariki 6:1-6)*

16 Kè Yesu kɔte Nansareti ò biìkú dè, ke tó ta kutííntouku teom̀pùtè yìe kèíté ke bo kaà ndipátiri.

17 Kè bèe ò duó nKuyie mpããnáànti náàntò Esaii kó dipátiri kòo pĩnte tì wàri dìi bòrì ke tú:

18 Ti Yiè nKuyie nkó muaá mmuù bo n yĩnkè, kù n tããtému ke còú n yuu mekùò ke n tã, kè m bo náké Tináaãnsààti besénnibè, kédεεté tidaati, kéwéi ntiyũ̀̀nti,

kédεεté bè fẽũ̀nko bè,

19 kénáké Kuyie nkó mesàà mbenni tũ̀̀ðkemè.

20 Kòo deè kékpéú ndipátiri kéduó nho tǒnti kékari kè bèe kó dimàà bo kutííntouku miεε kè bè nhò wùó. 21 N kòo bè náké ke dò: Di bo ke yo tii náànti yíe nti dǎ̀̀mu.

22 Kè dèe bè di bem̀ou kè bè nhò sãntí Tináaãnsààti ò náá nti kpéi, kémbékú bemàá ke tú: Dè í dò nSoşefu bire ndεà?

23 Kè Yesu bè náké ke dò: N yému ke dò ndi bo n náké dináaãnhãntíri dìi tu: Otànti taà nhamáà. Ke n náké ke dò: Ti kèè kè bè yè nha dǎ̀̀ dè Kapennaummu, dǎ̀̀ de die nha εi.

24 Kè Yesu yíe kébéi nke dò: N di náá mmómmuò nwe bè ã́ í mpénsiri Kuyie mpããnáànti náàntò m̀ou o εi.

25 Bekúpobè do sũmu Isidayεεribe miεε, Edii kó dimònni, fetaafe do yietí dìi m̀onni ke dò yebie nyetããti nè dikéè, kè dikònni diεri tanní dihei.

26 Kuyie me nyí nduó nkè Edii kɔte be kòò m̀ou borè, kéduó nkòo kɔte okúpokù m̀ou borè nde kòo ã́ Sadεputaa, Sitã́ kó ketenkè miεε.

27 Yekùò mmúnke do sũmu Isidayεεribe miεε Kuyie mpããnáànti náàntò Edisee kó dimònni. Ò me nyí mmiek̀unne ye kó dimari kémiεk̀unne Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáà.

28 Bè kèè dii m̀nni de kó tináaṅ̀ti kutííntouku miεεε kè bè miεεε peike bemou. 29 Kè bèε íté kóò pī nkédekenè bè do maá dii tāri ĩnkè, ke bo ò t̀ntení kudúókù miεε. 30 Kè Yesu yè be cuokè kéréǎté.

*Yesu bètimè dibòò onìti miεε
(Wénté Mariki 1:21-28)*

31 Kè Yesu kote Kapennaummu Kadidee kó kutempē mmiεε k̀ntiè mbenitibè teom̀putè yie. 32 Kè d̀εε bè di mediè nke yé ò do bè náánnemè muwērimú mmu. 33 Kòo niti m̀ou bo kutííntouku miεε, kè dibòò ò ta, kòo kuónko mediè nke dò: 34 Ti kpeti d̀omme Yesu Nansareti kou, a k̀tení ke bo ti kuamaá? N yému ke dò nha tú Kuyie ntōnní wè, wèè kra meyi.

35 Kè Yesu péi ndibòò ke dò: Cíéké ḱyè onìti yie mmiεε!

Kè dii ò b̀ mbenitibè cuokè, ḱyè, bá di í ò d̀ò meyi mmamè.

36 Kè d̀εε bè di bemou kè bè mbékú betòbè ke tú: Ōmmu wērimú bo onìti yie nnáaṅ̀ti miεε, kòo péinko yebokè kè yè yìè?

37 Kè bè nnáá nYesu k̀péi de kó ketenkè kemou miεε.

*Yesu do miεk̀nnemè Simòò pokù yō
(Wénté Matie 8:14-17 nè Mariki 1:29-34)*

38 Kè Yesu yè kutííntouku miεε k̀kote Simòò c̀tètè ke ś nho pokù yō m̀ nkòo k̀nti t̀nni mediè, kè bèε bántè Yesu ke dò wèè ò miεk̀nnε. 39 Kòo śnné o ĩnkè k̀péi mmuməmmú kè mùu deè, kòo p̀nkεε íté kéwaá mbè bo di mù.

40 Diyie ta dii m̀nni bèè kó benitibè do m̀ mmuməmmú mubotí mubotí, kè bè mbè k̀rinní

Yesu borè kòo bè n̄nku o n̄u ke bè miékùnkò. ⁴¹ Kè yebòkè ñyìè benitibè péu ke wékíí ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè kpànnè ke tú yè bá nnáá nke yé yè yémèmu ke dò nhò tú Kirisi.

*Yesu do yetimè Kapennaummu bá bè í dó
(Wénté Mariki 1:35-39)*

⁴² Dè wenté dii m̄nni kè Yesu yè dihei kékote omáà borè kè benitibè péu nhò wanti, kòo yà kéndó ò nkpaábe borè kè báá íté. ⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N dò nkénákému Tináansààti Kuyie nkpaàtiyuu kp̄eti yehékè teyè ke yé Kuyie nni ntōnnímè deè kp̄í.

⁴⁴ Kòo k̄ote kénnaante Kuyie nnáantì Kadidee kó titíintouti miéke.

5

*Yesu do yumè o tancòumbè kètibè
(Wénté Matie 4:18-22 nè Mariki 1:16-20)*

¹ Diiyè mari kè Yesu m̄bo Senesareti kó menie mborè kè dit̄nni ndeití ke bo ò t̄ōnnè kékeè Kuyie nnáantì. ² Kè Yesu yà tidab̄eti tidéti menie nnùù kè beȳnwambè cùté ke ou be ȳindit̄rè. ³ Kè Yesu ta ti kó kumakù, kùù tu Sim̄o k̄aku, kòo nàké ke dò bèe f̄utenè menie nnùù s̄an̄p̄ó, kè bèe f̄ute kè Yesu nkari kudabekù miéke ke tiè ndit̄nni.

⁴ Ò tiè ndii m̄nni benitibè kédeè kénáké Sim̄o ke dò: K̄atenè kudabekù decūmpure kè dí b̄o ndi ȳindit̄rè. ⁵ Kè Sim̄o ò t̄ēnné ke dò: Okòti, ti yíé nke buðmmu bá ti í p̄í, a né mè mbéimmè m bo b̄o nded̄it̄rè.

⁶ Kè bèe b̄o nkép̄í siȳí péu kè s̄i píe nkè be dit̄rè nt̄ōũ. ⁷ Kè bèe pas̄iri be népobè bèè bo kudabekù tekù ke dò bèe k̄atení ké bè teennè, kè bèe k̄atení kédei siȳí

képié ntidabæeti tìdèti kè ti ndó kédìu. ⁸ Simɔɔ Pìeri dè yà dī m̀ǹǹǹ kénínkoo Yesu ìkè ke d̀: N Yìè bá n t́́ónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹ Kè yé kufɔwáá nhò autémè nè o ǹpobè bè pī nsī yī kpeí. ¹⁰ Kè Isaku nè Isã Sebedee kó ibí Simɔɔ ǹpobè kperε múnke mme nd̀, kè Yesu náké Simɔɔ ke d̀: Bá nyĩ̀èkù, di mm̀ǹǹ a yó ntú onitiwantì nwe.

¹¹ Kè bèε k̀tenè be dabæeti meniε nnùù ké de ntì yóu kètũnne Yesu.

Yesu do miεkũnnemè dik̀nni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹² Diyìè marì kè Yesu mbo diheì miεke, kè dik̀nni marì k̀tenì o borè, kénínkoo o ìkè kóò bántè ke d̀: Okóti k̀a d̀ a bo na ké m miεkũnne, ké n wénkũnne.

¹³ Kè Yesu youte o ǹùtè ké dī k̀áké ke d̀: N d́mu, á wenke. Dende bàmbà kè tik̀nt̀i deè kòo miεté kéwenke. ¹⁴ Kè Yesu o cau nweti weti ke d̀: A báá náké òm̀ù, a né k̀te kébenke amáá ikuó niùti kéd̀d̀ M̀yiisi kuó pátiri yεmmè, kè d̀ε benke beǹt̀ibè bem̀u a miεtémè.

¹⁵ De m̀ǹǹǹ kè Yesu yètiri né d̀ke pitè kè beǹt̀ibè nk̀r̀ǹi o borè ke bo keè o náàǹti kòo bè miεkũnne.

¹⁶ Kè Yesu né íté k̀k̀te omáà borè k̀mbáá nKuyie.

Yesu do miεkũnnemè kuh̀ùkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷ Diyìè marì kè Yesu ntiè mbeǹt̀ibè, kè Fadisiẽbe nè ikuó wã̀bè bèè bo Kadidee nè Sudee nè Sedisadεmmu, kè bè k̀ké de miεke, kè Kuyie nkó muwērímú ò bonè kòo miεkũnko bem̀uambe. ¹⁸ Kè bèmabèε tùkenì ke t̀ kuh̀ùkù, kè kù duó ku d̀ù ìnkè, kè bè nwanti bè bo ỳmè ké kù tanné kéd̀ú nYesu ìkè. ¹⁹ Bè í nna nè dit̀nni, k̀yóu, k̀deke,

kéduute timùmmùntì Yesu berí ndè, ké kù cǔũnko benitìbè cuokè, kédóú nYesu ìikè. ²⁰ Kè Yesu nwóó mbè tàmè ke dò nhò bo kù miékùnne, ké kù nàké ke dò: N da cǐémmu a yei.

²¹ Fadisíẽbe nè ikuó wǎǎbè kè bè ntoti be yèmmè ke tú: Wenni nwe yie nkòo náa mmie nke caàri Kuyie nyètìrì? We mbo na kécǐé mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáà.

²² Kè Yesu banté be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè mie mbotí? ²³ Òndé í yóú nè deterè, m bo yímè n da cǐé nha yeinaa, kè m bo yímè íté kékété? ²⁴ Dè né bo yièmmè kè di banté ke dò Onitìbire mǎke muwǎrímú ketenkè ìnkè ke bo na kécǐé mmeyei m bo yí: Íté kétúóté a dóú kékò!

²⁵ Kè kù pǎnke íté benitìbè ìikè, kétúóté ku dóú, kénkũnti ke sǎntí Kuyie. ²⁶ Kè dèe bè di bemou, kè bèe depe Kuyie nké nkù sǎntí, ke náa nke tú: Ti yà yie ndèmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii

(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

²⁷ Kè Yesu íté deborè kémpǎnké káyà odàmpóòcǎutíwè mǎu kòo yètìrì tú Defii kòo kàri bè yietì tèè cǐètè dàmpóò kòo ò yu ke dò:

²⁸ N tũnne! Kè Defii yóú demou kékíte kóò tũnne.

²⁹ De kó difǎnkúò kè Defii bénné tidiitì káyú Yesu kè bedàmpóòcǎutíbè nè benitìbè tobè péu kè bè nwǎ nke yo. ³⁰ Kè dèe yonke Fadisíẽbe nè ikuó wǎǎbè kè bèe beke Yesu tancóumbè ke dò: Dè dòmmè kè di wǎrínè bedàmpóòcǎutíbè nè mufòmmu yeimu yembè kè di yo nke yó?

³¹ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Dè í tú bèè kǎntì naati bèè waà nhotàntì, bemuɔmbe bèè ò waà. ³² N yí kàtení ke bo yú bèè yèmmè dò mbè wenni, n kàtení ke bo yú benitiyèibe mbe kè bèè ceete be fòmму.

*Bè do bekemè Yesu menùboúmmè kpeti
(Wénté Matie 9:14-17 nè Mariki 2:18-22)*

³³ Kè benitibè mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè Isāa-Batiisi tancòumbè nè Fadisiēbe kɔbe bou dinùù ke báá nKuyie nsāã kàa kɔbe biè yo nke yǎ? ³⁴ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Onìtì tóú dìi mǎnnì o pokù o nɛpobè bo na kébóú dinùù o bè bonè dìi mǎnnàà? ³⁵ De kó diyèè kpaanímu kè bè bo deite wèè tóú o pokù, de mǎnnì bè bo bóú dinùù.

³⁶ Kè Yesu yíé ké bè nàké nè dináaṅhāntírì ke dò: Bè ɔ̄ í nkèété kuyaàpànkù kényá nkukótíkù ìnkè, kàa mè dǎò, a cààrèmu kuyaàpànkù, de kó dikéè me mbáá yie nkétaunnè kukótíkù. ³⁷ Bè ɔ̄ í ncũš menaà mbémmè tidòutì kótì mieke, kàa mè dǎò tidòutì bo pote kè menaà ncake nè tidòutì demou. ³⁸ Menaà mbémmè dò nkéncũš tidòutì pàntì mieke nke. ³⁹ Òmòù ɔ̄ í ndó menaà mbémmè ò yà dìi mǎnnì mèè bi, ò ɔ̄ yí mèè bi mèè naati.

6

*Yesu tancòumbè do kàrímè medibii
(Wénté Matie 12:1-8 nè Mariki 2:23-28)*

¹ Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu mpɛ́nké deɓaa mmarè mieke, kòo tancòumbè nkáãte medibii nke cáá. ² Kè Fadisiēbe mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kàa tancòumbè dǎòrì ikuú yete dè teom̀pùtè yìè? ³ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Di í kàa ndikònnì do pī nDafiti nè o kɔbe kòo dǎò dǎà? ⁴ Ò do tamè Kuyie ncīètè

kétúóté pḗḗbè, nè o kəbe kè bèe cááké, òmòu do í dò nkécááké bè, kè dè í tú ikuó nìùbè máàà?

⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Onitìbire deè baké teompùtè.

*Yesu do miékùnnemè wèè bakù fǎũ
(Wénté Matie 12:9-14 nè Mariki 3:1-6)*

⁶ Teompùtè tetè matè yìè kè Yesu ta kutíintouku kè mbè tiè, kòo nìti mòu dè bo kòo bakù youku fǎũ. ⁷ Kè Fadisiḗbe nè ikuó wǎǎbè, bèè do wanti bè bo yǐmè kévátí Yesu, kè bè nwúó nke bo yà kòo bo miékùnne de kóo nìti teompùtè yìè. ⁸ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo nàké wèè bakù fǎũ nke dò: Íté kécómmú dende benitìbè cuokè!

Kòo íté kécómmú. ⁹ Kè Yesu bè beke ke dò: Ikuó yḗ nti dḗò mesàà nnàa kè meyei nteompùtè yìè? Ti deeté onitáa, kè ti ò kùò?

¹⁰ Kè Yesu bè wénté bemòu, kénáké wèè bakù fǎũ nke dò: Youte a bakù!

Kòo kù yòute, kè kùu kpenke. ¹¹ Kè dèe yonke Fadisiḗbe nè ikuó wǎǎbè mediè nkè bè mbékú betòbè bè yóó yǐmè Yesu.

*Yesu do tǎátémè o tancòumbè tepítè nè bèdébè
(Wénté Matie 10:1-4 nè Mariki 3:13-19)*

¹² De mònñi kè Yesu deke ditāri ñnkè kényiè nke báá nKuyie. ¹³ Kè dèe wenté kòo yú o tancòumbè kētāāté tepítè nè bèdébè ké bè dḗò o tǎrè. ¹⁴ Simḗò ò do yu wè ke dò Pieri nè o nantè Æntidee nè Isaku nè Isǎa nè Fidipu nè Batidemii, ¹⁵ nè Matie nè Tomaa nè Isaku Adifee birè nè Simḗò Sedoti kó fenafe kou, ¹⁶ nè Sudi Isaku birè nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

*Yesu do tièmmè benìtìbè, ke miékùnkò bemuɔmbè
(Wénté Matie 4:23-25)*

¹⁷ Kè bèe cúté kécómmú kubiriku o tancóumbè tikú dè nè benìtìbè péu bèè bonní Sudee nè Sedisademma, Tiiri nè Sitāō kó yehékè yèè tǎkénè dàmèèrì. ¹⁸ Bè do kǎtení ke bo keè ò nǎámmè mme kòo bè miékùnnè be mǎmmú, ke múnkèe miékùnnè yebǎkè ta bè. ¹⁹ Kè benìtìbè bemuɔu nwanti ke bo ò kǎáké ke yé muwērímú mamù yìenímè o mieke ke bè miékùnkò bemuɔu.

*Yesu do tièmmè o tancóumbè ditāri ñnkè
(Wénté Matie 5:1-12)*

²⁰ Kè Yesu nwúó nho tancóumbè ké bè nǎké ke dǎ:
Dè nnaati díndi bèè tu beçìrìbè,

ke yé Kuyie nkprààtìyuu bomè díi kpéí!

²¹ Dè nnaati díndi dikònnì bo bè,

ke yé di yóó dimè kénsànnè!

Dè nnaati díndi bèè kuò

ke yé di yóó dimè diwèi!

²² Dè ndi nnaati benìtìbè bo ndi níí ndì mǎnnì ke di yete, ké ndi sǎā nke di senku, di tú mèè kpéí n kǎbe ke dǎ ndi tú benitiyibe. ²³ Kè dè di tǎkéní dii mǎnnì dè ndi naati kè di nyǎnku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè keñkè. Mèè botí nku bè yembè do fèūmmè Kuyie mpǎānǎāntì náam̀bè.

²⁴ Di né bo yà díndi tikpàtì yembè,

ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

²⁵ Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè,

ke yé dikònnì yóó di pǐmmè!

Di bo yà díndi bèè daú,

ke yé di yóó tamè meyeñcaàrìmmè mieke kénkuò!

26 Di bo yà díndi benìtibè βεμου sántí bè, ke yé be yembè múnke do sántímèmu bèè tu βεμάà Kuyie mpāānāāntì náām̀bè.

Ndónè di kpantídèntàbè
(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)

27 N né di náámmu díndi bèè n kèrímú ke tú: Ndónè di kpantídèntàbè, ndəərínè mesàà mbèè di níí. 28 Ndəərínè mesàà mbèè di dónè meyei, kémbáá nKuyie mbèè di fěũnko be kpéí. 29 Kòò m̀òu da bènte, benke we a baa tekù. Kòò m̀òu fiète a yaàbòrì dièrì yóu kòo wěnnénè di sàm̀pòrì. 30 Mpāā bèè kó dimàà da m̀óú, kòò m̀òu tùóté a kperε a báá dè nhò beke. 31 A d́ò bèè nda dəərímè, ndəərime βεtə̀bè.

32 Kè di d́ò bèè di d́ò máà, di kó tikuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke d́ómu bèè bè d́ò. 33 Kè di dəərì mesàà mbèè di dəərì bèmbe mesàà, di də̀rìmè né cǎǎ nhòndε? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke me ndəərì. 34 Kè di penni idíítí bèè yóó di t́enné máà, di kó tikuuti bo ntú ònti Kuyie mborè, bèè í tũ nKuyie mbè múnke pennimu bèè yóó bè t́énné. 35 Petìnke ndónè di kpantídèntàbè ké mbè d̀òrì mesàà, kè bèè di pènte idíítí di bá nkémmú bè bo di t́énnémè. Dè m̀ònnì ndi di kó tikuuti yó ndeumè kéĩnkè, kè di ntú Kuyie nkùu baké ketenkè nè kéĩnkè ku kó ibí ke yé kù d̀òrìmè bèè í kù tũ nnè benitiyonkubε mesàà. 36 Nkuònnè ditə̀bè mesémmè di cice Kuyie mèè ndi kuò mmèè botí.

Di bá mbekùnè ditə̀bè
(Wénté Matie 7:1-5)

37 Di bá mbekùnè βεtə̀bè kè Kuyie mbáá di bekénè. Di báá yí otòu cààrè, Kuyie nyàa bo yí di cààrè.

Ncífèkonè ditàbè kè Kuyie ndi cífè. ³⁸ Mpāānnè kè Kuyie ndi pā, kù bo cūó di yaà̀yò̀rè kèpíe nkéí́kú, ke yé Kuyie nyóó di benném̀mè di bennénè t̀èè biètè nte b̀ètà̀bè.

³⁹ Kè Yesu yíé kè bè nàkè nè medonnimè mièke ke d̀ò: Kuyṑñkù báá na kédete kutekù, kè kù d̀ete kutekù ti bo do tidé dif̀t̀irì mièke. ⁴⁰ Wèè bebíí ò í p̀è̀t̀é wèè ò benkù, kòo me mbebíí ke d̀èè ò bo maatenè wèè ò benke.

⁴¹ Dè d̀omme kàa wùó nkumúú kùù ā a kou ǹǹfè mièke ke né í dake kumundóú kùù bo a k̀fè mièke ku kpéí. ⁴² A bo yíme kénáké a kou ke d̀ò: Yóu kè n deite kumúú kùù p̀ám̀mú a ǹǹfè mièke kè kumundóú né p̀ám̀mú a k̀fè mièke. Meyèmmè mèdémè yìè nf́, keté kèpánté kumundóú kùù p̀ám̀mú a ǹǹfè mièke ke né na kédèite kumúú kùù bo a kou k̀fè mièke.

*Bè ò̀ banté mutie mu be borè nde
(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ Mutie sààmù í p̀éí yebe s̀inyè, musímmù me nyí p̀éí yèsà̀yè. ⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í t̀ṑ fíkié be musāmporimù ñnkè, bè me nyí t̀ṑ fínyí be mmuporimù ñnkè. ⁴⁵ Onitì wèè mièke wenni weè d̀ò̀rì mesàà, kè wèè mièke í wenni kòò d̀ò̀rì meyi, ke yé t̀ì bo onitì yèmmè mièke, o nùù ti nnáámmè.

*Kuyèinkù nè wèè cii
(Wénté Matie 7:24-27)*

⁴⁶ Dè d̀omme kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í d̀ò̀rì n di náá nti? ⁴⁷ M bo di náké wèè k̀tení m borè ke kèmmú n náàntì ke d̀ò̀rì t̀ì yèmmè ò d̀onnè wè. ⁴⁸ Ò d̀onnè onitì nwe wèè d̀ó kémaá t̀ecífètè, ke dammú, ke

tùòke dipèrì, ke pũüté di ìnkè. Ketenkè kuó mmenie ndiì m̀nni kè ikó mpíe, kè menie nyènní kè ntè puotì bá tè í ndo, ke yé tè pũütémè dipèrì ìnkè. ⁴⁹ Wèè me nkèmmú n náàntì ke í d̀ori tì yèmmè ò d̀onnè wèè maá wènwè o cífètè dibiri ìnkè bá ò í dammú ke s̀nté ke pũüté. Kè ketenkèe kuó nkè ikó mpíe nkè menie nyènní kè tè poté kè tè p̀nkèe do k̀p̀ante páíí.

7

*Yesu do mièk̀nnemè ohã̀p̀nkóti kóo t̀nti
(Wénté Matie 8:5-13 nè Isãã 4:46-54)*

¹ Yesu bè nàké diì m̀nni de kó tináàntì kédeè kékote Kapennaummu. ² Kóo ã̀p̀nkóti m̀u kóo t̀nti ò d́ wè mesàà nkòò mmə nkè dè c̀èè mediè. ³ Kóo keè Yesu kpéí, kət̄ nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo k̀tení kémiek̀nnè o kóo t̀nti. ⁴ Kè bèe tuòke kébántè Yesu ke d̀: De kóo niti dò nha ò teennèmu, ⁵ ke yé ò dómè ti kó kubotí, kè wèè ti maá kutíintouku.

⁶ Kè Yesu bè neinè. Bè t̀ónko diì m̀nni tecífètè kè behã̀p̀mbè kóo kóti t̀nni o népobè kè bèe náké Yesu ke d̀: Okóti, ohã̀p̀nkóti tu a báá f̀ũ nhamáà, ò í tùòke a bo tamè o cífètè. ⁷ Deè te kòo í daátí ke k̀tení o mómumu nha borè. Ò tu á b́i nha nùu máà kòo nkóo t̀nti miété. ⁸ Ke tú ò m̀kemu bèè ò baké ke m̀ke tihã̀p̀nti ò baké tì kòo nàké kù ke yí: Kote! Kùu kote, kòo nàké kù ke yí: K̀tení! Kùu k̀tení, kòo yí o kóo t̀nti d̀ò dè, wèè dè d̀ò.

⁹ Kè Yesu keè de kó tináàntì k̀p̀ensiri behã̀p̀mbè kóo kóti, kéwèète kénáké dit̀nni ke d̀: Bá Isidayeeriè mièke m mu nyí yà oniti wèè n tá miè mbotí.

10 Behããpòmbè kóo kótì do tã mbè wètòo dìi mònñi tẽcĩètè kénsó nho kóo tǎnti mièté.

Yesu duómme kòo kúpokù mǎu birɛe yǎnté

11 Kè Yesu nkòri dihei bè tu di Nainni ke neínè o tancóumbè, kè ditĩnni ò tũ. 12 Bè tatoo dìi mònñi dihei, kòo kúpokù mǎu mǎke denitidabire demáà kè dè ku, kè dihei yembè ò neínè ditĩnni kè bè kòri ke bo dè kũnné. 13 Kè ti Yiè nYesu yà debire yǎ kè mesémmèe ò pĩ nkòo ò nàké ke dò: Bá ñkuò.

14 Ke tóonko kékááké kudéenkù, bèè tǎ kè bèe cómmú, kè Yesu béi nke dò: Dèdapùmbire íté mii me nyè!

15 Kòo cii íté kékari kènnáa nkè Yesu ò duó nho yǎ. 16 Kè kufõwaá mbè pĩ mbemǎu kè bè nsǎnti Kuyie nke tú: Kuyie mpǎánaantì náantò diewè kǎtení ti cuokè, Kuyie nkuu dǎò mesàà nku kó benitibè.

17 Kè de kó tináantì pité Sudee kó kutempè nkumǎu nè yehèkè yèè dè tǎké.

*Isǎã-Batiisi do tǎmmè o tancóumbè Yesu borè
(Wénté Matie 11:2-19)*

18 Kè Isǎã-Batiisi tancóumbèe tì nhò nàké. 19 Kòo deite bèdébè kètǎ nkè bè bo beke Yesu ke dò: Isǎã-Batiisi tu tí da beke ke dò: 20 Fǎò tu wèè dò nkékǎtenáa yáa ò kpaaní?

21 Ke sǎ nYesu miékũnko bemuǎmbe péu, tikǎnyonkuti yembè, nè yebǎkè ta bè, ke wéinko tiyũǎnti péu. 22 Kè Yesu bè nàké ke dò: Kǎtenè kénáké Isǎã di yà dè nè di kèè tì, tiyũǎnti wènni kè yekpĩè ncènti séi, kè yekùò mmierí, kè yewũè nkèu, kè becírìbè yǎnni, kè besĩntíbe kèu Tináaansàati. 23 Dè nnaati n yí tú wèè kpéi ndidĩntári.

24 Isãã do tã mbè kò ndiì m̀nni kè Yesu nnáá mbenitibè Isãã kpéi ke tú: Di do k̀te ḱyà ba dikpáá cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà? 25 Kè m̀eè d̀ke di né k̀te ke yà ba? Onitì wèè dàátí tiyaàsààtàà? Tiyaàsààti yembè ò m̀bo sikipààticéi mieke nke. 26 Yáa di k̀te ke yà Kuyie mpããnáànti náàntò nwe? N né di náámmu ke tú ò p̀éétemu Kuyie mpããnáànti náàntò. 27 Isãã kpéi nke tì wàrimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duónko n kóo t̀nti wèè yóó niité k̀tũntè a ce. 28 N di náá mmómmu nwe benitibè pié bèè kó dimàà, òm̀u mu nyí buoté wèè p̀ééte Isãã, nè memme wèè tu osám̀p̀u Kuyie nkpààtiyuu mieke, kòo de u koò p̀ééte.

29 Bèè kó dimàà do kèè Isãã náámmè kétaunnè bedàmpòòcòutibè bè do bantému Kuyie ndòòrimè kù béi ntì kè deè nte kè bèè duó nkè Isãã bè ànné bàtémmù. 30 Bá Fadisiẽbe nè ikuó wããbè bembè í nyie nkòo bè ànné bàtémmù. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè dónè m̀è sàà.

31 Kè Yesu dò: M bo donnè ba di mm̀nni kó benitibè? 32 M bo yí bè dònne ibí ì k̀ri yaárè ke náá nyitei ke tú: Ti di eé fetãrifè bá di í aá, kè ti kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í cààrè. 33 Isãã k̀tenimè ò í yo nhò me nyí yõ mmenaà, kè di tú dibòò bo o mieke. 34 Kè Onitibire k̀teni ke yo nke yõ mmenaà, kè di yẽ nho tú odiiti, kunaàyãkù, ke dápúnè bedàmpòòcòutibè nè di tú bè benitiyèibe. 35 Bèè yie nKuyie bembè bantému Kuyie nciimè ke d̀ori kù béi ntì.

Onitipòkù wèè do còu nYesu yuu t̀dààri

36 Kè Fadisiẽ m̀u yú Yesu kè bè bo di o c̀tè, kè Yesu k̀te kè bè nkari ke yo. 37 Kè de kó dihéi

koo nitipòkù m̀òu wèè d̀outi d̀outinè benitidaabèe keè Fadisiẽ m̀ou yumè Yesu kè bè yo, nkétúóté dimátidénni péiri kè t̀udàari píéké di miẽkẽ, ³⁸ kékote kéncomú Yesu f̀õnkúò ke kuò nkè tinonnieti d̀úóké Yesu naàcèi, koo nínkú kè si ùtè nè o ỳuti, kè si ỳore t̀udàari kè si waare. ³⁹ Fadisiẽ wèè yu Yesu ò dè yà di m̀onni, nè o yèmmè miẽkẽ ke d̀ò: Kè we nni m̀enke do ntú Kuyie mpããnaànti náaàntò nwe, ò na nyèmu wèè nitipòkù m̀è nhò kàá nhò tu wè. ⁴⁰ Kè Yesu ò nàké ke d̀ò: Simoo m̀ m̀ake timati nti ke bo da náké. Koo ò t̀énné ke d̀ò: Bèi nhokóti.

⁴¹ Kè Yesu d̀ò: Benitibè bèdébè beè do m̀akenè òm̀òu dibanni, kè yie nni ndò koo yietí medítibii nsikousinummù (500), otòu sipísinummù. ⁴² Be m̀òu í nna koo yietí koo bè c̀íé nkè bè pã de kó idíiti, bedé memme, be we ndò nkè nhò d̀ò mediè? ⁴³ Kè Simoo ò t̀énné ke d̀ò: N yèmmè d̀ò mbè pã wè idíiti diayi. Kè Yesu d̀ò: A t̀énné kè dè wenni.

⁴⁴ Kèbenke onitipòkù ke d̀ò: A wúo nwe nni-tipòkàà? N ta a c̀íètè bá a í n duó mmenie nkè m̀ bo zúte n naàcèi kè wenwe me nsi òuté nè o nonnieti ke si ùtè nè o ỳuti. ⁴⁵ A í n co ke nh orí, nè n tannimè wenwe baá wáarimu n naàcèi. ⁴⁶ A í cou mmekuò n yuu ñnkè kè wenwe cou ntudàari n naàcèi. ⁴⁷ Dèè kpéi nte kè n da náa nke tú: Nh ò c̀íèmmu o yei ndiemè ke yé ò n dómè mediè, bè c̀íé nwè sám̀pò ò òã benke sám̀pò nwe ò dómè wèè ò c̀íé.

⁴⁸ De m̀onni kè Yesu náké onitipòkù ke d̀ò: N da c̀íèmmu a yei.

⁴⁹ Nè bè bè kàri ke yo nkè bè nnáá bemáà ke tú: Wenninwe yie nwèè dàati ke c̀íé mmeayi? ⁵⁰ Kè Yesu

náké onitipòkù ke dò: A tákùmè da deetému, kote kè dè nnaati.

8

Yesu do centimè yehékè ke náante Tináaṅsààti

¹ Kè Yesu ñcenti yehékè nè sihekési ke náante Tináaṅsààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke neínè o tancóumbè epíítè nè bèdébè, ² nè benitipòbè mabè yebókè do ta bè kòo yè bèti, ké bè miékunnè be mómú, beè kòò mǎu tu Maari Makitadaa ei kou, yebókè yèyiekè do ta wè kè Yesu yè bèti. ³ Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù nè Susanni nè betabè péu, bèè do pãã mbè kperè ke teénnè Yesu nè o tancóumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináaṅhāntírì

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

⁴ Diyiè mari kè benitibèè yènni yehékè yehékè ke tîi nYesu borè ditinni kòo mbè nàánnè yenáaṅhāntiyè ke tú:

⁵ Oniti mǎu wèè do yè ke bo yaá o diiti, kényaù kè medibii mmamèe do kuce ñnkè kè bè mmè nàù kè sinǎ kotení ké mè di. ⁶ Kè metēmèe do fekũufe ñnkè kényènni kékpeío ke yé mè í pètémè kbooku. ⁷ Kè medibii ntēmèe do ipo mièke kényènni kè ipoo mè éũté. ⁸ Kè metēmèe do ketenkè wenni dè kékóté kèpèité mebii ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dò: Kè wèè mòke yeto ke bo keè wèè keè.

Yesu do náá mmùù kpéi yenáaṅhāntiyè

(Wénté Matie 13:10-17 nè Mariki 4:10-12)

⁹ Kè Yesu tancóumbèè ò beke de kó dináaṅhāntírì tu mù. ¹⁰ Kòo bè tēñné ke dò: Díndi Kuyie ndi

duómumu meciù nkè di bo yíéte ku kpààtiyuu kpeti tii sòri, bembè bie m bè nàànnè yenáànhāntíyè nye:

Kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté.

*Yesu wénkùnnemè wèè yau tidiboti o kó tináànti
(Wénté Matie 13:18-23 nè Mariki 4:13-20)*

¹¹ Ntenè de kó dináànhāntíri benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáànti nti, ¹² kè kuce ñnkè medibii ndo dè tu benitìbè mbe, bèè òò kèè Kuyie nnáànti kè dibòò kòtení, kè tì dèite be yèmmè mièke, bè yàà bo ti yie mmèè kpéi nkè Kuyie mbè deeté. ¹³ Fekũũfe medibii ndo fèè ñnkè tu benitìbè bèè òò keè bèmbè Kuyie nnáànti ke pánkèe tì coute nè diwèi, bè né í nyóu kè tì bo fííkú be yèmmè mièke kémante. Kè meháàrimè tũkèní bè pánkèe búttinné Kuyie. ¹⁴ Tipotì medibii ndo tii mièke tú bèè òò keè bèmbè Kuyie nnáànti, ke né yóu kè meborime kó iyèntotí nè tikpàti kóò kéndó, kè dèe ta be yèmmè mièke, kè tì èũté, bá tì í nna képeité yebe kè yèe bi. ¹⁵ Ketenkè wennike medibii ndo kè tú bèè òò keè bèmbè Kuyie nnáànti, kè tì coute nè meyèmmè mèmáà, kè be borime ñwenni kè bè nwéèrì képeité yebe.

*Yesu dònneñemè o kòbe fitírè
(Wénté Mariki 4:21-25)*

¹⁶ Kè Yesu dò: Bè òò í ncóu nfitírè kè dè taa nteçètè mièke yoo bèe dè ñnné mutèi fũò, bè òò dè nũnné febaafe nfe, bèè kó dimàà taaní kè bè nwúó nkuwenniku. ¹⁷ Ke yé demarè í bo dèè sòri ke í yóó feitè, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku.

¹⁸ Daatenè mesàà ndi yo tii náànti kpéi, ke yé wèè mòke bè yóó we nyíe kòo dòke mòote, kè wèè kpa bèe fietè desámprè o yèmmè dò nhò mòke dè.

*Yesu yõ nè o neí bè do dómè kóò yà
(Wénté Matie 12:46-50 nè Mariki 3:31-35)*

¹⁹ Yesu yõ nè o neí kè bèe katení kéndó kóò yà, bè í nna nè ditinnì koò yà. ²⁰ Kè bèe náké Yesu ke dò: A yõ nè a neí bè bo ditowaà ke dó ke da yà.

²¹ Kè Yesu bè tẽnéné ke dò: Bèè kèmmú Kuyie nnáaanti ke dɔori tí yẽmmè beè tu n yõ nè n neí.

*Yesu péimmè menie nnè kuyaakù kè dèe cómmú
(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)*

²² Diyiè mari Yesu nè o tancòumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bè nàké ke dò: Ti sénténè menie nyàà.

Kè bèe kété ²³ kénsenti kè Yesu yè nkéduó, kè kuyaakù kperíkù makùu íténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédìu. ²⁴ Kè Yesu tancòumbèè ò èntè ke dò: Okótì, ti yóó dìumu!

Kè Yesu ente kèpéi nkuyaakù nè yenéffĩfĩrè kè dè dò béu. ²⁵ Kòo bè beke ke dò: Dè dòmme kè di í tá?

Kè kufɔwaá mbè pĩ, kè dè bè di, kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè menie nkè dè yié nhò yè mmù?

*Yesu miékunnemè yebòkè ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)*

²⁶ Kè bèe sénté Sedasaa kòbe kó dihei dìi weti Kadidee. ²⁷ Yesu cùténí dìi mǎnnì kudabekù kè dihei kóò nìtì mǎu kéténi ké nhò weti kè yebòkè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyààtì, ò í taà tɛɕĩtè, ke ã ifòti mièke. ²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko mediè nke nínkú o ìikè ke dò: Ti kpeti dòmme mí nnè fí nKuyie nkùu baké ketenkè nè keĩnkè ku bire? N da báammu, a bá n fěũ.

29 Kε yέ Yesu do di péìmmè ke dò: Yè onìti yie mmiεke f̄́ ndibə̀̀! De kó dibə̀̀ do ò ta nè dimònni ndi, kè bè níí bou o nou mefimme o naacèi timáti, kòo dè t̄̀ũ, kè dii ò tanné dikpáà. 30 Kè Yesu ò beke ke dò: A yètìrì tú ba? Kòo dò: N yètìrì tu: Kusũkù. Yebəkè kusũkù kuù do ò ta. 31 Kè yèe bántè Yesu ke dò: A báá ti tanné difò̀̀tìrì cūmpuri.

32 Kε s̄́ nkufò̀̀nkècēnku makù bo ditāri ìnkè ke diiti kè yebəkèe bántè Yesu ke dò wèe yóu kè yèe kote kéta de kó kufò̀̀nkècēnku. Kè Yesu dò yèe kote. 33 Kè yebəkèe yè de kóo nìti mieke, kéta kufò̀̀nkècēnku kè kùu coké kécúténí ditāri kédìu menie.

34 Bèè do yè cēmmú kè bèe coké kékote kénáké dihei kəbe nè depaa nkəbe. 35 Kè bèe kote ke bo yà dèè d̀̀. Bè t̀̀koo dii m̀̀nni ḱyà onìti yebəkè yè wèe mieke, kòo kàri Yesu borè, ke dáátí tiyà̀̀ti, kòo yèmmè wenke páíí kè kufṑ̀wáá mbè p̄́. 36 Bèè do dè bo, ke yà dèè d̀̀, kè bèe náké bèè kətení, dè wũ̀̀ké mèè botí kòo nìti yebəkè ta wè mieté. 37 De m̀̀nni kè Sedasaa kó ketenkè kəbe bəmouu wēnné dit̄̀nni kébántè Yesu ke dò wèe yè be tenkè, ke yé kufṑ̀wáá mbè p̄́r̄̀mmè mediè. Kè Yesu ta kudabekù kényiti, 38 kòo nìti yebəkè yè wèe ò bántè ke dò ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kóo nàké ke dò: 39 Kò nha c̄̀f̄̀tè kénáké Kuyie nda d̀̀ d̀̀.

Kè weè nìti kote kénnáantoo dihei dimou Yesu ò d̀̀ d̀̀.

Yesu miékunnemè Saiduusi bire nè onitipòkù wèe m̄̀ ntiyónti

(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)

40 Kè Yesu nwēt̄̀iní Kadidee ke s̄́ ndit̄̀nni ò bàà, kóo còuté. 41 Kè kutííntouku kóo kótì m̀̀ou bè tu wè

Saiduusi tuakení, ke nínkóo Yesu ìkè kòò bántè ke dò: Katení n cǐtè. ⁴² Ke yé ò do mọkemẹ desapumbire dèmáà ndi, kè dè mọke yebie ntepiítè nè yèdéè, ke mọ nkè dè cǐè, kè dè duúnnè mukũũ.

Kè Yesu nkòri, ke ditĩnni ò murí koò éũ tipĩti tímou. ⁴³ Kòo nitipòkù mọu dè bo, ke mọ ntiyónti yebie ntepiítè nè yèdéè, bá ti í commu, kòò kòri bédòdòtòribè borè ke càke o díítí imou, be mọu me nyí na koò miékunne. ⁴⁴ Kòo kéténi Yesu fǎnkúò bíékè ke kááké o yaàbòri mànku, kòo yónti pǎnke cómmu. ⁴⁵ Kè Yesu beke ke dò: We nni nkàáké?

Bemou kè bè nyetírí ke tú be í yé, kè Pieri dò: Okóti, ditĩnni dii da murí ke da éũ. ⁴⁶ Kè Yesu dò: Oniti n kàákému, muwērímu mamù muù yè m miéke.

⁴⁷ Kòo nitipòkù nsó nYesu banté, kòo katení, kòo kònti au, kòo nínkóo o také, kébéi mbenitibè bemou ìkè mùù kpéi nte kòo ò kàáké nè ò pǎnke mietéme. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: N kóo sapàà a tákùmè da deetému, kote kè dè nnaati.

⁴⁹ Yesu kpaá ke me nnáa nkòo niti mọu boní Saiduusi cǐtè, ke tuakení, kòò nàké ke dò: A sapumbire kumu, ténke bá nkáónnè Okóti.

⁵⁰ Kè Yesu keè, ke náké Saiduusi ke dò: Bá nyièkù n tá máà ò yóó mietému.

⁵¹ Ò tùòke dii mònni təcǐtè ke í nyie nkòo mọu bo ò neinnè kéta kè dè í tú Pieri nè Isaku nè Isāà nè debire cice nè de yō be sǎǎ. ⁵² Benitibè bemou do kuòmmu debire kũũ, nkè Yesu bè nàké ke dò: Bá nkuònnè debire í kú, dè yè nke duómu.

⁵³ Kè bè nhò daú ke yé bè yémèmu ke dò ndebiré ku. ⁵⁴ Kè Yesu pĩ ndebiré nùtè kéréi nke dò: M biré íté!

⁵⁵ Dende bàmbà nkè debiréε foute kíté, kè Yesu dò bèε dè duó kè dèε di. ⁵⁶ Kè dèε di debiré yembè, kè Yesu bè cau nkè dò bè báá náké òmòu dèε dòò.

9

*Yesu tōmmè o tancóumbè ké bè duó muwērímú
(Wénté Matie 10:5-15 nè Mariki 6:7-13)*

¹ Kè Yesu tíi nho tancóumbè tepítè nè bèdébè ké bè duó mmuwērímú kè bè bo mbeti yebókè yemou, ke miékùnkò bemuombè, ² ké bè tō, nkè bè bo nnáante Kuyie nkpràtiyuu kpeti, ke miékùnkò bemuombè, ³ ké bè náké ke dò: Di bá ntò dèmarè, bá kupàati yoo kudoukù yoo mudii yoo idíítí, òmòu bá ntò yeyaàbòrè yèdèé. ⁴ Kè bè di còuté tèε cīētè, di nte mbo ke yàa íténè de kó dihei. ⁵ Kè bè di yete dii εi di kpááté di nacètáá nke íté, kè dèε benke bè cààrèmè.

⁶ Kè bèε kote kéncenti yehékè yemou ke náante Tináansààti ke miékùnkò bemuombè tipíiti timou.

*Yesu do dōrimè tidietì kè dèε di Edōti
(Wénté Matie 14:1-12 nè Mariki 6:14-29)*

⁷ Kè Edōti Tetidaki, Kadidee kóo kpàati keè dèε dòòri kè dèε ò di ke yé bèmabè do túmè Isāā-Batiisi weè yānté.

⁸ Kè betòbè tu: Edii weè wēténí. Kè betòbè tu: Kuyie mpāānāānti náambè dimònni kòbe kóò mōu weè yānté.

⁹ Kè Edōti dò: N duó nkè bè feúté Isāā kè we nné nwe n wēte ke yo kè bè náà nwèè kpíí?

Kòo nwanti ke bo ò yà.

*Yesu dàòmè tidièti nè pḗḗbè bènùmmù nè siyĩ̀ sìdésì
(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Isǎã
6:1-14)*

¹⁰ Kè Yesu tǒrèe wētení kòò nàké yè dǎò dèè kó dimàà, kè bèe nei kékentóo dihei bè tu di Betisaidaa di bíékè. ¹¹ Kè ditǐnni ò yà kòò tǔnne, kè Yesu bè cǒuté ké mbè nàá nKuyie nkpààtiyuu kpeti, ke miékùnkò bèè mǎ.

¹² Diyie yunné dìi mǎnni kè Yesu tancòumbè tǎpítè nè bèdébèe tóónni o borè kòò nàké ke dǎ: Cíe mbenitibè kè bèe kǎte kéwammú mudii, nè yedúà, ke yé ti bomè die ndikpáà miéke bá dèmarè í bo.

¹³ Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Díndi di mómmǎmbe duónnè be kè bèe di. Kè bè dǎ: Ti mǎke pḗḗbè bènùmmù ndi nè siyĩ̀ sìdésì mǎà! Yáà tí kǎte kédonténimu kédúó nkunìiti kuu?

¹⁴ (Dè kó benitibè do bo mbo sikǒupísìnùmmù (5000)). Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dǎ: Kannenè be sipísìnùmmù sìnùmmù.

¹⁵ Kòò tancòumbèe yie nké bè kǎnne bemǎu, ¹⁶ kè Yesu túóté pḗḗbè bènùmmù nè siyĩ̀ sìdésì, ke bóúté keǐnkè, késǎnte Kuyie ké bè wérí kédúó nho tancòumbè, kè bèe totí benitibè. ¹⁷ Kè bèe cááké bemǎu kénsǎnnè, kè dèe súó nképie nyemómumúyákè tǎpítè nè yèdèè kè bèe tǎ.

*Pieri nàkémè Yesu tu wè
(Wénté Matie 16:13-19 nè Mariki 8:27-29)*

¹⁸ Diyie marì kè Yesu mbáá nKuyie nhomáà borè, kòò tancòumbèe kǎtoo kòò bè beke ke dǎ: Benitibè yé n tú we? ¹⁹ Kè bèe ò tǎnné ke dǎ: Bèmabè yé nha tú Isǎã-Batiisi, kè betǎbè yé nha tú Edii, kè betǎbè yé nha tú Kuyie mpǎãnáànti náam̀bè dimònni kǎbe

kòò mǎù ke yǎnté. ²⁰ Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi tá, di yé n tú we? Kè Pierii ò tǎnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntǎnní wè.

*Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:20-28 nè Mariki 8:30-9:1)*

²¹ Kè Yesu bè cau nweti weti ke dò bè báá yie nké ti nàké òmǎù. ²² Ke yíe ke dò: Onitibire dò nkéféütému mediè, kè Kuyie ncĩètè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎǎbè kè bèe ò yete kóò kùǎ, diyie tǎǎnni yie kòo yǎnté, ²³ kédeè ké bè nàké bemou ke dò: Kè wèè dǎ ké n tũnne wèe búttinné omáá kénto o dapǎǎti yewe yemou ke n tũ. ²⁴ Ke yé wèè bo ndó kédæetè o fòmму ò yóó mù fétinnemu, kè wèè fétinne o fòmму n kpéi kòo mù dæeté. ²⁵ Kutenkù kuù nkperè bo dǎǎ ba oniti kénsa kòò dè mǎke demou ke né càke omáá yoo ò fétinne o fòmму. ²⁶ Wèè bo nni mmǎkenè mí nhonitibire ifei m múnke bo nhò mǎkenè ifei m bo nwétini dìi yie nè tikpeti nè n cice kpeti ke néinnè Kuyie ntǎrè. ²⁷ N di náá mmómмуǎ nwe díndi bèè bo diè ndi kó bèmabè yó nkpaá fòumu kéyà Kuyie nkpaàtiyuu.

*Yesu kǎnti cèètémè
(Wénté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)*

²⁸ Yesu bè nàké memme kédeè, kè dè mmǎke yewe yèni mè ndòmme kòo yú Pieri nè Isǎǎ nè Isaku, kè bèe deke ditǎri mari ìnkè ke bo bántè Kuyie. ²⁹ Ò báá ndii mǎnni Kuyie nkòo ìlkèe ceete kòo yààtìi peike kémietè. ³⁰ Kè bè nyóó daateni kéyà benitibè bèdébè, Mǎyiisi nè Edii kè bè ò nǎánnè. ³¹ Kè Kuyie nkó tikpeti bè fité kè bè ò nǎá nhò yóó kú mèè botí Sedisademmu. ³² Pieri nè o népobè bè

do yè nkéduómu kénhenniní káyà Yesu kó tikpeti nè benitibè bédébè bèè do ò còmúnè. ³³ Edii nè Mòyiisi, bè ité dii mònni kè Pierii náké Yesu ke dò: Dè wennimu ke dò ntí mbo die, ti bo dòò titouti tìtããti, fí nkumáà, Mòyiisi kutekù, Edii kutekù. (Pieri do í yé ò náá nke tú mù).

³⁴ Ò kpaá ke me nnaá nkè diwetiri marii katení ké bè dàtinné, kè kufōwáá mpí nYesu tancóumbè bè yà dii mònni diwetiri bè dàtinnémè. ³⁵ Kè metammè mamèe yènni diwetiri mièke ke tú: Yie nweè tu m bire n tããté dè, nyiénnè o kpeti.

³⁶ Bè yóó keè de kó metammè kè Yesu weè maa dè kpaá. De kó yewe mièke kè Yesu tancóumbè ndò yúóò bè í nnàké òmòu bè yà dè.

Yesu tancóumbè do yĩkémè dibò

(Wénté Matie 17:14-18 nè Mariki 9:14-27)

³⁷ Kè dèe wenté kè bè ncutiní ditāri, kè ditānni diērii katení kéco Yesu. ³⁸ Kòo mōu kuónko ditānni cuokè ke dò: Okóti, daate m bire kpéí! N dè mōke demáà ndi, ³⁹ kè dibòò marii ãã dè pí nkè dè nwúótí, kè di dè kpékíi, kè tinóntōũpùùti yè dè nùù, bá di báá cārike kéíté, kényiti ke dè fēũ mmediè. ⁴⁰ Kè m bántè a tancóumbè ke yè mbèe di bèti kè bè yĩkè.

⁴¹ Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè dindi bèè dòòri meyei, mii yó nhā ke di bonàà? Mii yó nhā ke di tōàà? Kōtēnni die nha bire.

⁴² Debire tōónni dii mōnni Yesu borè, kè dibòò dè bō, nké ndè kpékíi, kè Yesu péi ndibòò kè dii yè, kòo mièkūnne debire ké dè duó nde cice. ⁴³ Kè dèe di benitibè bēmau, bè yāmè Kuyie nkpeñnimè.

Yesu do yiè kénákémè bè yóó ò kùòmè

(Wénté Matie 17:22-23 nè Mariki 9:30-32)

Bá wè kòo nwúó nYesu dǎò dè, kòo náké o tancòumbè ke dǎ: ⁴⁴ Mpĩnnè mesàà n yóó mè ndi náké tìi náàntì: Bè bo fíté Onìtìbire.

⁴⁵ Bè me nyí mbanté de kó tináàntì tú mù, tì do sòrimu kè deè nte kè bè í ntì banté, bè me nyí ndàátí ke beké Yesu.

*Yesu tancòumbè nennimè tikótì kpéi
(Wénté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)*

⁴⁶ Kè Yesu tancòumbèè íté tinèitì nè betòbè ke bo yà be mièke wèè de. ⁴⁷ Kè Yesu banté be yèmmè kédeteni debire kécónné o také ké bè nàké ke dǎ: ⁴⁸ Wèè bo cǔuté debire die n kpéi, ò cǔuté mínwe, kè wèè n cǔuté, ò cǔutému wèè n tǎnní, ke yé wèè tu o sámpóu di cuokè weè de ke di pèéé.

*Wèè bètì yebòkè nè Yesu yètìrì
(Wénté Mariki 9:38-40)*

⁴⁹ Kè Isāā náké Yesu ke dǎ: Okótì ti yà òmǎu nwe kòò bètì yebòkè nè a yètìrì kè ti ò bàa, ke yé ò í ti wéñnèmè.

⁵⁰ Kè Yesu ò tǎnné ke dǎ: Di na bá nhò bàa ke yé wèè í yete di kpèti ò di wéñnèmèmu.

Sammarii kòbe yetemè Yesu

⁵¹ Dè tǎóté dii mǎnni Yesu bo dekemè keĩnkè, kòo íté nè dikǎmbùò kénkəri Sedisademmu, ⁵² kétó mbenitibè kè bèè kǎte Sammarii kó dihèi mǎri ke bo tǔnte ò yóó báté dè. ⁵³ Sammarii kòbe me nyí nhò yie nhò kəri mèè kpéi Sedisademmu. ⁵⁴ Yesu tancòumbè Isaku nè Isāā bè dè yà dii mǎnni ke náké Yesu ke dǎ: Ti Yiè nha dó kè ti duó nkè muháá ncúténí keĩnkè ké bè kùà?

⁵⁵ Kè Yesu wééte ké bè kpannè ke dǎ: Di í yé meyèmmè mèè di tǎ kè di náá mmemme. ⁵⁶ Onìtìbire

í kàtení ke bo kuo benìtibè, dè kàtení ke bo bè deetému. Ò bè nàké memme kédeè kè bèe kote dihei teri.

Yesu nàkémè bèè dá kóò tūnne bè dò nkóò tūnne mḕ̀ boti

(Wénté Matie 8:19-22)

⁵⁷ Bè kété dìi mǎnni kòo mǎu nàké Yesu ke dà: N yóo nda tūmmu tipítì timǎu a kǎri kèè bíékè. ⁵⁸ Kè Yesu ò tǎnné ke dà: Ihǎnké mǎkemu i fǎti, kè sinǎo mǎke tiyǎnti, Onitibire me nyí mǎke dè bo duó dè kéom̀̀pè.

⁵⁹ Ke nàké otǎu ke dà: N tūnnè. Kòo ò tǎnné ke dà: Okóti, yóu kè m mu nkote kékūnné n cice kédeè. ⁶⁰ Kè Yesu ò tǎnné ke dà: Yóu kè becírìbèe ñkūri becírìbè, kè fǎ nkote kénáké Kuyie nkpràtiyuu kpeti.

⁶¹ Kòo tǎu múnkeè béi nke dà: Okóti n yó nda tūmmu né yóu kè n kò nkécau n cǎtè kǎbe. ⁶² Kè Yesu ò nàké ke dà: Wèè dù̀̀nè dinaakǎà ke wǎke o fǎnkúò de yiè mbáá na kǎpǎ nkuyie nkpràtiyuu kó mutǎmmú.

10

Yesu tǎmmè o tǎmbè sipísìyiekè

(Wénté Matie 9:37-38, 10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

¹ Kè Yesu yíe kǎtǎátè o kó betǎmbè sipísìyiekè ké bè tǎ mbèdébè débè yehékè yemǎu mieke nè tipítì timǎu o mǎmmuǎ nhò do dò nkékote kè, ² ké bè nàké ke dà: Tidiiti bimu mediè kè ti dè̀̀bè né kǎnni, bántènè kupaku yiè nkòo duǎnni betǎmbè kè bèe dei o diiti. ³ Kǎtenè, di dò nyipe nyi kè n di tū̀̀ ñyekpamaà mmièke. ⁴ Di bá ntǎ idiítì, di bá ntǎ kudǎukù, di bá nnie tinè̀ti, di báá cómmú kuce

kédou nhòmòu. ⁵ Kè di tati tɛ̀ɛ̀ cɛ̀ɛ̀tɛ̀, di dò: Kunaatí ndi bonè! ⁶ Kòò mòu bo de kó tɛ̀ɛ̀tɛ̀ ke tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòò mòu me nyí bo, kùu wɛ̀tɛ̀ní di ìnkè. ⁷ Dí mbo de kó tɛ̀ɛ̀tɛ̀ ke yo nke yɔ̀ mbè di duó ndè, otɔ̀nti nè o tɔ̀ndiiti nti, di bá nsɔ̀ti sɔ̀ti sicéí. ⁸ Kè di ta dìlì èi kè bè di cɔ̀uté ke di duò ndè dí ñyo, ⁹ kémmeikùngo bemuambe ke náá nde kó dihei yembè Kuyie nkpràatiyuu tɔ̀nnímè. ¹⁰ Kè di ta dihei mari kè bè í di cɔ̀uté, di yè kécómmú de kó dihei ice, ¹¹ kékprááté de kó dihei kó mutáá mmùu dári di naàcèi, ke né bè nàké ke dò: Di nyé kè Kuyie nkpràatiyuu tɔ̀nnímu. ¹² N di náámmu Kuyie mbeénti yiè, Sodammu èi kɔ̀be kó tiyɛ̀iti bo nkɛ̀nìnè de kó dihei kɔ̀be kpeti.

*Yehékè yèè yete Yesu
(Wénté Matie 11:20-24)*

¹³ Di bo yà díndi Korasɛ̀ɛ̀ kɔ̀be nè Betisaidaa kɔ̀be, ke yé tidietì n dɔ̀ò di di cie, kè n do ntì dɔ̀ò Tiiri nè Sitɔ̀ mièke nke bè na ndàátí tifɔ̀tɔ̀nti, ke pe mmutápeí nnè dimònni ke benke bè cèètémè. ¹⁴ Dɛ̀è kpréi nte Kuyie mbeénti yiè, Tiiri nè Sitɔ̀ ekè kɔ̀ke kó tiyɛ̀iti bo nkɛ̀nìnè di kpeti. ¹⁵ Díndi Kapennaummu kɔ̀be di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkɛ̀nkàa? Biti. Kù bo di cūñní ké di tanné kudɔ̀nkù mièke.

¹⁶ Kè Yesu yíé kénáké o tɔ̀mbè ke dò: Kè wèè yie ndi kpeti ò yie mmù kpeti, kè wèè di yete ò yete mínwe, wèè n yete kòò yete wèè n tɔ̀nní.

Yesu tɔ̀mbè sipísiyiekè ò nàkémè bè pī mmèè boti mutɔ̀mmú

¹⁷ Kè Yesu tɔ̀mbèè wɛ̀tɛ̀ní nè diwèlì ke dò: Ti Yiè, ti òò pɛ̀e nyebòkè nè a yètìrì kè yèè cokému.

18 Kè Yesu bè tɛ̀nné ke dò: N do wúómmu dibòò dotinímè keĩnkè tewàtè tɛ̀mè. 19 N di duómmu muwɛ̀rímú kè di bo nnaù iwààke nè inaá nképrante dibòò wɛ̀rímú muməu, bá dèmarè báá di dòò meyi. 20 Dè bá ndi naati yebəkè di cokùmè, dè pètìnke ndi naati di yètè wàri mètè kpéi nkeĩnkè.

*Kuyie mbenkemè besámpóbè dèè sòri
(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)*

21 De m̀nni kè Muyaánsààmúu píe nYesu kòo sántè Kuyie nke dò: N da sántí n cice Kuyie nfó nwèè baké keĩnkè nè ketenkè, a s̀nne mètè kpéi ntimómmonti mecii nyembè, nè meyiɛ̀tímè yembè, ke ti benke bèè í tú bəmabè. N cice fòò mè dó ke mè tãáté.

22 Ó dèè memme ke dò: N Cice n duómmu deməu, òmòù í yé debire kè dè í tú de Cice, òmòù me nyí yé debire Cice kè dè í tú debire nè debire dó kébenke bè de Cice.

23 Kòo deè kéwénté o tancóumbè, ké bè nàké bemáà borè ke dò: Dè ndi naati, dínni bèè yà di mè nwúò ndè. 24 N di náámmu Kuyie mpáãnáànti náám̀bè péu nè bekpààtìbè péu do dómu káyà di mè nwúò ndè bá bè í dè yà, bè do dómu kékeè di me nyo tí bá bè í tí kèè.

*Yesu tɛ̀nné tí ikuó wã̀bè kóò kótì
(Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31)*

25 Kè ikuó wã̀bè kóò kótì m̀ù ndó kédíí nYesu kéíté kóò beke ke dò: Okótì n dò nkédòò ba kápété mufòmmu mùù bo sáà? 26 Kè Yesu ò tɛ̀nné ke dò: Tì wàri ikuó mieke ke yé mba? A ti kàa nkè tí tú ba? 27 Kè de kóo nítìi ò tɛ̀nné ke dò: Tì wàri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè meməu nè a wè̀nni diməu,

nè a wēřímú muməu nè a cii mməməu kéndó a kou təu a dó mèè botí amáà. ²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tēńné kè dè wenni, ńdəəri memme a yó nřòumu.

²⁹ Kè ikuó wāābè kóò kótì ndó kébenke ò dòřrimè Kuyie ndó dè, kébeke Yesu ke dò: We ntú n kou təu?

³⁰ Kè Yesu ò tēńné ke dò: Onìti məu weè do yènní Sedisadəmmu kénkəri Sedikoo, kè bəyóóbèè ò dinté kédukú kòò ndò nhò kú, kè bèe fiete o kperε kóò dəunko kəpəēté. ³¹ Kè dè mmənnè ikuó niùti məu dè kèrínimè kóò yà képeé nkəpəēté. ³² Kè Defii botí kou məu nkéríní kətuəkení o borè kóò yà képeé nkəpəēté.

³³ Kè Sammarii èi kou məu weè né nkəri kupəòkú kénkéríní kóò yà kè mesémmèè ò pī mmədiè. ³⁴ Kòo kətoo o borè, késú o muə nkéwaare məkúò nnè menà mbè tu mè dífèè nkébuú kédeè kóò kànnε o sāmmarímú ĩnkè, kóò kətenè təpəòcĭētè kényié nkoò tàà. ³⁵ Kè dèe wenté kòo deite mədítibii mmədémè kéduó nwèè bà təpəòcĭētè ke dò: Ntaənnè we, kè ì dònté, kàa yìè, m bo nwētini ke da yietí.

³⁶ Kè Yesu deè kóò beke ke dò: A yèmmè dò mbeyóóbè me mpuotí wè kou tú we betāati memme? ³⁷ Kè ikuó wāābè kóò kótii ò tēńné ke dò: Wèè me nhò dòò mesàà. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kəte kédəò me botí.

Mariti cəutémè Yesu o cĭētè

³⁸ Yesu nè o tancúumbè kè bè nkérí kətuəke dihei mari, kòo nitipòkú məu ò cəuté o cĭētè kòo yètiri tu Mariti, ³⁹ kòo nantè bo kè bè tè tu Maari, kè tèe kətoo kénkəri ti Yiè nYesu borè ke kəmmú o náənti. ⁴⁰ Kè Mariti nharinè mudibénnimú kényitini kébéi nke dò: Okótì dè wenni m bo mpĭmmè mutəmmú m mää kè n nantè kəri a boràà? Duó nkòò íténi ké n teennè. ⁴¹ Kè ti Yiè nYesu ò tēńné ke dò: Mariti a

yîèkùmu ke arì dèmarè péu kpéí. ⁴² Dèmarè máa dèè tu desààrè, Maari weè tããté dèè wenni, bè í yóó fietè dè.

11

*Yesu yē nti mbáá mmèè botí Kuyie
(Wénté Matie 6:9-13, 7:7-11)*

¹ Diyie marì kè Yesu mbáá nKuyie dibòrì marì, ò dèè diì m̀nnì kòo tanc̀òumbè kòò m̀òu ò beke ke d̀: N Yiè, nti tié nti bo mbáá m̀èè botí Kuyie nkéndònnè Isãã tiém̀mè o k̀be.

² Kè Yesu bè ǹkè ke d̀: Kè di ní b́áá nKuyie ndi d̀:

Ti cice!

A dò mpáíí nwe,

yóu kè beǹit̀bèè banté a d̀ommè páíí.

Baaté kutenk̀,

³ Ti pã ti bo di mù yíe,

ti c̀é nti yei

ti òò c̀émmè bèè òò ti caàri.

⁴ B́áá yóu kè tí ta mesòummè mièke.

Ti bo mmáú m̀èè botí Kuyie nti d̀ d̀

(Wénté Matie 7:7-11 nè Duku 18:1-8 nè Isaku 1:5-

7)

⁵ Kè Yesu yíe kè bè ǹkè ke d̀: Di mièke kòò m̀òu m̀àke o népo ke k̀te kòò s̀h̀té keyènkè cuokè ke yí: N népo m pentè mudì, ⁶ n kòò népo m̀òu weè m p̀ònnì m me nyí m̀ake dèmarè ke bo ò duó. ⁷ Kè dè dò nho népo bo ò t̀énnéni kudieku mièke ke d̀: Bá nni nk̀ónnè, n dié nke kpetínnému dicàù mí nnè m bí kè ti duó. M b́áá na kèité ke da duó mudì. ⁸ N di náámmu bá kòò do í yóó íté kòò duó, nhò tu m̀èè

kpéi o népo, ò bo ò duó nhò dós dè deməu ò wè kəónnè mèè kpéí.

⁹ Mí nné di náámmu ke tú: Məónè kè bè yóó di pāmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù kè bè yóó di kpetému. ¹⁰ Ke yé wèè məə bè ɔɔ we mpāmè, wèè wammú weè ɔɔ pété, wèè bente dicàù bè ɔɔ we nkpeté. ¹¹ Òməù bo di miεε wèè bire bo ò məə mudii kòo dè duó nditáràà? Yáà kè dè ò məə tɛyĩnté wèè dè duó nfewàáfè? ¹² Yáà kè dè ò məə dikoyenni wèè dè duó nfenanfè? ¹³ Díndi benitiyεibe kè di yé ke duò ndesààrè di bí, dè bo yĩmè di Cice wèè bo keĩnkè kòo báá duó mMuyaánsààmù bèè mù nhò məə.

*Yesu miεkùmmè dibəð ta wè ke dànnε o nándenfé
(Wénté Matie 12:22-30 nè Mariki 3:22-27)*

¹⁴ Kè Yesu beti dibəð dii ta oniti ke dànnε o nándenfé, kè dii yé, kè de kóo nitii na kénnáá nkè dèè di benitibè. ¹⁵ Kè bèmabè ntú: Nè obəəkpààti kó muwērimú mmu ò bètìmè yebəkè.

¹⁶ Kè betəbè ndó kóò yàáké, kóò beke ke dò wèè dəð mēdəðrimè mamè mēè benkú o wērimú bonnìmè Kuyie mborè. ¹⁷ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu marì toté ke kpa ndimáà di bá nhā ke bo, di cēi bo duó sitəbè ĩnkè. ¹⁸ Di mè ntúmè m beti yebəkè nè obəəkpààti kó muwērimú, kè dibəð toté ke kpa ndimáà, di kpàti bá nhā ke bo. ¹⁹ Kè nsà kè m bèti yebəkè nè obəəkpààti kó muwērimú mmu di kəbe né yé bèti nè we nkōmu? Dèè kpéi nte kè di kəbe yóó di bekénè. ²⁰ Kè m me mbèti yebəkè nè Kuyie nkó muwērimú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tũ ntùəkení di cuokè.

21 Onitikperì bàátí dìì m̀̀nnì mesàà nke baa o c̀̀ètè o kperε demou ò mbomu béu. 22 K̀̀o nìtì m̀̀u me nk̀̀tení wèè kper̀̀nì koò p̀̀èèté, koò na, ò bo fietε o kpar̀̀nentì ò do tá tì, k̀̀tútúténè o kperε k̀̀totí. 23 Wèè í n ẁ̀ínè ò n kpar̀̀nnemu, wèè í n ẁ̀ínè k̀̀ tì tíkí ò déímu.

*Dib̀̀ò bo ẁ̀enímè onìtì miεke
(Ẁ̀nté Matie 12:43-45)*

24 K̀̀ dib̀̀ò yè onìtì ke k̀̀te ted̀̀ntè ìnkè, ke wanti dì bo om̀̀pè dè, ke m̀̀nté dì bo yí: M bo ẁ̀te n s̀̀ò bo wèè miεke. 25 Dì t̀̀̀koo dìì m̀̀nnì k̀̀nsó ndè k̀̀uté páíí ke t̀̀nte bá òm̀̀u í bo o miεke. 26 K̀̀ dìì ẁ̀te k̀̀waanní yeteyè ỳ̀yiekè ỳ̀è d̀̀ke ỳ̀u ke dì p̀̀èèté, k̀̀ ỳ̀è ẁ̀te k̀̀ta o miεke, k̀̀o borimεε s̀̀nte k̀̀p̀̀èèté m̀̀ s̀̀ò d̀̀mmè.

Yesu nàkémè bèè tú diwèì m̀̀mm̀nni yembè

27 Yesu kpaá ke me nnáá nk̀̀o nitipòk̀̀u m̀̀u béinní dit̀̀nnì miεke ke d̀̀: Dè nnaati onítipòk̀̀u wèè da p̀̀itè, a ỳ̀á wè.

28 K̀̀ Yesu ò t̀̀nné ke d̀̀: Dè p̀̀t̀̀nke ònaati bèè k̀̀nm̀̀ú bèmbε Kuyie nnáànì ke d̀̀ori tì ỳ̀mmè.

*Yesu do nàkémè dè yó nd̀̀mmè tibeéntì yìè
(Ẁ̀nté Matie 12:38-42)*

29 K̀̀ beǹ̀tìbè ntikuní Yesu borè k̀̀o b̀̀i nke d̀̀: Di m̀̀nnì k̀̀ beǹ̀tìbè bèè bùt̀̀nné Kuyie nke d̀̀ori meyèi, mbè tú n d̀̀ò tidietì bè me mbáá tì yà k̀̀ dè í tú t̀̀ do d̀̀ò Sonaasi. 30 Sonaasi do t̀̀mè dibeǹ̀k̀̀rì Ninifu k̀̀be k̀̀p̀̀í, mmeè botí nku Oǹ̀tìbire yó nt̀̀mè dibeǹ̀k̀̀rì di m̀̀nnì k̀̀ beǹ̀tìbè k̀̀p̀̀í. 31 Tibeéntì k̀̀ diyìè Sebaa k̀̀o nitipokpà̀tì bo cómmú k̀̀bekénè di m̀̀nnì k̀̀be k̀̀ bè k̀̀p̀̀t̀̀nné

ke yé ò iténímè dèdétirè ke kàtení ke kèè Sadoməw náàntì meciì nkpeti. Né ntenè òmòu diè nke deunè Sadoməw. ³² Tibeéntì yìè Ninifu kəbe bo cómmú kébekénè di mmònnì kəbe ké bè kpetínné ke yé Sonaaasi do bè nàkémè kè bèè ceetemu. Né ntenè òmòu diè nke pèḗtè Sonaaasi.

Fenònfè tu tikòntì kó defitírè nde
(Wénté Matie 5:15, 6:22-23)

³³ Kè Yesu béi nke dò: Bè ɔ̄ í ncóu nfitírè ké dè ànné tecètè miéke, bè ɔ̄ dè cōnné deyiitírè nde, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku. ³⁴ Inuə ntu tikòntì kó defitírè nde, kàa nuə nwúó nha kòntì timəu ɔ̄ mbo kuwenniku miéke nke. Kàa nuə mme nyí wúó a kòntì timəu ɔ̄ mbo dibìnnì miéke nke. ³⁵ Daate kè kuwenniku kùu bo a miéke kè kù bá ntú dibìnnì. ³⁶ Kè kuwenniku da mí a kòntì timəu ke í soké kupíkù makù, a kòntì timəu bo mbo kuwenniku miéke, kéndònnè defitírè ɔ̄ nda mímè.

Yesu kpànnèmè Fadisĩbe
(Wénté Matie 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

³⁷ Yesu nàké diì m̀nnì kédeè, kè Fadisĩe m̀u ̀ yu o cĩètè mudii, kè Yesu kəte kè bè nyo. ³⁸ Kè Fadisĩe m̀u yà Yesu yommè bá ò í nìte ikuó yèmmè kè dèè ò di. ³⁹ Kè Yesu ò nàké ke dò: Díndi Fadisĩebe di ɔ̄ eité febòòfè nè dibuu ìnkè nke kè di miéke né piéké oyúókù kó meyèmmè nè kuyonku. ⁴⁰ Tiyèintì díndi! Kuyie nkùu d̀̀ de ìnkè kuú í d̀̀ de miékaà? ⁴¹ Mpāānnè becĩribè nè di yèmmè meməu, memme deməu dè bo wenkemè di kpéí.

⁴² Di bo yà díndi Fadisĩebe! Díndi bèè duò nkuyie ndi kperε deməu kó meyaatimè tepítè nè tikũnfāātò, ke yóu di bo ndərimè Kuyie ndó dè nè

di bo nkù dómè. Di do dò nké nde ndoari, di né báá yóu desonne.

⁴³ Di bo yà díndi Fadisĩɛbe bèè nonnè yekàrè kètiyè titíintouti miéke, ke dó bè ndi dɔú nyekãàtè miéke ke ninkoo. ⁴⁴ Di bo yà díndi bèè dònne ifɔti ìì danné, bè ð ncenti ìì ñnkè ke í yé.

⁴⁵ Kè Fadisĩɛbe kóo kóti maùu béi nke dɔ: Okótì a náá mmie nke sáá ntí mbe. ⁴⁶ Kè Yesu ò tɛ́nné ke dɔ: Di múnke bo yà díndi Fadisĩɛbe kó bekótìbè bèè bou yetuɔ cɛ́yè ke tounko benitìbè, di me nyí bè teénnè bá sám̀pó mutò. ⁴⁷ Di bo yà díndi bèè maà mesàà Kuyie mpããnáànti náam̀bè di yembè do kuò bè kó ifɔti. ⁴⁸ Nè de miéke di benkúmu di kómmùmè di yembè ke yé beé kuòmè Kuyie mpããnáànti náam̀bè kè díndi maà be fɔti. ⁴⁹ Deè kpéi nte Kuyie nnè ku kó mecìì mmieke kè kùu béi nke dɔ: M bo bè duónko m pããnáànti náam̀bè nè n tɔrè, kè bèe kuɔ bie nkéféù mbetòbè. ⁵⁰ Kè dèe yie nkè Kuyie mpããnáànti náam̀bè bè do kuò bè nè kutenkù ketémè kè be kó tibeénti do di mmònni kòbe yò ñnkè, ⁵¹ kéketé Abèeri kó mukò, kéntɔ kétuɔkenni Sakarii bè kùò wè Kuyie ncíètè nè diwũ̀tònni de saku. Mómumu nwe n di náammè de kó tibeénti bo do di mmònni kòbe yò ñnkè.

⁵² Di bo yà díndi ikuó nùti bèè pàanko betòbè Kuyie nkó kuce, di í kù tũ ndi mómumòmbè, ke né díítí bèè dó ké kù tũnne.

⁵³ Yesu ité dii mònni de borè kè Fadisĩɛbe nè ikuó wããbè miéke ò peike mediè nkè bè nhò bèkú tináànti péu, ⁵⁴ ke bo yà ò bo béi nkéyete kè bèe o pĩ.

*Dèè sàri dè bo feité
(Wénté Matie 10:26-27)*

¹ Δε μὸννὶ κὲ βενὶτὶβὲε τίί νσικουπί σικουπί κένναυ βετὸβὲ, κὲ Yesu keté kénáké o tancóumbè ke dò: Daatenè Fadisiḗβε kó meyèmmè mèdémè kpéí mmèè dònne mutie mùù muuti pḗḗ. ² Dèè sàri dè bo feité, κὲ disòrì kperεε yènní kuwenniku. ³ Δεε kpéí nte di nàké tì kufáá bè bo tì kèè kupùiti, di wεε tì dimàà borè, bè bo deke kudànkù ké tì pḗkḗ.

*Ti í dòmme kéndé bèè kòu tikònti máà
(Wénté Matie 10:28-31)*

⁴ N di náámmu díndi n népobè: Bá ndénè bèè kòu tikònti máà. ⁵ M bo di benke di dò nkéndé wè, ndénè Kuyie nkùù bo na ke da tanné muhāá miεke a kũũ nkó difònkúò. Di dò ké nku ndé.

⁶ Bè ɔɔ í nfité inḗribí inùmmù dáràà? Nè memme Kuyie ndakemu imḗu i kpéí. ⁷ Bá di yùti Kuyie nti kààmmu ke yḗ tì màmmè. Di bá nyḗkù, bá wè di miεke ò pḗḗtému inḗribí péu.

*Wèè bo náké ò tumè Yesu kou
(Wénté Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)*

⁸ N di náámmu, wèè bo náké βενὶτὶβὲ ìkè ò tumè n kou, mí nhOnìtibire m bo náké Kuyie ntōrè ìkè ò túmè n kou. ⁹ Wèè bo n nenni βενὶτὶβὲ ìkè, m bo ò nènni Kuyie ntōrè ìkè.

¹⁰ Wèè bo sáà nhOnìtibire, Kuyie mbo ò cḗ, wèè me mbo sáà mMuyáansààmù, Kuyie mbáá ò cḗ mbìti.

¹¹ Kè bè di kərinè dī mònne tibeénti titíintouti miεke yoo bekpààtìbè nè bebeémbè borè di bá ntoti di yèmmè di bìi yóó náké tì kényè, nè di yóó ti nàké

mèè botí. ¹² Kè di tùòkè, Muyaánsààmù muù yó di duós ndi dò nkénáké tì.

Kukpààtiyèinkù

¹³ Kòò mǎùu béinní ditǐnnì mièkè kè dǎ: Okótì náké n kóo kótì kè tí totí tì cìcè ku kè tì yóunè dè. ¹⁴ Kè Yesu ò náké kè dǎ: N nǎpoo we nni ndòò obeéntì kè m bo ndi bekùnè, yoo n di totí di kperè? ¹⁵ Dè mǎnnì kè náké benìtibè kè dǎ: Dòònhè meyoòmmè, kè yóu di bo ndómè di kparìkè kè yé onìtì kpàtì tìì í temè o fòmmu.

¹⁶ Kòò bè náké dináànhǎntírì mari kè dǎ: Tikpàtì yiè mmǎù weè do bo, kè mǎkè dɛpaa nkè dèe pié mediè. ¹⁷ Kòò mbékú omáà o yèmmè mièkè kè tú: N yí mǎkè m bo ãnné dè n diitì? ¹⁸ Kè náké omáà kè dǎ: N yàmu n yóo yǐmè, m bo puǎ m buǎ sǎnǎpóyè, kémaá yedièyè kéãnné n diitì nè n kperè demǎu. ¹⁹ Dè mǎnnì kè náké n wǎnnì kè dǎ: A mǎkemu tikpàtì péu, ñhompù kè yo nke yǎ nke yǎnku. ²⁰ Kè Kuyie nné ò náké kè dǎ: Kuyèinkù fǐ! Kè nyènkè mómmanke m bo túóté a wǎnnì kè we nné tiekè dè kó tikpàtì?

²¹ Wèè waà ntikpàtì o mómumu ñho kpéí nke né í tú okpàtì Kuyie mborè o kperè mè dǎ.

Tì í dòmme kényièkù

(Wénté Matie 6:25-34)

²² Kè Yesu náké o tancóumbè kè dǎ: Dèè kpéí nte kè n di náá nke tú: Di bá nyièkù di bo dimu yoo di bo dáátì mù kpéí. ²³ Kè yé mufòmmu pǎētémè tidiitì kè tikòntì pǎēté tiyààtì. ²⁴ Wénténè tinòtì, tì í buòtì, tì í kǎù, tì í mǎkè yebuǎ, kè Kuyie ntì piú. Díndi náke di í pǎēté sinǎà? ²⁵ Di we mbo na nè o yeòtotì mièkè kényíe o fòmmu kè mùu okè? ²⁶ Kè di

í yóó na kédə̀ə̀ dèmarè sàm̀pòrè, ba nkpeí nné te kè di yĩ̀èkù dèterè kpéí? ²⁷ Wénténè mutepóó ndòmmè dikpàà mièke, mù í pĩ mmutōmmú, mù me nyí duà̀kù tiyà̀àtì. N né di náámmu kè n tu bá Sodomə̀ə̀ nè o kpàtì diètì mièke, ò í dàátí tiyà̀àtì tìi wenni ke mù tù̀òke. ²⁸ Díndi bèè í tá kè dè deυ, kè Kuyie nsà̀rì tifà̀àtì tìi bo yíe, ke naa yóó cóúté, dè bo yĩme kè kù báá di dátínne tiyà̀àtì? ²⁹ Di bá nharì ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyō mmù. ³⁰ Bèè í tũ nKuyie mbèè m̀òke de kó iyè̀ntotí sã̀à, díndi biè, di m̀òkemu di Cice kòò yé̀ dè di békú dè. ³¹ Petinke wammúnè Kuyie nkpà̀àtiyuu kè kù né di duó ndesə̀nnè kénóó.

*Ti bo sə̀nnemè tikpà̀tì kèĩnkè
(Wénté Matie 6:19-21)*

³² M pecə̀nku, di bá nyĩ̀èkù ke tú di í sũ, ke yé di cice weè dómè ke di duó nho kpà̀àtiyuu. ³³ Fíténè di kperè kèpāmmú beçĩ̀rìbè idíítí. Yánnè sidítídə̀ú sù ì yóó cake, kéãnnè tikpà̀tì tìi í yóó cake kè tì sə̀nne kèĩnkè Kuyie mborè. Bèyóóbè í yóó tóónko dè, ditùù í yóó cááké dè. ³⁴ Ke yé a kpà̀tì borè a yèmmè de mbomè.

*Ti bo ndakemè
(Wénté Matie 24:42-51 nè Mariki 13:33-37)*

³⁵ Yinè di naàkũ̀s kè di fitiyì ncə̀u, ³⁶ kéndə̀nnè betōmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkū̀ntinímè mupotúòmmù kébentè dicà̀u kè bèè o kpeté. ³⁷ Dè nnaati betōmbè bèè kóò kòtì bo nwētini ke ś mbè wùó. N di náá mmómmuə̀ə̀ nwe ò bo ãnné o tōnyà̀àtì, kè bè kànnè kè bè duó mmudiì. ³⁸ Kòò wētini keyènkè cuokè yoo dikodakə̀nnì, ke ś mbè wùó ndè mbè naati. ³⁹ Banténè ke dò nkè təcĩ̀ètè yiè nyé

oyúókù kàriní dìi m̀ǹǹǹ, ò bo nwúó, ò báá yie nkòo ta o c̄t̄èt̄. ⁴⁰ Díndi múnke nwākénè ke yé Onìtibire wētínimè di í dake dìi m̀ǹǹǹ ndi.

*Ot̄ont̄i yeiwe kó medonnimè
(Wénté Matie 24:45-51)*

⁴¹ Kè Pierii beke Yesu ke d̀: N Yiè nha náá nde kó dináañhántiri t̄i k̄p̄ínáá yáa tim̄u? ⁴² Kè ti Yiè nhò t̄h̄né ke d̀: Dí ndonnè ot̄ont̄i wèè d̀̀̀ri d̀èè wenni ke ciì b̀è b̀anne wè bet̄ōmbè kòò bo mbè duò mmudiì ò d̀ò nké mmù mbè duò ndiì m̀ǹǹ. ⁴³ Dè bo narike de kóò t̄ont̄i t̄ec̄t̄èt̄ yìè mbo nwētíní dìi m̀ǹǹǹ ke s̄o nho p̄i nde kó mut̄ōmmú. ⁴⁴ N di náá móm̄muo nwe t̄ec̄t̄èt̄ yìè mbo banne de kóo t̄ont̄i o kp̄àti tim̄u. ⁴⁵ Kè de kóo t̄ont̄i yèmmè me ndò n̄t̄ec̄t̄èt̄ yìè nyí wētíní mec̄ã, ke puoti bet̄ōmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neinè tinaayããti kè b̀è yo nke ȳo m̄menaà. ⁴⁶ T̄ec̄t̄èt̄ yìè mbo wēténí de kóo t̄ont̄i í ò bàa dìi yìè, ò í dake dìi m̀ǹǹǹ, kóò puotí mediè, nkóò d̀̀̀ b̀è d̀̀̀rimè benitiyibe.

⁴⁷ Ot̄ont̄i wèè yé wèè ò baké ò d̀ò d̀è, ke í d̀è d̀̀̀ri, ò bo c̄ut̄é tiȳt̄i mediè. ⁴⁸ Wèè t̄ont̄i me nyí yé ke d̀ò nhò d̀̀̀ri d̀è tu meyei, mbè bo ò puotí kè d̀è nk̄n̄n̄, b̀è duò nwè péu b̀è bo ò beke péu, b̀è b̀anne wè kè d̀è s̄u b̀è bo ò beke kè d̀è p̄ēt̄é.

*T̄ec̄t̄èt̄ t̄em̄àà kó metotímè kó tináañti
(Wénté Matie 10:34-36)*

⁴⁹ N k̄t̄ení ke bo wete muhãã mmu kutenkù mièke kè d̀è nh̄ òt̄i mù bo c̄út̄ém̄. ⁵⁰ N d̀ò mbè nh̄ añné b̄at̄ém̄ m̄u nwe kè d̀è nh̄ òt̄i b̀è bo wè nni nh̄ añném̄. ⁵¹ Di yèmmè bá ndò ò t̄oní kunaatí nku kutenkù kuu mmieke, n t̄oní meyatimè mme. ⁵² N di

náá mómmuò nwe, kè benitìbè bo bènùmmù tɛɔfɛtè, bè bo toté kè bètããti nkpannè bèdébè, kè bè múnke bè kpànnè. ⁵³ Kè debire cice ndè kpànnè, kè dè ò kpànnè, kòo nitipòkù nkpannè o kóo sapàà, kòo kóò sapàà nhò kpànnè, kòo nitipòkù ñkpannè o còkù, kòo còkù ò kpànnè.

Ti bo mbaàtìmè dèè wenni
(Wénté Matie 16:2-3)

⁵⁴ Kè Yesu yí kénáké ditĩnni ke dò: Di ãã yà diwetiri diyie yìenì kèè bíékè ke dò: Fetaafè yóó ni. Kè fè mènke ni. ⁵⁵ Kè kubakù cǎnku bíékè kó kuyaakù fúute di dò: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke mbo. ⁵⁶ Meyèmmè mèdémè yembè díndi, dè dòmme kè di banní tiwetì kó mèdòmme nè ketenkè kōme ke né í banní dèè dòòri di mmònni. ⁵⁷ Dè dòmme kè di í nò nke baàti di mǎà dèè wenni?

Ti bo ntũnimè tii bo nè ti kou ti cuokè
(Wénté Matie 5:25-26)

⁵⁸ Nè òmòu kè di mǎke tĩmatì ke kǎri tibeéntì, yetoo ké ti tũnte kè di mu nyí tũðke, kòò báá da duó mpòdũsibè, kè bè da kpetĩnné. ⁵⁹ N da náá mómmuò nwe a í yeti deborè ke í yietí tɛpítè sɔnte.

13

Sidowee kó kuduotí do kùò bè kó tináàntì

¹ Dè kó dimònni kè benitìbè mabèe kǎtení, kénáké Yesu Pidati do kùò Kadidee kǎbe bè kpéi nke sǎ mbè feu Kuyie nyiwũs ke kù kòu itei, kè bèe bè kùò kè be yĩ ñwènnénè iwũs kōme. ² Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yèmmè dò nde kó benitìbè yei mpèstému Kadidee kǎbe tǎbè kōme kè dèè te kè bè kúà? ³ Bitì, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèète meborime, di yóó kú bè ku mèè botí nku. ⁴ Di yèmmè dò nSidowee kó

kuduotí do do, kényāke bèè nìtìbè tepíítè nè bèni kó meyei ndo pēētēmu Sedisadēmmu kōbe tōbè kōmadà?
⁵ Bitì, n né di náámmu ke tú kè di í cèète meborime di bo kú bè ku mēè botí!

Mutie mùù í pēi mu kó dináaṅhāntírì

⁶ De kó difōnkúò kè Yesu bè náké dináaṅhāntírì ke dā: Onìtì mōù wèè do fií mmutie o pakú miēke, kékōtení ke bo tōũ yebe ò me nyí mpètè, ⁷ kénáké wèè bàa kupaku ke dā: Dibenni tǎánnì ndi miē nkè n kòrìní ke bo tōũ yebe bá n yí pètè, kōũ mu, mù báá sǒnté kéncaari ketenkè. ⁸ Wèè bàa kupaku kòò dā: Okótì yóu mu di mbenni kè m mù ānné tikùtì, ⁹ kè dè yēmmē mù yàa pèitè, kè mù me nyí pèitè a né mù kōũ.

Onitipòkù dibòò pūťinné wè

¹⁰ Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu n̄tiè mbenìtìbè kutííntouku miēke. ¹¹ Kòò nitipòkù mōù dè bo, kè dibòò marì ò ta, kòò pūťinné yēbie ntepiítè nè yèni, bá ò í nō nke sèìrì. ¹² Kè Yesu ò yà kòò nàké ke dā: Onitipòkù n da miēkùnnēmu a mōmmú.

¹³ Ke n̄ó n̄ho n̄ou o ìnkè, kòò p̄ānkēē sèítè kénsāntí Kuyie. ¹⁴ Kè kutííntouku kóo kótì miēkēē peike, Yesu miēkùnnēmè omuānti teom̀pùtè yìè, kòò náké difīnnì ke dā: Yewe bo yekuà ndi mutōmmú kpeye, ñkòrìnèní yèè miēke kè bè di miēkùnkò ke yóu teom̀pùtè yìè.

¹⁵ Kè ti Yìè nhò tēñné ke dā: Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Di òò í mpìtè di wũò teom̀pùtè yìè kékōte kè ì n̄inadà? ¹⁶ Onitipòkù yie nwèè né tú Abarammu kó kubotí kou kè dibòò ò boú yēbie

ntepíítè nè yèni, dè do í dò nh ò bouté de kó iwěĩ tɛom̄pùtè yìèà?

17 Yesu nàké μεμμε, kè ifeii pĩ nho kprantídèntòbè, kè ditĩnni yèmmè ñnaati, ò dòòri tũ dieti kpéí.

*Feyonfè nè mutie mùu muuti pèè de kó medonnimè
(Wénté Matie 13:31-32 nè Mariki 4:30-32)*

18 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònne ba? M bo di dònne ba? 19 M bo yĩ di dònne feyonfè dòmmè mme, kòo niti òò fè buotí kè fèe yènni kènaá mmutie diemù nè ibake, kè sinoo yĩe mmu baka ñnkè.

*Mutie mùu muuti pèè mu kó medonnimè
(Wénté Matie 13:33)*

20 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: M bo donne ba Kuyie nkpààtiyuu? 21 Di dònne mutie mùu muuti pèè mù dòmmè mme kòo nitipòkù òò mù waá nsám̄pò kékòorenè mupèèyùo nciròò bètããti kéãnte kè ticooti múútí timòu.

*Dibòri dii mǎpùrì
(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)*

22 Kè Yesu ñduò nyitié nyehékè nè sihekésí ke kéri ke kòri Sedisademmu. 23 Kòo mòu ò beke ke dò: Okòti benitibè sám̄pò bèe yóó cootàà? Kè Yesu bè tèñné ke dò: 24 Yetenko kèta dibòri dii mǎpùrì, n di náammu kusùkù yóó bennemu bè bo tamè keyĩèke.

25 Tɛcĩètè yìe mbo íté dii mǎnni kékpetinné kèpáá, nkè di mbo ditowaà di bo mbie ndicàù ke tú: Tí Yìe ntí kpeté. Kòò né di nàké ke dò: N yí yé di boñní kèè bíékè. 26 De mǎnni kè di ò nàké ke dò: Nè fǒ ntí baa do wènné kèdi, kàa duò nyitié nti cèkaràà? 27 Kòo

wēte ke di náké ke dò: N yí yé di boñní kèè bíékè, fūtenè m borè díndi bèè d̀̀̀ri meyei. ²⁸ Deñde di yóó nkuðmmè ke cáá ndi ǹ̀̀, ke wúó Abarahammu nè Isaki nè Sakɔbu nè Kuyie mpāñnāañti náam̀̀̀bè bemau kè bè bo Kuyie nkpààtiyuu miéke kè d́́ndi né bo ditowaà. ²⁹ Beǹ̀̀tìbè itinímu tip̀̀̀tì timau diyìè yìèní kè nè dì taà kè k̀̀̀be kubakù c̀̀̀nku bíékè nè kuyóú k̀̀̀be ke bo kari Kuyie nkpààtiyuu miéke kédì. ³⁰ Bè̀̀mabè bèè tũ ndi mm̀̀̀nni bè bo niité, bè̀̀mabè bèè ni di mm̀̀̀nni kè bèè tũnne.

Yesu do k̀̀̀temè Sedisademma mesomme

³¹ De kó dim̀̀̀nni kè Fadisiẽ̀̀̀be mabèe k̀̀̀tení kénáké Yesu ke d̀̀̀: Íté dié, p̀̀̀ẽtè, Edoti dó ké da kuomu. ³² Kè Yesu bè náké ke d̀̀̀: K̀̀̀tenè kénáké de kó fehããfè* ke d̀̀̀: M betimu yebokè yíe nnè nanke ke miékũnko bemaumbè, diyìè tããnni yìè ke yóó deè n tōmmú. ³³ N do nkésɔotému n ce yíe nnè nanke nè diyìè teri, ke yé dè í wenni bè bo kuomè Kuyie mpāñnāañti náañtò diheì marì kè dè í tú Sedisademma.

³⁴ Díndi Sedisademma èi k̀̀̀be bèè k̀̀̀ú Kuyie mpāñnāañti náam̀̀̀bè, ke buoti Kuyie ntōmbè yetárè. Kuce mede ndi n dómè ké ndi okè tekote ò nhokemè te bí bá di í yie? ³⁵ Di èi bo pante kénáá ntidobonti, n di náámmu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yìè: Mesàà nní mbonè wèè k̀̀̀ríní nè ti Yìè nkó diyètiri.

14

Yesu miékũnnemè omuanti teom̀̀̀pùtè yìè

* ^{13:32} fehããfè Isidayeeribe do wúó nfehããfè kuwanwankù kùú cii kũnku ke sou, ke né d̀̀̀ri ke d̀̀̀ri meyei.

¹ Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu k̄ate Fadisĩ̀be k̄óo k̄ótì m̄òu cĩ̀tè k̄e bo di, k̄òo n̄ìtì m̄òu d̄è bo k̄e m̄o n̄k̄e m̄ùútì, ² k̄è bè nwéí Yesu m̄eyòmm̄è k̄e bo yà ò bo ò miék̄unne teom̀pùtè yìè. ³ K̄è Yesu beke ikuó w̄ã̀bè nè Fadisĩ̀be k̄e d̄ò: Ikuó yienà, k̄e í yete a bo miék̄unne m̄e on̄tì teom̀pùtè yìè?

⁴ K̄è bè ndò nyúóó. K̄è Yesu n̄óo n̄ho n̄ùtè omuanti ìnk̄è k̄óo miék̄unne, k̄éduó nk̄oo p̄ẽtè. ⁵ De m̄ònnì k̄òo bè beke k̄e d̄ò: Di miéke k̄òo m̄òu m̄òke o b̄ire yoo o n̄àfè, k̄è d̄è do d̄òk̄è miéke teom̀pùtè yìè, ò báá k̄ate k̄é d̄è d̄enn̄ená? ⁶ Bá bè í nna k̄óo t̄énn̄é t̄imatì de k̄ó tináāntì ìnk̄è.

Bèè d̄éúk̄unko bemáà

⁷ K̄è Yesu yà bè d̄óm̄è yek̄àrè ketiyè k̄é bè n̄àké dináānh̄ant̄irì k̄e d̄ò: ⁸ K̄è bè da yu mupotúòm̄ù k̄ó dibanni, báá niitè k̄ékari dik̄àrì deyìk̄è k̄peri, k̄è d̄è yèmm̄e bè yu òm̄òu k̄òo da p̄ẽtè. ⁹ Wèè di yu k̄òo da n̄àké k̄e d̄ò: Ítè k̄éfeí nyie ndik̄àrì. De m̄ònnì k̄àa ítè nè ifei, k̄ék̄ate k̄ékari def̄õnk̄úò k̄peri. ¹⁰ K̄è bè da yu dibanni, k̄ate k̄ékari def̄õnk̄úò, wèè da yu k̄òo t̄ùòkení k̄e da yà k̄e yĩ: N n̄époò, k̄atení k̄ékari deyìk̄è. De m̄ònnì d̄è bo da d̄éúk̄unne bet̄òbè yìk̄è. ¹¹ Wèè d̄éúk̄unne om̄áà bè bo ò k̄ék̄unne, wèè k̄ék̄unne om̄áà k̄è bèè ò d̄éúk̄unne.

¹² K̄è Yesu n̄àké wèè ò yu k̄e d̄ò: K̄àa yóó yú ben̄it̄ibè mudìi a báá yú a n̄époòbè a me mbáá yú a tebíi, a báá yú a cĩ̀tè k̄òbe, a báá yú a c̄p̄eetit̄òbè bèè m̄òke be k̄pere k̄e yé bè yóó nam̄èmu k̄e m̄únke da yú k̄é d̄è nda f̄óó. ¹³ K̄àa ãnn̄é dibanni, yú beç̄ir̄ibè, nè tih̄òutì nè yek̄p̄ĩ̀è nn̄è tiyũ̀òntì k̄è d̄èe di. ¹⁴ D̄è bo

nda naati ke yé bè í yóó namè ké dè nda fóó, Kuyie nkuù yóó dè nda yietí bèè wetí bè bo yánté dìi yiè.

Dináan̄hāntírì dìi tukúnè wèè yú mudii
(Wénté Matie 22:1-10)

¹⁵ Bèè kàri ke yo nkè be kóò mǎu náké Yesu ke dǎ: Dè nnaati wèè bo di Kuyie nkpaàtiyuu miεε.

¹⁶ Kè Yesu ò náké ke dǎ: Onitì mǎu wèè do ānné dibanni kényú benitìbè péu kè bè bo di. ¹⁷ Mudii bi dìi mǎnni kòo tǎ nho kóo tǎnti kòo bo bè yúní. ¹⁸ Βεμου kè bèε peri. Kòo ketiwè dǎ: N donté m paku nku ke dǎ kékote ké kù yà, n da báámmu n yí yóó na kékotoo. ¹⁹ Kòo tǎu dǎ: N donté inààke nyi tepítè ke dǎ ké ì yáákénè mutǎmmú, n da báámmu n yí yóó na kékotoo. ²⁰ Kòo tǎu dǎ: N tǔóté m pokù nwe bàmbà ndεè te kè n yí yóó na kékotoo. ²¹ Kòo tǎnti wētēní kénáké tεcīētè yiè mbè ò náké tì. Kè tεcīētè yiè mmiεεε peike kòo náké otǎnti ke dǎ: Kote mεcāā nyaárè nè dihei kó ice kényúni beçīribè nè tihòutì nè tiyūǎnti nè yekpīē. ²² Kè dèe yíé sǎnpó kòo tǎnti wētē kóò náké ke dǎ: Okótì ti dǎǎmu a yē nti dǎǎmè kè mēfiè nkpaá. ²³ Kè tεcīētè yiè nyíé kénáké otǎnti ke dǎ: Kote ice miεεε nè yeteyǎ, kàa yà bè, a duǎ nkè bèε kotení kè n cīētèε píε. ²⁴ N da náámmu n do keté kényú bèè kó dimàà be kóò mǎu báá di n diiti.

Yesu náké tì bèè dǎ ké nhò tū
(Wénté Matie 10:37-38)

²⁵ Kè ditīnni diērì ntū nYesu, kòo wēētē ké dìi náké ke dǎ: ²⁶ Kòò mǎu dǎ ké n tūnne, ke í n dǎ kè dè pēēté o cice nè o yǎ nè o pokù nè o bí nè o nēi nè o kó bekótìbè nè o tǎbè nè o mǎmmuǎ, ò báá na kéntú n kou. ²⁷ Kè wèè í tǎ o dapāātí ke n tū nhò báá na kéntú n kou.

28 Di miεke we mbo nyóó maá teçfètè ke í nketé ke kàri ke bàte o díítí ke yà kòo bo na ké tè keté ké tè dèè.
 29 Ò yàà bo pũúté mèè kpéí ke í nna ke tè dèè kè bè nhò daú ke tú: 30 We ònìtì pũúté ke yĩēke ò bo deèmè.
 31 Yàà we òkpààtì bo nkàri ke bo dokénè òkpààtìtòu ke báá keté kékari kéwénté kéyà kòo bo nanè benìtibè tekoupiítè (1000), kédokénè otòu wèè m̀̀ke benìtibè sikoupiísidé (2000)? 32 Kòò wènté ke báá na, ò ãã t̃ nyet̃rè nye, kòo kpààtì t̃ou kpáá díèt̃rì, kòo ò wammúnè kunaatí. 33 Mèè botí nku di miεke kè wèè í yóu ò m̀̀ke dè demou, ò báá na kéntú n kou.

*Mukókúó mmùù fétinne mu naatí
 (Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)*

34 Mukókúó ntú dèmarè sààrè nde, kè mù né fétinne mu naatí, bè bo mù náríkùnnè ba?
 35 Mukókúó mmùù ténke í naatí bè í mù d̀̀òrinè m̀̀mamù, mù keté ke báá yie nkédòò tikùtì, bè ãã mù útóo ditowaà ndi. Kè wèè m̀̀ke yeto ke bo keè wèè keè!

15

*Fepièfè fèè feti
 (Wénté Matie 18:12-14)*

1 Bedampóòcòutibè nè benìtibè t̃òbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, kè bèe k̃atení Yesu borè ke bo keè o náàntì. 2 Kè dèe yonke Fadisiēbe nè ikuó wããbè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Onìtì yie nyie nke còutè mufòmму yeimu yembè ke bè wèñnè kè bè yo.
 3 Kè Yesu bè béinnè dináaṅhãnt̃rì ke d̀̀ò: 4 Di miεke we mbo mm̀̀ke ipe tekòutè (100) kè fèṁáá feti kòo báá yóu sipísìwei nè iwei ìì kpáá kék̃ote fè wammù? 5 Kòò fè yà o yèmmè báá narike kòo fè

buútè, ⁶ ò fè kònnè diì m̀nni ò báá náké o kəbe ke d̀: Kətenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yàmu m pièfè fèè do fetàà? ⁷ N di náámmu diwèi yó mbo m̀è botí kəĩnkè onitiyeiwe omáà banté diì m̀nni o yei nke cèète kè d̀e p̀èèté sipísiwei nè b̀ewei b̀èè yèmmè d̀ò mbè wetí kè d̀é í b̀è b̀ékú m̀ečetimè.

Fedífè fèè feti

⁸ Kòo nitipòkù m̀òu m̀əke m̀edítíbi ntepiítè, kè m̀emáà feti, ò í cóu nfitírè ke kàà o c̀èèté, ke wammú weti weti ke yàà m̀è yànàà? ⁹ Kòò m̀è yà diì m̀nni ò báá náké o c̀ep̀eetitə̀bè ke d̀: Kətenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yàmu n dífè fèè do fetàà? ¹⁰ N di náámmu diwèi yó mbo m̀è botí Kuyie ntōrè onitiyeiwe omáà banté diì m̀nni o yei nke cèète.

Debire dèè càke de cice kpàti

¹¹ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Onitì m̀òu weè do m̀əke ibí idèi. ¹² Kòo sámp̀òu náké be cice ke d̀: N cice n duó nha yóó kú kè n tieke d̀. Kè be cicee d̀è mbè toté. ¹³ Kè d̀e yí yewe sámp̀ó kòo sámp̀òu fíté o kperè b̀è ò duó ndè, ḱéité nè o díítí, ḱékəte diheì d̀étirì kénfòu ò d̀ómè, ḱécakə o díítí iməu. ¹⁴ O díítí d̀èè diì m̀nni, kè dikònni dierì tanní de kó diheì, kòo m̀ónté ò bo di mù, ¹⁵ ḱéwaá mmutəmmú diheì yiè mm̀òu borè, kòo ò k̀ũ̃ nho paku kòo ncēmm̀u o f̀ənkè. ¹⁶ Kòo níí ndó kédi muf̀ənkèdiì, òm̀òu me nyí mm̀u nhò duó. ¹⁷ Kòo totíní o yèmmè ke d̀: N cice kó betəmbè ò̃ dimu ḱeyĩ̀ke, kè mí nné k̀ənnè die ndikònni. ¹⁸ M bo íté ḱékò n cice c̀èèté kóò náké ke d̀: N cice n yeténəmu Kuyie nke da yeténè. ¹⁹ N t́énke í mannè a nni ntú a bire, a n d̀ò a kóo t̀ənti. ²⁰ Kòo íté ḱenkũnti o cice c̀èèté.

Ò autóo diì m̀nni k̀o cicee ò ỳani k̀e mesémmèe ò p̄i nk̀o cokóo k̀óò ̀r̀í. ²¹ K̀oo biree ò ǹaké ke d̀ò: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N t̀énke í mannè a nni ntú a bire. ²² K̀oo cicee né ǹaké betómbè ke d̀ò: Cokénè mecaã nkétúóténí diyaabòr̀i s̀ààr̀i, k̀óò dàtíné, k̀óò ùnné mumámáá, k̀óò ãnné tinèùt̀i. ²³ Túóténèní dinaadaà mek̀ùò nkperi k̀ékuo k̀è ti nyo nke ỳanku. ²⁴ Ke ỳé m bire die ndo k̀úmèmu ke ỳánté, dè do fetimu k̀è n dè pèté. Mèmmè k̀è bèe keté k̀enỳanku dibanni nè diwèi.

²⁵ Ke s̀ó nho k̀óò po bo kupaku k̀énk̀úntiní k̀ékeè be biemmè ke au. ²⁶ K̀oo yú ot̀ónti m̀òu k̀ébeke mùù d̀òòr̀i. ²⁷ K̀oo ò t̀énné ke d̀ò: A nantè t̀eè konní, k̀àa cice k̀ùò dinaadaà mek̀ùò nkperi, ke ỳé wè t̀e ỳàmè nè kukòhnaatí. ²⁸ K̀è Mpo miéke p̀eike k̀oo yeté mutarimù, k̀oo cicee yenni ke bo o bámmú k̀oo ta. ²⁹ K̀oo ò ǹaké ke d̀ò: N da bonè yebie yebie nke p̄i nha t̀ómmú, n yí yete a k̀peti mat̀i, a me nyí n duó mbá debòbire, k̀è m bo kuò mí nnè n népobè k̀è ti ãnné dibanni. ³⁰ A bire dèè t̀úóté a k̀pàt̀i, ke k̀òte ke d̀outi d̀outinè benitipòbè ke ti càke, k̀è dè konní k̀àa né de nk̀ùò dinaadaà mek̀ùò nkperi. ³¹ K̀oo cicee ò ǹaké ke d̀ò: M bire mí nnè f̀ó ntú bo s̀áà, k̀è m m̀òke dè tú a k̀pere. ³² Ti do d̀ò nkédòòmu dibanni ke ỳé a nantè t̀ie ndo k̀úmèmu ke f̀òùte, ò do fetimèmu k̀è nh ò pèté.

16

Ti dòmmè k̀énciù k̀épx̀éte kutenk̀ù k̀àbe

¹ K̀è Yesu ǹaké o tancòumbè ke d̀ò: Tikpàt̀i yiè mm̀òu wèè do bannè o k̀oo t̀ónti m̀òu o k̀pàt̀i k̀è bèe

ò nàké ke dò de yiè ntì càari. ² Kòò yú de kóo tǎnti kòò nàké ke dò: N yo kè bè tu a caari n kpàti, benke a páte kè n yà a pĩ mmèè botí mutǎmmú. A ténke í yó mbaa n kpàti. ³ Kè de kóò nìti ntoti o yèmmè ke tú: Mutǎmmú yiè nyó m beti kè n yĩme? N yí yóó na kékúúti, kè ifei m bonè muyāũ. ⁴ Kòò dò: N yàmu n yóó yĩmè kè bè m bèti dìi yiè mutǎmmú nní mmàke bèè bo n cǔuté. ⁵ Ke yúni bèè bannè ò pĩ nwèè borè mutǎmmú, kèbeke oketiwè ke dò: A bannè ìde wèè n duó mmutǎmmú? ⁶ Kòò dò: Mèkùò ntikànkànti tekàùtè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tikànkànti sipísìnùmmù. ⁷ Kèbeke otàù ke dò: A ò bannè ìde? Kòò ò nàké ke dò: Tiyàti tekàùtè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tiyàti sipísini. ⁸ Kè tikpàti yiè nsāntè de kóò yúókù o cii nkpéí, ke yé kutenkù kuu nkàbe ciimè be kàbe ìkè ke pèèté bèè tu kuwenniku kàbe.

⁹ N di náámmu ke tú: Túóténè ketenkè kie nkó tikpàti kèwammúnè di nēpobè, kè dèe yie nkè tì dèè dìi yiè, bè di cǔuté kèĩnkè di yó mbo dè sǎà. ¹⁰ Wèè pĩ ndesámprè kè dè wenni wèè yóó mpĩ ndedierè kè dè wenni, wèè pĩ ndesámprè kè dè í wenni wè í yó mpĩ ndedierè kè dè wenni. ¹¹ Kè di í pĩ nketenkè kie nkó tikpàti kè dè wenni, we mbo di duó ntii tu timómmànti?

¹² Kè di í pĩ nhotàù kperè kè dè wenni we mbo di duó ndèè tu di kperè?

¹³ Otǎnti mǎu báá na kèntũ mbekpààtìbè bèdébè, ò bo ndó yie nkénii nhotàù, ò bo ntaunè yie nkéyatènè otàù. Òmǎu báá na kèntũ nKuyie nnè idííti.

Benitibè wùó ndè dedierè Kuyie ndè wùó nyisàke

nyi

(Wénté Matie 11:12-13)

¹⁴ Kè Fadisīēβεε keè kéndáú Yesu, ke yé bè dómè idiítí mediè. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Di tú bèè ð ndǎri bèmbε benitibè ìkè ke dò mbè wenni, Kuyie mme nyému di yèmmè, ke yé benitibè wùó ndè dedierè, Kuyie ndè wùó nyisake nyi.

¹⁶ Mǎyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāāntì náām̀bè kó yepáte deè do bo ke yàa káánnè Isāā kó dimònnì. Isāā kó dimònnì ndi benitibè kèèmè Tináānsààtì ke maù ke bo ta Kuyie nkpaàtiyuu. ¹⁷ Nè memme keĩnkè nè ketenkè dè bo pēētémè bo ntōūnè ikuó kó fēwāriḡē fēmáà bo fetimè.

Yesu nàkémè mupobetimù kp̄eti

(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odommu 7:2-3)

¹⁸ Wèè b̄eti o pokù ke tùóté otòu ò naá nwèè d̄outi d̄outinè wènwe benitipòbè. Kè wèè tùóté oni-tipòkù bè b̄eti wè ò naá nwèè d̄outi d̄outinè wènwe benitipòbè.

Tikpàti yìè nnè oc̄ri Dasaa

¹⁹ Onitì m̄ou wèè do bo ke m̄ake tikpàti mediè nke daati tiyaàkpeti, ke bo diwèi miεke, ke yo ndesààrè yewe yem̄ou. ²⁰ Kòo c̄ri m̄ou dè bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátí yem̄ou n̄ho k̄ònti tim̄ou ke d̄ou tikpàti yìè mbòrìnù. ²¹ Ke ní ndó k̄étānké tikpàti yìè nyo nkè dèè duò, kè sim̄ó nk̄arini ke déú o mū. ²² Kè de kóo c̄rii kú, kè Kuyie ntōrèè ò tùóté, k̄ékatēnè Abarammu borè, kè tikpàti yìè nkú kè bèè ò k̄ūnné. ²³ Kè tikpàti yìè nní mbo bec̄iribè kó dihei, ke f̄ūrì mediè, k̄éwénté, k̄éyà Dasaa medétimè, kòo bo Abarammu borè. ²⁴ Kòo p̄īk̄é ke dò: N cice

Abarahammu! N kuó mmesémmè, kédúó nkè Dasaa pòtè o nóm̄bii meniè nkè yàa dúo n nón̄denfè, n fěũrìmu mediè mmuhãá mmuu mmieke. ²⁵ Kè Abarahammuu ò tēñné ke dò: M bire dentení a do m̄akemè tikpàti ketenkè ñnkè kè Dasaa fěũrì, di mmònnì kè bè ò òmpùnne kàa me ntó fěũrì. ²⁶ Difětìrì cūmpuri dii keté ke bo ti cuokè, kòo m̄òu dó kék̄otoo di borè, ò báá na, kè di kóò m̄òu me ndó kék̄atení ti borè, ò báá na. ²⁷ Kè tikpàti yìè ndò: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa k̄ote n c̄iètè. ²⁸ N neí bomu sinùmmù kòo sì nàké, kè sì báá k̄atení m mè m̄bo m̄èè fěũtímè mieke. ²⁹ Kè Abarahammuu ò tēñné ke dò: M̄oyiisi kuó nè Kuyie mp̄ãñáaantì náam̄bè p̄áte dè bomu, bèe yie ndè yē mmù. ³⁰ Kè tikpàti yìè ndò: N cice Abarahammu, bèè ku, kè be kóò m̄òu k̄otoo ke bè nàké, bè yóó yiemmu kéceete. ³¹ Kè Abarahammuu ò nàké ke dò: Kè bè í yie m̄M̄oyiisi kó ikuó nè Kuyie mp̄ãñáaantì náam̄bè p̄áte kp̄eti, bá kè becírìbè kóò m̄òu ȳánté ke bè nàké bè í yóó yie.

17

Yesu nàké ti mec̄iém̄mè ñnkè

(Wénté Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 nè Mariki 9:42)

¹ Kè Yesu nàké o t̄anc̄óumbè ke dò: Dèè bo nte kòo n̄itii d̄òò meyei ndè í yóó paà, wèè né bo nte kòo t̄òu d̄òò meyei nde yìè m̄bo yà. ² Kè bè ò dùù ndit̄àri dièrì ke dootóo dà̄m̄èèrì mieke dè ñt̄õñnè ò bo b̄ommè besám̄p̄òbè biè nkòò m̄òu meyei mmieke. ³ Ndakenè!

Kàa kou cààrè ke banté o cààrìmè a ò c̄iè. ⁴ Kòo da cààrè kuce m̄èyiekè diyìè dimáà mieke, ke k̄oriní ke da móú mec̄iém̄mè, ñc̄iẽnko we.

Yesu dònne nèmè metákùmè feyònfè

⁵ Kè Yesu tǎrèè ò mǎǎ ke dǎ: Ti Yiè nha ti yíè metákùmè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Kè di do n tá bá kè dè mmannè feyònfè di bo na kénáké mutie muu nkè dǎ: Uuté a mè mborè kédò dà mǎèrì mièke kè mùu yie ndi yè mmù.

Otǎnti nè o yíè

⁷ Di mièke kòò mǎù mǎke otǎnti kòò kùúti yoo ò cǎmmù o wǔǔ ke konní kupaku ò bo ò nàké ke dǎ: Yàa kari kédia? ⁸ Ò báá ò nàké ke yí: Bènné kédeè kéceete a yààti kètǎnní ké n dúó nkè n di kédeè kàa né na kédia? ⁹ Ò bo sǎnte otǎnti wenwe ò pǐ mèè kpéi mmutǎmmù ò yè nwèe pǐmmàà? ǎ! ¹⁰ Di kperè me ndò nkè di pǐ mbè di dúó mmùù tǎmmù ke dèè di dǎ: Ti tú betǎmbè mbe cǎnke ke pǐ mmutǎmmù ti do dǎ nképǐ mmù.

Yesu mièkùnnemè yekùò ntepiítè

¹¹ Kè Yesu nkǎri Sedisademma, kǎpǎēté Sammarii nè Kadidee de tenkè mǎnku, ¹² kǎntati diheì mari kè yekùò ntepiítèe kéténí kémaa nkécómmù, kǎpǎìkè ke dǎ: ¹³ Okóti Yesu, ti kuó mmesémmè!

¹⁴ Kè Yesu nyè wùó, ké yè nàké ke dǎ: Kǎtenè kébenke dimáà ikuó niùbè.

Kè yè nkérí kémiété. ¹⁵ Be mièke kòò mǎù ya ò miétémè kéwǎte kǎpoo nho nacǎfǎtè kǎnwǎtiní Yesu borè kǎnsǎntí Kuyie, ¹⁶ ke yàà nínkóo Yesu ìkè, kòò dǎunnè mutǎmmù. Sammarii kó diheì kou do nwe. ¹⁷ Kè Yesu ò beke ke dǎ: Dimǎu di í miétáà? Betǎbè bǎwei né bore? ¹⁸ Be kòò mǎù í wǎtení, fǎ nhopǎò, kè fǎò mǎá wǎtenáà? ¹⁹ Kédeè kòò nàké ke dǎ: Íté kékò, a tákùmè da deetému.

Yesu wētínímè kó tináàhì
(Wénté Matie 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kè Fadisīēβεε beκε Yesu ke dò: Kuyie nkpààtìyuu yóó buoté òmmònnì? Kè Yesu bè tḗnné ke dò: Kuyie nkpààtìyuu í yó nkéríní ke feí kè bè dì wúó. ²¹ Bè í yóó yĩ di bo die nyoo cie, Kuyie nkpààtìyuu bomu di cuokè.

²² Ò dèè mεmmε kénáké o tancòumbè ke dò: Yεwe kèrínímu di yóó wammú yèè miεke di bo yàmè Onìtibire bá diyìè dimáà di me mbáá dè yà. ²³ Kè bè di náá nke tú: Ò bo die nyoo cie. Di báá kè kòte, di bá ndeítí de bíékè. ²⁴ Fεtaafè òó mítémè kè dèε wenkoo ku nwetimàнку nè kutekù Onìtibire kó diyìè dè yó mme ndò. ²⁵ Onìtibire né dò nkéketé kéfěũtému mediè nkè di mmònnì kòbεε ò yete. ²⁶ Dè do dòò mèè botí Nòwee kó dimònnì, dè yóó me ndòò Onìtibire bo nwētíní dìì mònnì. ²⁷ Benìtibè do yommu ke yó nke puokú, ke yenkú, kè Nòwee yàa tannè bàtòó, kè fetadiefèε kàtení, ké bè kùò bεmòu. ²⁸ Dè do dòòmè Dòti kó dimònnì dè yóó me ndòò. Benìtibè do yommu ke yó, nke do nke fiiti, ke buòtì, ke maà. ²⁹ Dòti né yè dìì mònnì Sodòmmu, kè muháá nnè muhàpòpùo kè dèε cúténí kěĩnkè, ké bè kùò bεmòu. ³⁰ Dè yóó me ndòò Onìtibire bo nkéríní dìì yìè nè de kpetì.

³¹ De yìè kè dè ś nwèè bo kudànkù ò báá yĩ ò bo cúténí kudieku ke túóté o kperε. Kè dè ś nwèè bo kupaku ò báá kò nteçfètè. ³² Di báá yè ntìì do tùòkení Dòti pokù. ³³ Wèè bo ndó kédεeté o fòmму ò bo mù fétinne, kè wèè mù fétinne n kpéí kòò mù dεeté. ³⁴ N di náámmu de kó keyènkè benìtibè bèdébè bo nduó didòù dimáà, kè bèε túóté omáà ke yóu otòu.

³⁵ Benitipòbè bèdébè bo nwē nke naà nkè bēe túóté omáà ke yóu otàù. [³⁶ Benitidaabè bèdébè bo nwē nke kúútí kè bēe túóté omáà ke yóu otàù.] ³⁷ Kè Yesu tancòumbèe o beke ke dà: Ti Yiè ndè yóó dàò òndè? Kòo bè ténne ke dà: Decíre duó dè, timancònti yóó de ntíí.

18

Ti bo mbáámmè Kuyie nke ti kònti báá yārike

¹ Kè Yesu ndó ké bè benke be dōmmè kémbáá nKuyie nsáà kè be kònti báá yārike, ké bè nàké dináàhāntírì ke dà: ² Obeénti mǎu weè do bo dihei marì, bá ò í ndé Kuyie, nhò me nyí mbəti òmǎu kpeti. ³ Kòo kúpokù mǎu bo de kó dihei kénkəri weè beénti borè koò báá nke tú: Ti púté mí nnè n kprantídèntǎu, ⁴ kényetíróo kè dè mboní kòo beénti dǎ: Bá n yí me ndémè Kuyie ke í bəti òmǎu kpeti, ⁵ m bo teennè we nkúpokù kòo cǎuté o kperε ke bá nkərini sǎà ke n kǎónnè.

⁶ Kè ti Yiè mbéi nke dǎ: Keèné de kóò beénti yeiwe yí mù. ⁷ Di yèmmè né do nKuyie mbáá teenè ku kəbe bēè kuò nkeyènkè nè kuyienaà? Kù báá ɔte kù bo bè teennèmè. ⁸ N di náámmu kù bo bè teennè bàmbà. Onitibire né bo nwētini dīi mǎnni dè bo nsǎ mbenitibè kpráa ke dè táà?

Fadisīē nè odàmpòdcǎutíwè bē báámmè Kuyie

⁹ Kè Yesu náké dináàhāntírì terì bēè yèmmè do mbè wenni, ke senku betəbè be kpréi nke dǎ: ¹⁰ Benitibè bèdébè beè do ta Kuyie ncíētè ke bo bántè Kuyie. Kòò mǎu tu Fadisīē, kòo tǎu tu odàmpòdcǎutíwè. ¹¹ Kè Fadisīē ncómmú ke báá nKuyie nke tú: Kuyie n da sǎntí n yí dōnnèmè betəbè

bèè tú beyóóbè, bèè í d̄ori a dómè, bèè d̄outi d̄outinè betòbè, n da s̄anti n yí d̄onnèmè odàmpòd̄c̄outiwè yie. ¹² Nh ò̄ boú dinùù kuce mèdémè ndi seménni mièke, ke duò n k̄pere dem̄ou kó meyaatimè t̄epíítè. ¹³ Kòo d̄ampòd̄c̄outiwè ncómmú mekp̄émmè ke s̄ĩ ke p̄ĩ n̄ho c̄ĩnc̄ĩnni ke tú: Kuyie, nha n kuó mmesémmè mí nhonitiȳeiwe! ¹⁴ Kè Yesu d̄ò: N di náámmu de kóo n̄t̄i do k̄ũnti kè Kuyie nhò wénk̄unnemu, kù me nyí nwénk̄unne Fadisīẽ, ke ȳè wèè bo ndéúk̄unko omáà, Kuyie mbo ò k̄ék̄unne, kè wèè k̄ék̄unne omáà k̄uu ò déúk̄unne.

*Bè do k̄arinnímè ibí Yesu borè
(Wénté Matie 19:13-15 nè Mariki 10:13-16)*

¹⁵ Kè ben̄it̄ibè nk̄arìnè ibí Yesu borè kòò bo ò k̄àáké, kòo tanc̄òumbè nyi bèt̄i. ¹⁶ Kè Yesu ò yúní ke b̄éi nke d̄ò: Yóunè kè ibí nk̄aríní m borè bá nyi bèt̄inè ke ȳè Kuyie nkp̄ààtiyuu bomè bèè ò d̄onnè be kp̄éi nke. ¹⁷ N di náá mmám̄muò nwe kòo n̄t̄i í c̄outé Kuyie nkp̄ààtiyuu debire k̄õme o b̄áà dì ta.

*Odapàà ntikp̄àti ȳiè
(Wénté Matie 19:16-30 nè Mariki 10:17-31)*

¹⁸ Kè Sifube kóò n̄t̄i m̄òu beke Yesu ke d̄ò: Okót̄i s̄àawè, n d̄ò nkéd̄òò ba k̄ép̄été mufòm̄mu mùù bo s̄ãã. ¹⁹ Kè Yesu ò beke ke d̄ò: Ba nte k̄àa n tú os̄àawè? Òm̄ò ò wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ²⁰ A ȳému ikuó ò tu a b̄áà duónè a pok̄u yoo a d̄ò ò tú wè a b̄áà kuò on̄t̄i, a b̄áà yúúkú, a b̄áà souté k̄écaarè a kou t̄òu yètir̄i, ndé a cice nè a ȳõ. ²¹ Kè weè n̄t̄i ò t̄énné ke d̄ò: N dè d̄òmmu dem̄ou nè m b̄ikémb̄ént̄i mièke. ²² Kè Yesu ti kèè kóò n̄àké ke d̄ò: Dèmarè kp̄áà ke da d̄ón̄n̄imu, k̄ote k̄éfítè a m̄ake dè dem̄ou, k̄ép̄ámmú

becĩrìbè idíítí, a bo pété keĩnkè kó tikpàti, kékøtení kè n tũnne!

²³ Ò kèè dìì mǎnnì de kó tináaǎntì kòo yèmmèe caàrè ke yé ò do mǎkemè tikpàti mediè. ²⁴ Kè Yesu yà o yèmmè caàrèmè ke dǎ: Dè yóumu tikpàti yembè bo tamè Kuyie nkprààtiyuu mièke. ²⁵ Dè yóunèmu tikpàti yiè nhò bo tamè Kuyie nkprààtiyuu ke pèèté yòyó bo tamè feyárifè kó mǎfiè.

²⁶ Bèè dè bo kè bè dǎ: Kè dè dǎ mmemme we mbo na kécooté? ²⁷ Kè Yesu bè tǎǎné ke dǎ: Dèè yóunè benitìbè dè í yóunè Kuyie. ²⁸ Kè Pierii ò nàké ke dǎ: Nte ti yóumè demou ke da tũnne. ²⁹ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: N di náa mmómmuo nwe, kòò mǎu yóu o cĩètè nè o pokù nè o yǎfũǎ kǎbe nè o yembè nè o bí Kuyie nkprààtiyuu kpéí ³⁰ ò yóó pétèmu meborime miè mmieke kè dè nsũ, kǎpété mufòmму mùù bo sǎǎ meborime mèè kpraaní me mièke.

*Yesu nàké mè ò yóó kúmè kǎyǎnté
(Wénté Matie 20:17-19 nè Mariki 10:32-34)*

³¹ Kè Yesu yú o tancǎumbè tepíítè nè bedébé ké bè nàké ke dǎ: Ti kǎri Sedisademmu kè Kuyie mpǎǎnǎaǎntì náambè do wǎri tì Onitìbire kpéí nkè tìì bo dǎ. ³² Bè bo ò pĩ nkéduó mbèè í tũ nKuyie, kè bè nhò daú, kòò sǎǎ, kòò sùu tinóntǎũtì, ³³ kóò puotí yedá, kédeè kóò kù, diyìè tǎǎnnì yiè kòo yǎnté.

³⁴ O tancǎumbè me nyí mbanté ò bè náà ntì kè tì mbè sǎù, bè í mbanté ò tú mù.

*Yesu wéimmè kuyĩǎnkù makù Sedikoo
(Wénté Matie 20:29-34 nè Mariki 10:46-52)*

³⁵ Yesu tòónnè dìi mònni Sedikoo kè kuyũ̀̀nkù makù kàri kuce nùù ke mού, ³⁶ kékeè ditĩnni pēnkémè kébeke mùù d̀̀̀ri. ³⁷ Kè bè d̀̀̀ Yesu Nansareti kou weè pēnké. ³⁸ Kè kùu pĩ̀̀kè ke d̀̀̀: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

³⁹ Bèè ni deyiikè kè bè nkù kpànnè ke tú kùu cĩ̀̀kè, kè kù né d̀̀̀ke pĩ̀̀kè ke d̀̀̀: Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

⁴⁰ Kè Yesu cómmóo kéduó nkè bèe kù yúní, kòo kù beke ke d̀̀̀: ⁴¹ A d̀̀̀ n da d̀̀̀ ba? Kè kù d̀̀̀: Okóti, n d̀̀̀ kéwéntému. ⁴² Kè Yesu kù náké ke d̀̀̀: Wénté, a tákùmè da deetému.

⁴³ Kè kù p̀̀̀nke wénté kətũ̀̀ne Yesu kénsánti Kuyie, kè ditĩnni ò yà kénsánti Kuyie.

19

Sasee kó muceetimù kó tináahti

¹ Kè Yesu ta Sedikoo heì kémpēnké. ² Kè beɗàmpòòcɔutibè kóo kóti m̀̀̀u d̀̀̀ bo, kòo yètiri tu Sasee, kòo m̀̀̀ke o kpepe mediè. ³ Kòo ndó k̀̀̀yà bè tu wè Yesu, ò me nyí nna nè ditĩnni, ke yé ò tumè onitikũ̀̀púwe. ⁴ Kòo coké kéniié, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mpēnké kòo ò yà. ⁵ Kè Yesu tuakoo deborè kébóúté ke d̀̀̀: Sasee cúténí mecãã! N d̀̀̀ nkébaté a cĩ̀̀tè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténí mecãã nkóo cɔuténè diwèl. ⁷ Kè benitibèe d̀̀̀ yà kénnaá nke tú: Ó k̀̀̀te ke baté onitiyeyiwe cĩ̀̀tè.

⁸ Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyiikè koò nàa nke tú: N Yiè m bo duó n kpàti kó dikéè becīribè. Kè n do souté òm̀̀̀u ke di o kpepe, m bo d̀̀̀ nhò yietí kénóó nkuce mènàà.

9 Kè Yesu ò nàké ke dò: Kuyie ndeetému te nciètè kòbe yíe, ke yé Sasee túmè Abarahammu yaàbire. 10 Onitìbire kàtení ke wanti bèè feti bèmbè ke bo bè deeté.

*Betōmbè bè do totí bè idíítí be kó tináàntì
(Wénté Matie 25:14-30)*

11 Kè Yesu tóónnè Sedisademmu kè benitibè yèmmè ndò Kuyie kpààtiyuu auté ke bo tuàkení, kòo bè nàké dináànḥántírì marì ke dò: 12 Tekpààtibite matè tèè do iti kénkòri diheì dètírì, kè bè bo ò pī ntikpàti kòo wētení. 13 Ò iti dii mànnì kényú o tōmbè ké bè duó mbá wè idíítí mediè nke dò: Mpeinkonè i kè nní nwētíní. 14 O eì kòbe me nyí nhò dó, kòo íté kédeè kè bèè tōnko benitibè kè bèè nàké de kó diheì kóo kpààti ke dò: Ti í dó onitì yie nni ntú ti kóo kpààti.

15 Kè bèè ò pī ntikpàti kòo konní kényú betōmbè ò sòò duó mbè idíítí ke bo yà bè ò pèi mmèè botí. 16 Kòo ketiwèè kàtení ke dò: Okótì, nte a sòò n duó nyìi díítí, né nte m pèi nyìi kuce tepíítè. 17 Kòo kpààti ò nàké ke dò: N da pénsìrì a tú otōntì sààwè nwe, wèè pī ndesámprè kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyehékè tepíítè kàa nyè baké. 18 Kòo dérii kàtení ke dò: Okótì, nte a sòò n duó nyìi díítí, né nte m pèi nyìi kuce mènùmmù. 19 Kòo kpààti ò nàké ke dò: Baaté yehékè yènùmmù. 20 Kòo tōu kàtení ke dò: Okótì nte a díítí, n yì pōūmmú kesònne. 21 Kufōwaá nkuù sòò m pī ke yé a túmè onitiyonkuwe, ke tóú a í dǒú ndè, ke kōū a í buotí dè. 22 Kòo kpààti ò nàké ke dò: Otōntì yeiwe n yóó da bekenè a béi ntì ìnkè nke, a do yé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóú n yí dǒú ndè, ke kōū n yí buotí dè. 23 A tū nné na ndǒú n díítí

tədítíçĕtè miεke kè n na nwētíní ke s̄ó nyì peité kè n túóté, kētúóténè ìì peité. ²⁴ Kè Yesu deè kénáké bèè dè bo ke d̄ò: Fietenè idíítí n sòò ò duó nyì kédúó nwèè kpeyi peité kuce tepíítè. ²⁵ Kè bèè ò tḗnné ke d̄ò: Okóti, ò die nke makemu idíítí kuce tepíítè. ²⁶ Kòo kpààtì bè nàké ke d̄ò: N di náámmu wèè m̀̀ke bè yóó we nyíé, kè wèè kpa bèè fietε desám̀̀p̀̀r̀̀è ò m̀̀ke dè. ²⁷ Kè n kpantíd̀̀ent̀̀ab̀̀è bèè do í d̄ó n di tikp̀̀atì p̄́imm̀̀ún̄́n̄́í be, ké bè kuò die n ỳ̀ìkè.

Yesu k̀̀rim̀̀è Sedisad̄emmu

(Ẁ̀ent̀̀é Matie 21:1-11 ǹ̀è Mariki 11:1-11 Isãã 12:12-19)

²⁸ Yesu nàké memme kédeè, kékété, kè dif̄nni nhò tũ nkòò k̀̀ri Sedisad̄emmu. ²⁹ Ò t̀̀ónnè dii m̀̀nni Betifasee ǹ̀è Betannii Odif̄é t̄̀arì také, k̀̀t̄̀ò nho tanc̀̀òumbè bèdébè ke d̄ò: ³⁰ K̄̀tenè dihei, dii me mbo ti ì̀kè, di bo yà dis̄ammarĩbii, òm̀̀ò mu nyí dèke di, kè di p̄́ití, kè di di p̄́itè kék̄̀tenen̄́í. ³¹ Kòo m̀̀ò di beke ke ȳ́: Dè d̀̀omme kè di di p̄́itírí? Di ò nàké ke d̄ò: Ti Yiè nweè di d̄ó.

³² Kè bèè k̄̀te k̀̀ns̄ó ndè m̀̀nke do nhò do bè nàké ke ȳ́mmè. ³³ Kè bè ndi p̄́itírí, kè di yembèè bè beke ke d̄ò: Dè d̀̀omme kè di p̄́itírí dis̄ammarĩbii? ³⁴ Kè bèè bè tḗnné ke d̄ò: Ti Yiè nweè di d̄ó.

³⁵ Kè bèè di k̄̀tenen̄́í Yesu borè kédátinné be yààti di ì̀nkè kòo deke. ³⁶ Kè bè n̄̀enkù be yààti kuce ì̀nkè kòò k̀̀rí. ³⁷ Bè t̀̀ónnè dii m̀̀nni Sedisad̄emmu k̀̀ncuti Odif̄é t̄̀arì, kè diwè̀i p̄́i nho tanc̀̀òumbè kó dif̄nni dim̀̀òu kè bè ñdiè nke p̄́ĩk̀̀k̀u ke s̄ántí Kuyie mbè yà t̄̀i dieti kpéi nke tú: ³⁸ Ti da s̄ántí, mesàà ní mbonè f̄́ nwèè k̀̀ríní ǹ̀è ti Yiè nkó diyèt̀̀irì, kunaatì m̀̀bo k̄̀ìnkè, kè Kuyie nyèt̀̀irì ñdeu ǹ̀è k̄̀ìnkè miεkoo.

³⁹ Kè Fadisiĩ̀be mabè bo ditĩ̀nni mieke ke náké Yesu ke d̀̀: Okóti duó nkàa tancó̀umbèe cĩ̀éké. ⁴⁰ Kè Yesu bè tḕnné ke d̀̀: N di náámmu kè bè cĩ̀éké yetárè bo pĩ̀éké ké n sāntε.

Yesu kuóm̄mè Sedisadεmmu ὲi kpéi

⁴¹ Ò t̀̀ónnè dii m̀̀nni Sedisadεmmu ὲi ké di yà kékuó nke d̀̀: ⁴² Sedisadεmmu kàa do mbanté Kuyie nda dónè kùu naatí, a me nyí banté, dè kpaá ke da s̄arinεmu yíe. ⁴³ De kó yewe kpaanĩmu kàa dootitabè bo da c̄tinne ke da pénné kudookoti ke da éũtè tipĩ̀ti timou, ⁴⁴ k̄p̄onte a ὲi bá bè báá súó nditári marì kè di nnónke diteri ĩ̀nkè, kékuo a n̄itibè bemou, ke yé a í bantémè Kuyie nk̄tení dii m̀̀nni ke bo da dεεtè.

Yesu bètimè bep̄otambè Kuyie ncĩ̀ètè

(Wénté Matie 21:12-17 nè Mariki 11:15-19 nè Isāa 2:13-22)

⁴⁵ Kè Yesu ta Kuyie ncĩ̀ètè k̄mbetì bep̄otambè, ⁴⁶ ke bè nàá nke tú: Tì w̄arimu ke tú: Bè bo nyu n cĩ̀ètè ke tú mubáammu kpete. Kè d̄indi né t̄è d̀̀ò beyóóbè kó dis̀̀rì.

⁴⁷ Kè Yesu mbe tiè nyewe yemou Kuyie ncĩ̀ètè mieke, kè ikuó n̄iubè kó bekótibè nè ikuó w̄āābè nè Sifube kó bekótibè kè bè nwanti ke bo ò k̄u. ⁴⁸ Bè me nyí nyà bè bo yĩ̀mè ke yé ben̄itibè bemou do k̄ém̄m̄mè ò tié nnè be ȳemmè memou.

20

Bè do bekemè Yesu o w̄ērímú bonní d̄è

(Wénté Matie 21:23-27 nè Mariki 11:27-33)

¹ Kè Yesu nítiè mbenìtìbè Kuyie nciḗtè miεε ke bè nàà nTináaḥsààtì, kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāābè nè Sifube kó bekótìbè, kè bèε katení diyìè marì, ² kòò beε ke dò: Nè ìmmu wērímú mmu a dḗorimè die? We nduó nkàa dè dḗòri? ³ Kè Yesu bè tèínné ke dò: M múnke yóó di beke tìmatì nti. ⁴ We ndo tōnní Isāā kòo nhāā bàtèmmù? Kuyie naa, kè benìtìbè?

⁵ Kè bè nnáá mbeḡmáà ke tú: Kè ti yī: Kuyie nkuù ò tōnní ò bo yī: Ba nkpréí né te kè ti í ò tá. ⁶ Kè ti me nyī: Benìtìbè bèε ò tōnní. Bè bo ti búótí yetārè kékú, ke yé benìtìbè beḡou yémè Isāā tùmè Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe.

⁷ Kè bèε ò tèínné ke dò: Ti í yé wèè ò tōnní. ⁸ Kè Yesu dò: M me mmúnke báá di náké nè mùù wērímú mmu n dè dḗòrinèḡè.

Betōmbè yeibe kó medonnimè

(Wénté Matie 21:33-46 nè Mariki 12:1-12)

⁹ Kè Yesu yíé bè ké náké dináānhāntírì marì ke dò: Onìti ḡou wèè do fiíkú detie, mbè dḗòrinè dèè kó yebe ḡenaà, mbè tùmè diféè, kébanne betōmbè, kékoute kupòòkù kéḡonte. ¹⁰ Yetebe bi diì ḡònnì, kòo tō nho tōnnì bèè bàa kupaku be borè, kè bè bo ò duónko o kó yetebe. Bèè bàa kupaku kè bèε puotí otāntì kóò bèti o ḡou sitetìrì. ¹¹ Kòo yíé kètō nhotāntì tōù, kè bèε ò puotí kóò sāmḡú, kóò bèti o ḡou sitetìrì. ¹² Kòo yíé kètōnko otāānwè kè bèε ò puotí kékoute koute kóò bèti. ¹³ Kè kupaku yiè ndò: N né bo yīme? Ke yóu ke dò, m bo tō m bire móḡḡmḡnde kè dè yèḡḡmḡ bè bo dè depe. ¹⁴ Bèè bàa kupaku bè yaní diì ḡònnì o bire ke né náké beḡáà ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, ti ò kùḡnè ké kù

tieke, ¹⁵ kóò pĩ nkéyennè kupaku mànkú kékúò. Kè Yesu dò: Kupaku yiè mbo bè dǎò ba de mǎnni? ¹⁶ Ò bo kǎtení kékúò de kó benitibè kékánné betǎbè o paku.

Bè kèè dìi mǎnni de kó tináànti ke dǎò: Kuyie mbáá dè tǎní! ¹⁷ Kè Yesu bè wènté kékéi nke dǎò: Kè tii né wǎri ke tú:

Bèè maà bè dootóo dìi tǎri,

dii naá ndipũũ kó ditǎri,

tii benkú ba?

¹⁸ Wèè bo do de kó ditǎri ñnkè ò bo kékété kékété, kè di do wèè ñnkè dìi ò nǎnte nante.

Ti bo duómme Sesaa o kperε kédúó nKuyie nku kperε

(Wénté Matie 22:15-22 nè Mariki 12:13-17)

¹⁹ Kè ikuú nìùbè kó bekótibè nè ikuú wǎǎbè nwanti ke bo pĩ nYesu ke né yǎte ditǎnni. Bè do bantému ke dǎò nYesu ánté bembe de kó dináànhǎntiri. ²⁰ Kè bèè tǎáté benitibè kè bè ndò mbè tu benitisààbè ke bo díi nYesu, káyà bè bo ò pǎínnè o náànti mieke kédúó kùmándáà. ²¹ Kè bèè ò beke ke dǎò: Okóti ti yému ke dǎò nha tú wèè náá ntimómman̄ti ke tiè nweti weti, ke í yǐèkù òmǎù bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tũ ntimómman̄ti. ²² Dè wenni ke dǎò ntí nyieti dǎmpóò okpǎàti diewè wèè bo Odommàà, kè ti bá nyieti?

²³ Kè Yesu banté bè dómè kóò dìi nke dǎò: Benkenè fedífè fèmáà kè n yà. Kè bèè ò duó nkòo bè beke ke dǎò: ²⁴ We nte diyuu dii nnè diyètiri dii ndèè wǎri fe ñnkè? Kè bèè ò tǎínné ke dǎò: Sesaa, okpǎàtidiewè wèè bo Odommu.

²⁵ Kè Yesu bè nàké ke dǎò: Duómme tũnké Sesaa o kperε, kédúó nKuyie nku kperε.

26 Kè dèe bè di bè í nyà bè bo ò pǎnnè tì benìtìbè ìkè, kényóu ke dò yúóó.

Dipopuò í bo keĩnkè

(Wénté Matie 22:23-33 nè Mariki 12:18-27)

27 Kè Sadusĩebe bèè í yie mmukúkéyántímù bomè, kè bèe katení Yesu borè kòò beke ke dò: 28 Okótì, Mòyiisi kó ikuó tú kòò nìtì ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèe ò tùóté kòò peité ibí kè ìi sooté wèè ku o cǐètè. 29 Kè diyǎfũò mari kàbe né mbo bèyiekè, kòò ketiwèe puoke kékú bá debire í bo. 30 Kòò nantèe tùóté de kóo kúpokù ke múnkee kú, bá debire í bo. 31 Kè bè mme nhõ ke yàa tuakenè oyiénwè bá debire í bo. 32 De kó difǎnkúò kè de kóo nitipòkùu kú. 33 Mukúkéyántímù yiè be we nyóó nte de kòò nitipòkù, bemau bè me nhò puokemèmu.

34 Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Di mmànnì kó benìtìbè puokúmu ke yenkú, 35 bèè bo mmànnè kéta meborime mèè kpaaní, bèè yóó yánté kéta meborime pammè mièke bè í yóó mpuokú bè me nyí yóó nyenkú. 36 Bè ténke í yóó kú, bè yóó ndònnè Kuyie ntǎrè nye, kéntú Kuyie mbí, ke yé bè kúmèmu ke yánté. 37 Kè tì tu mukúkéyántímù kpèti. Mòyiisi do béimmu ò yà dìì mǎnnì difǎpèù kè dì còú nkòo yú Kuyie nke dò: Kuyie, Abarahammu nè Isaki nè Sakabu bè tũ nkù. 38 Kuyie nyí tú becíribè kaku ke yé kunku borè bè í kúmè.

39 Kè ikuó wǎàbè mabèe béi nke dò: Okótì a nàké kè dè wenni.

40 Bè ténke í ndàátí koò beke tìmatì.

Yesu Odètíwè nè dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)

41 Kè Yesu bè beke ke dò: Benitibè bo yīme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire? 42 Dafiti mómmuə do béimmu Yesāā mpátíri miēke ke dò: N Yiè nKuyie nnàkēmu n Yiè nke yī: Nkari m bakù you. 43 Kè n yàà da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti. 44 Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yīme kēwēte kéntú o yaàbire?

Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikuó wāàbè kpéi (Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

45 Kè benitibè bəmou nkémú Yesu náaanti, kòo náké o tancóumbè ke dò: 46 Daatenè ikuó wāàbè kpéi bèè ò ndó kénhā yeyaàbòrè dieyè ke centi kè benitibè bo mbè dóu nke bè sánti yaárè miēke, ke ò ndó yekàrè deyùikè kpere titiintouti miēke nè yekàrè kètiyè yebaa mmieke. 47 Ke fekù bekúpobè kpere, ke ò mbáá nKuyie nkè dèe mante, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yóu mediè.

21

Okúpocīri kó dipānni (Wénté Mariki 12:41-44)

1 Kè Yesu mbo Kuyie ncīètè miēke, kēwénté keyà tikpàti yembè pāammè Kuyie nyidítí ke āā ndibuu miēke, 2 keyà okúpocīri mōu pāmè medítibii mēdémè mēè í tūòke dèmarè. 3 Kè Yesu bēi nke dò: N di náá mmómmuə nwe okúpocīri yie nweè ānné kè dè pēētè betòbè bəmou. 4 Ke yé betòbè āāmè ke suəmmu mediè, wenwe nè o cīti miēke kòò ānné ò do mōke ì ke bo dinè.

Yesu nàkémè Kuyie ncīètè kó mupəmmù kpéi (Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)

⁵ Kè Yesu tancòumbè mabè nnáá Kuyie nc̄t̄ètè maá m̄èè botí n̄è yetárè wenniyè n̄è bè p̄ämmú t̄ì s̄àtì te kp̄éí. ⁶ Kè Yesu be nàké ke d̄ò: De kó yewe kraanímu, kè di m̄è nwùò ndè, ditári mari í yó nkpaá nónké d̄iterì ñnkè de m̄ou de bo duó.

Yesu nàkémè o w̄etimù kp̄éí

(Wénté Matie 24:3-14 n̄è Mariki 13:3-13)

⁷ Kè bèè beke Yesu ke d̄ò: Okòtì de yóó tuakení òmmònnì? Ti yóó yà ba kébanté ke d̄ò ndè auténí? ⁸ Kè Yesu bè t̄éñné ke d̄ò: Nyénè kòò m̄ou báá di souté ke ȳé benitibè péu karinímè ke yóó nsou nke tú bè tu Kirisi, de t̄uòkenímu ke d̄èè, di báá bè t̄ünne. ⁹ Kè di kèè dii m̄ònnì kè bè nàá mmudoò kp̄éí n̄è tikp̄àtì kó mufèè, kufōwaa mbáá di p̄í, d̄èè d̄ò nkéketé k̄etuakení, de né mu nyí yó ntú kumànku.

¹⁰ Ku m̄botí bo íté kénkpannè kutekù, kè di ñkp̄ààt̄iyuu íté kénkpannè d̄iterì. ¹¹ Kè ketenkè ns̄anti mediè nkè mumòmmú yeimuu tanní tip̄it̄i tim̄ou n̄è yekòbè kè d̄èmarè yeire nd̄òari k̄éñkè n̄è yebenkùyè cànyè. ¹² Bè yóó keté ke di p̄ímmúmu, ke di f̄éũ, nke di k̄atenè titíntouti, ke di kpetinné, ke di duó mbekp̄ààtibè n̄è kumàndáàbè di tú m̄èè kp̄éí n k̄obe. ¹³ Nè m̄èè mieke nke di yóó namè ké bè nàké n kp̄éí. ¹⁴ Nyénè ke níí báá niitè kénwaa ndi bii yóó nàké t̄ì k̄éyè. ¹⁵ Ke ȳé m̄i yóó di duómmè tin̄áànti n̄è mecii, bá di k̄pant̄id̄ènt̄òu m̄ou báá na ké di baani, yoo wèè t̄ì yete. ¹⁶ Di yembè n̄è diyōf̄ò k̄obe n̄è di c̄p̄es̄etit̄obè n̄è di népobè bè bo di f̄it̄i k̄ékuo bes̄ũkùbè. ¹⁷ Benitibè bem̄ou bo ndi níí ndi tú m̄èè kp̄éí n k̄obe. ¹⁸ Di yó kó kuyùrikù kumáà me mbáá feti. ¹⁹ N̄t̄éñnè, mem̄me di bo namè k̄édeetè di f̄òmmu.

Sedisadεmmu kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

²⁰ Kè di yà dìi mònni kè behããpòmbè cě̀t̃e Sedisadεmmu, di banté ke dò nho pòntimù muù duunní. ²¹ Kè dè s̃ó mbèè bo Sudee bèe coké kédeke yetãrè, kè bèe bo Sedisadεmmu miεke bèe yè, kè bèè bo depaa mbè báá konní dihei. ²² Kuyie nkó tiyě̀iti kó yewe nyε, kè dè bo d̃ò tì wàri ke yěmmè. ²³ Dè bo nyòùnè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè t̃o ibí, ke yé meyeñcaàrìmè diemè yóó mbomè de kó dihei miεke kè Kuyie mmiεke ncóú nde kó kubotí. ²⁴ Bè bo kuò bèmabè nè disie, kèp̃immú betòbè kè bèe naá nyibotí im̃ou kó tidaatì, kè bèè í tú Sifube kè bèe p̃onte Sedisadεmmu kédéíté, kè dè mme ndò nke kém̃múnè de kó mēfiè mbo deèmè.

M̃ed̃òrìmè m̃è yóó d̃ò kè Yesu né w̃ēt̃eni

(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

²⁵ De mònni d̃emarè cànnè bo nd̃òri, diyie nè otànkù nè siwãã de ñnkè, dàméèrì kó kunampoo nè o kó kutoweku bo nte kè yebotè yem̃ou yèmmèe caàrè. ²⁶ Kuf̃waá ndiekù bo p̃i mbenitibè nè d̃èè d̃òri de kp̃éí, nke yé siwãã diesì yóó s̃antèmè. ²⁷ De mònni kè bèe yà Onit̃ibire, kè dè cutiní yewetè miεke nè muw̃erímú diemù nè tikpeti. ²⁸ Kè de kó m̃ed̃òrìmè keté dìi mònni di ténke bá ns̃í, cáttinne di yèmmè ke yé Kuyie nyóó di d̃eetémè bàmbà.

D̃èè benkú ke dò ñYesu w̃etimù t̃óní

(Wénté Matie 24:32-35 nè Mariki 13:28-31)

²⁹ Kè Yesu bè ñaké ke dò: W̃ent̃ènè fikie kó d̃etie nnè d̃etie nterè de kó m̃edonnimè. ³⁰ Kè dè bité dìi mònni di ã̃ bantému ke dò ndiyò̃ t̃ónní. ³¹ M̃èè

botí nku kè di yà dìi m̀ǹǹǹi dende kó dimàà di banté ke dò nKuyie nkprààtiyuu t̀ó̀ǹǹi. ³² N di náá mmóm̄muo nwe benìtìbè bèè fòu di mm̀ǹǹi bè í yóó kú bem̄ou, kè dè mu nyí tuòkení. ³³ Kéĩnkè nè ketenkè dè bo p̄ēēté, n náaṅ̀tì me mbáá p̄ēēté bitì.

Ti bo nwúóm̄mè ke báá nKuyie

³⁴ Ǹdakenè kè de kó diyìè bá nyóó tuòkení ke s̀ó ndi bo yebaa mmièke ke yà ke muó, nkè kutenkù kuu nkó iyentotí di na, kè di di déété, ³⁵ ticùṅ̀tì ̄ṅ̀ p̄ĩ mmèè botí sin̄o de kó diyìè yóó me ndéété kutenkù kum̄ou k̄obe. ³⁶ Nwúón̄nè ke báá nKuyie nsáà kém̄m̄ke muw̄ērímú kèna k̄eyenténè dèè kó dimàà yóó tuòkení, kèna k̄écóm̄mú Onìtìbire ìkè.

³⁷ Kè Yesu níi ntũũ nke tiè mbenìtìbè Kuyie nc̄f̄ètè mièke ke yàa k̄ate k̄eyíé Odifíè t̄arì ìnkè. ³⁸ Kè benìtìbè níi pike cute Kuyie nc̄f̄ètè, ke bo keè o tié.

22

Sudaasi do dóm̄è k̄éfté Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isāā 11:45-53)

¹ Kè dè nkpráá yewe sám̄pó kè p̄ēèbè bèè í k̄oorenè mutie mùu muuti kó dibanni bè tú di diyentébannii tuòkení, ² kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāābè nwanti bè bo ȳimè k̄é kuo Yesu, ke né ndé benìtìbè. ³ De m̀ǹǹi kè dibòò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè t̄ep̄íitè nè bèdébè kòò m̄ou. ⁴ Kòo k̄ate k̄eyà ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāābè k̄é bè nàké ò yóó ȳimè, kè bèe p̄ĩ nYesu. ⁵ Kè dèe bè narike kè bè d̀ò bè bo ò duó nyidíítì. ⁶ De

mànni kè Sudaasi ñwanti ò bo yĩmè kè bèe pĩ nYesu bá ditĩnni bá nyé.

Yesu do yěmmè bèe bénné diyentébanni kó mudii
(*Wénté Matie 26:17-25 nè Mariki 14:12-21 nè Isāā 13:21-30*)

⁷ Pě̀èbè bèè í kə̀ərenè mutie mùù muuti kó dibannii, bè ɔ̄ fié dui yiè ipe diyentébanni kpéi nkè dui tuəkeni. ⁸ Kè Yesu t̄mPieri nè Isāā ké bè nàké ke dò: Kə̀tenè kébénné diyentébanni kó mudii kè tí di. ⁹ Kè bèe ò beke ke dò: A dó tí mù bènné de? ¹⁰ Kòo bè t̄n̄né ke dò: Kə̀tenè dihei, di bo conè onitidòu m̄u kòo t̄o diduù nè meni, nkè dí ò t̄unne. ¹¹ Kòo ta dè dí nàké de kó t̄eç̄t̄è yiè nke dò: Okóti tu yé ò yóo di kùu dieku miəke diyentébanni kó mudii nè o tancóumbè? ¹² Ò bo di benke kudieku diekù makù kudankù ñnkè kè kù t̄unte páíi, deñde di yóo bénnémè diyentébanni kó mudii.

¹³ Kè bèe kə̀te kə̀ns̄ò ndè dò nhò do bè nàkémè, kè bèe bénné diyentébanni kó mudii.

Mudii sààmù kó ikuó
(*Wénté Matie 26:26-30 nè Mariki 14:22-26 nè 1 Kòd̄enti 11:23-25*)

¹⁴ Dè t̄uəke dui mànni Yesu nè o t̄ā̀rè kè bè nkari ke yo. ¹⁵ Kè Yesu nàké o tancóumbè ke dò: N dó nè n yěmmè mem̄u ndi, mí nnè d̄indi tí w̄enné k̄edi diyentébanni dui nkó mudii, kè n né na k̄é̄t̄é. ¹⁶ N di náá mmóm̄muo nwe n t̄enke í yóo mù di kè diyentébanni kó mebenkùmè í d̄òò kè Kuyie nk̄anne ku kp̄à̀t̄iyuu.

¹⁷ Ò yĩ mem̄me k̄ét̄úót̄e feb̄òf̄e k̄és̄ante Kuyie nk̄e bè duó ke dò: Ntonè k̄éȳà dim̄u. ¹⁸ N di náámmu

n ténke í yóo yà fínyĩ be kó menaà, kè Kuyie nyàa kannenè ku kpààtìyuu.

¹⁹ De kó difōnkúò ke túóté pḗḗ, késānte Kuyie, kóo wḗrí ké bè duó nke dò: Die ndeè benkú m pāmè n kòntì di kpéí, ndāarinè de, ke denniní n kpéí.

²⁰ Kè bèe di kédeè kòo túóté fēbòòfē ké bè duó nke dò: Fē mbòòfē fēè benkú n yĩ mmeè yó ntemè kè metaummè pammèe dāò. ²¹ Wèè yó n fíté ò me nkakému die nti yo ndè. ²² Onitìbire yóo kúmu kéndōnnè tì wārimè de kpéí, wèè me mbo dè fité ò bo yà.

²³ Kè bè mbékú betòbè ke tú, ti miēke we mbo dāò me kó kubotí?

Kuyie nkpàti cāānnèmu kutenkù kpɛti

²⁴ Kè Yesu tancòumbè ñnèi ke bo yà wèè yó mbè baké. ²⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Yēbotè kó bekpààtibè beè yè fḗũnko, bèè baké yēbotè beè duò nkè bè bè yu ke tú mesàà ndāòrìbè. ²⁶ Di kperε í dò nké mme ndò, wèè kòtí wè ndò di kóo sām̄pòu, wèè baké kòò ndò ndi kóo tōntì. ²⁷ Wèè kàri ke yo nnè wèè ò duò mmudii, be we ndeunè otòu? Wèè kàri ke yo nweè í deua? M bo di cuokè ke dò nwèè duò nwènwe mudii. ²⁸ Di tú bèè wḗḗrì bèmbε ke m bonè n fḗũtímè mem̄ou miēke. ²⁹ N cice n duóm̄mu dikpààtìyuu kè m bo na ké di ndi duó. ³⁰ Di yó nyommu ke yò, n kpààtìyuu miēke kékari yekpààtikàrè, kèbekénè Isidayεeribe kó iwuo tēpítè nè ìdèi.

Yesu nàkémè Pìeri ò yóo ò nènnimè

(Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki 14:27-31 nè Isāā 13:36-38)

³¹ Kè Yesu nàké Simōo ke dò: Simōo, Simōo, dibāò yāũtému dinùù ke bo da meèrè bè ò̄ meèrèmè

medibii nké mè bàte nè tifènti. ³² Kè m bántè Kuyie nha kpéí nkè dè bo yie nkàa tákùmè báá bonke. Kàa wè̀te ke fiíkú dìi m̀nni a kpénk̀nne a k̀be.

³³ Kè Simᵒᵒ ò nàké ke d̀: N Yiè, kè bè bo ti wēnné kékpetínné n yiemmu, kè dè me ntú mukũũ nni mmu tí kú. ³⁴ Kè Yesu ò tḗnné ke d̀: Píeri n da náámmu tekote bo nyóó kuó nkàa nēnnimu kuce mètàãti ke tú a í n yé.

Yesu náámmè o tanc̀umbè ke tú bèe báátí

³⁵ Kè Yesu bè beke ke d̀: N di t̄ ndi yie bá di í ntò idíítí, di í ntò yeyòrè di í ntò tineùti, kè dèmarè di dóntáá? Kè bè d̀: Áà, dèmarè í ti dònté.

³⁶ Kòo bè nàké ke d̀: Di mm̀nni náke kè wèè m̀ke idíítí we nyi t̀, kè wèè m̀ke diyòrì kòo ndi t̀, kè wèè í m̀ke disie wèe fíté o yaàbòrì kédonté disie.

³⁷ N di náámmu tii wàri n kpéí ntì d̀ nkédòmu. Tii tu: Bè ò wēnnénè benitiyeibe, tì me nhauté ke bo d̀mu.

³⁸ Kè bèe ò tḗnné ke d̀: Ti Yiè nte yese yèdèè, kòo bè tḗnné ke d̀ yè sànnèmu.

Yesu báámmè Kuyie nkòo bietimèe naá mmeýĩ

(Wénté Matie 26:36-46 nè Mariki 14:32-42)

³⁹ Kè Yesu íté ke t̀ ndeèti Odifíè t̄ari, kòo tanc̀umbè nhò tũ. ⁴⁰ Kòo tuòke kè bè nàké ke d̀: Mbáánnè Kuyie nkè mesòummè báá di na.

⁴¹ Kékenté kè dè mmannè a bo dootémè dit̄ari, kòo nínkóo kémbáá nKuyie nke tú: ⁴² N cice kàa d̀ a n détinne febòòfè fiè, dè bá ntú m̄i kó medókùmèe d̀ a k̀me mee d̀. [⁴³ De m̀nni kè Kuyie ntōnni marii cúténí keĩnkè kóò kpénk̀nne. ⁴⁴ Kè Yesu yèmmè caàrè mediè nkòo mbáá nKuyie nè o wērímu muməu, kòo bietimèe naá mmeýĩ kéndóú ketenkè.]

⁴⁵ Ò bántè dìì m̀ǹǹǹi Kuyie nkédeè kéwēténí o tancòumbè borè, ke nsó mbe yèmmè cààrè, kè bè yè nke duá. ⁴⁶ Kòo bè beke ke d̀: Di yè nke duámaà? Íténè kémbáá nKuyie nkè mesòummè báá di na.

Bè dómè kípĩ nYesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Isāã 18:3-11)

⁴⁷ Yesu kpáá ke me nnáá nkè ditĩnni marì tuàkení kè Sudaasi, Yesu tancòumbè tepítè nè bèdébè kòò m̀u, dì ni, ke tónni Yesu borè ke bo ò ̀rí. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Sudaasi, a bo ̀rímu Onitibire ké dè fitáà?

⁴⁹ Bèè neinè Yesu kè bèè yà dèè yóó d̀ò kòò beke ke d̀: Tí Yìè, tí kpannè ti seà?

⁵⁰ Kè be kòò m̀u kpatè disìè kéhei nkédate ikuó nìtì dièwè kòo t̀nti tòò youri. ⁵¹ Kè Yesu d̀: Yóunè memme. Kékááké de kòò nìtì toò, ké di miékunne, ⁵² kédeè kénáké ikuó nìubè nè bèè bàa Kuyie ncĩètè be kó bekótìbè nè behèikènkótìbè bèè kàtení ke bo ò pĩ nke d̀: Di kàtenèní yese nye nè ipààti ke d̀ n tú onitik̀t̀t̀àà? ⁵³ Nh ̀õ ndi bonèmu yewe yem̀u Kuyie ncĩètè mièke bá di í m pĩ. Di kó dim̀nni dìi t̀̀̀ke d̀ndi nè dibìnni kòò kpààti.

Pieri nènimè Yesu

(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 nè Mariki 14:53-54, 66-72 nè Isāã 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Kè bèè pĩ nYesu kékàtenè ikuó nìtì dièwè cĩètè, kè Pieri ntũ nke díetirì. ⁵⁵ Ke só mbè t̀̀̀ti muhãá nke iiri kudànkù cuokè, kè Pierii karoo be borè. ⁵⁶ Kòo nitipot̀nti m̀u ò yà, kòò k̀ri muhãá ntaké, kòo mme nhò wùó nkébéi nke d̀: We ǹtì do neínèmu Yesu.

57 Kè Pierii nenni ke dò: Onitipòkù, n yí ò yé.

58 Kè dèe yíe sámpó kòo tǎu mǎu ò yà, kébéi nke dò: A tú be kòo mǎu nwe, kè Pierii ò tǎnné ke dò: N yí ò wǎnnè.

59 Kè dèe yíe kémǎntoo sámpó tewebiètè mèmáà tǎmè kòo tǎu mǎu búi nke dò: Mómumu ò nhoniti yie ndo ò neínemu, ò tú Kadidee kou nwe. 60 Kè Pierii ò tǎnné ke dò: N yí yé a dó ké n náké tì. Ò kraá ke me nnáá nkè tekotee kuó. 61 Kè ti Yiè nwǎǎtè kǎwǎnté Pieri, kòo denteni ò do ò náké tì ke dò: Tekote bo nyóó kuó nkàa nenni kuce mǎtǎati ke tú a í n yé. 62 Kè Pierii yè kénkuò tinǎnni.

Bè do daúmè Yesu kòo puoti

(Wǎnté Matie 26:67-68 nè Mariki 14:65)

63 Bèè bàa Yesu kè bè nhò daú kòo puoti, 64 ke níi kǎá nho ò kè kuyàakù ké nhò bèkú ke tú: Náké wèè da poté.

65 Kòo sǎá nyesǎámbe tǎyè péu.

Bè bekénènè Yesu kubeéndieku kudiékù

66 Kè dèe wenté kè dihei kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎábè, kè bèe tíi nkékoteni Yesu kubeéndieku diekù, 67 kòo beke ke dò: Kè fǎǎ tú Kirisi a ti náké, kòo bè tǎnné ke dò: Bá kè n di náké di í yóó yie. 68 Kè m me ndi beke timati di í yó n tǎnné. 69 Onitibire bo kari yíe Kuyie mmuwǎrimú mumǎu yie mbakù yóu.

70 Bemǎu kè bè dò: A tǎ ntú Kuyie mBire ndaà? Kòo dò: Di ti mbéi, n de n tú.

71 Kè bè dò: Ti né tǎnke baà ònti ti kèemu ti mómǎmbe ò búi nti nè o niù.

23

*Bè kàtènnèmè Yesu Pidati borè
(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè
Isää 18:28-38)*

¹ Kè bèe íté βεμου κέκατενè Yesu Pidati borè,
² ké nhò wátìrì κε tú ò sukii benitìbè mβε κè bè
bo yete okpààti, κε bè nàá nke tú bè bá nyietì
dàmpòò okpààti diewè Sesaa, κε yu omàá κε tú
Kirisi okpààti.

³ Kè Pidatii ò beκε κε dò: Fṣṣ tu Sifube kóò
kpààtàà? Kòo tḗnné κε dò: A ti m̀béi.

⁴ Kè Pidatii náké difṣnnì nè ikuó niùbè kó bekótìbè
κε dò: N yí yà onitì yie nkó meyei.

⁵ Kè bè nyetíróo κε tú: Ò sukii benitìbè mβε κè bè
bo yete okpààti. Ò dè keté Kadidee nwe κε ta Sudee
omou κε tũκενèní diε.

Pidati duóm̀mè Yesu Edoti

⁶ Pidati kèè dìi m̀nnnì Kadidee kó diyètìrì kébeκε
κε dò: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ Ò kèè dìi m̀nnnì Yesu túmè Kadidee kou kóò
duónko Edoti, κε ś nhEdoti bo Sedisademmu de
kó yewe. ⁸ Kè Edotii yà Yesu κè d̀εε ò narike mediè
nke yé ò do yomè o kōmε, kéndó wèe d̀òò tidietì kòo
yà. ⁹ Kòo bíéké Yesu tináaḥtì péu ò me nyí nhò
tḗnné tìmatì. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó
wāābè ncómmú κε wátìrì Yesu mediè. ¹¹ Edoti nè o
kó behāāpòmbè κè bè nhò daú, koò sãá, kóò dàtinné
diyaābòrì sàārì, kéwḗte kóò duónko Pidati. ¹² De kó
diyie Edoti nè Pidati κè bèe narike κε do sī.

*Bè fṣṣm̀mè Barabaasi κε baaké Yesu kudapāātí
(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isää
18:39-19:16)*

13 Kè Pidatii tí nyikuó nùbè kó bekótíbè nè diheì kó bekótíbè, ké bè nàké ke dò: 14 Di kàtènní onìtì yie m borè ke tú ò sukii benìtìbè kè bè bo yete okpààtì kpeti, kè nh ò bìéké di ìikè m me nyí yà ò càke mù. 15 Edati me mmúnke í yà o yei mmamè ke wète ke wè nni nduonni, ò tũ nyí dòò meyei mmamè mèè bo nte kè ti ò kùò. 16 M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fīī.

[17 Bá dìi yentébanni Pidati do ð ndò nké bè fīī nkukpetínkù kùmàà ndi.]

18 Kè bèe pīēké beməu ke dò: Kuò onìtì yie nké fīī Barabaasi.

19 (Bè do yete okpààtì kpeti nti kè dikpànni ànné kè Barabaasi kuò onìtì kè bè nhò kpetí.) 20 Kè Pidati ndó kēfīī nYesu, ke yíé kébéinnè ditīnni. 21 Kè ditīnni dake pīēké ke dò: Baaké we kudapāātí! Baaké we kudapāātí!

22 Kè Pidatii wète kébéi nkuce metāāmmè ke dò: Ò dòò òmmē yei? N yí yà ò càrēmu mùù bo nte kè ti ò kùò. M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fīī.

23 Kè bè nyetíróo ke pīēkù ke tú: Baaké we kudapāātí, baaké we kudapāātí! Kè be toweku dake déukú kòò na. 24 Kè Pidatii yóu kényie mbe kpeti, 25 kēfīī mbè do yete okpààtì kpeti kè dikpànni ànné kè wèe kuò onìtì kè bè nhò kpetí, ké bè duó nYesu kè bè bo ò dòò bè ò dónēmè.

*Bè do kərinèmè Yesu ke bo baaké
(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè
Isāā 19:17-27)*

26 Kè bè níkərinè Yesu ke bo baaké, kéconè Siməə Sidenni ei kóò nìtì məù kòò kūntiní kupaku, kè bèe ò pī nkòò tou nkudapāātí, kòò nkù tə ke tũ nYesu.

27 Kè ditĩnnì ò urí, kè benitipòbè meí meí ke kuò nho kpéí. 28 Kè Yesu wě̃ete ké bè nàké ke dò: Sedisademu kó benitipòbè bá nkuònnè n kpéí, pètìnke ñkuònnè dimáà kpéí nke nè di bí kpéí. 29 Ke yé yewe kraanímèmu kè bè bo yí dè ñnaati sihãũnsi, bèè í pié, bèè í yǎǎ nyibí. 30 De mǎnni benitibè bo nnáá nyetǎrè ke tú: Duónèní ké ti yǎke! Ke náá nsitǎǎ ke tú: Tí kǎǎnnè. 31 Kè bè dǎdri mie nkudóu kusũũkù, kukperikù kperè bo ndòmmè?

32 Kè bèe kǎtenení benitikòbè bédébè, bè yóó wě̃nnénè bè Yesu kékuo. 33 Bè tũðke dii mǎnni dibòri marì bè tu di Kodikotaa (dèè tu kuyukũ) ké de mbaaké Yesu nè benitikòbè bédébè, yie nho bakù youú, otòu kucǎnku. 34 Kè Yesu búi nke dò: N cice cǎé mbe bè í yé bè dǎdri dè.

Kè tihãǎpònti tǎǎ tété kétotè o yààti. 35 Kè benitibè ñcómú ðeborè koò wùó nkè Sifube kó bekótibè nhò daú ke tú: Wenwe wèè deetè betabè, kòò mènke tú Kirisi nwe, Kuyie ntǎǎtè wè wèè deetè omáà.

36 Kè tihãǎpònti múnke nhò daú, ke tóónko kóò duó mmenéyǎǎ nke dò: 37 Kàa mènke tú Sifube kóò kpààti nwe, deetè amáà!

38 Kè bèe wǎri tedabèetè ke dò: Yie nweè tu Sifube kóò kpààti. Kédanne kudapǎǎti yómmè.

39 Bèè nitikòbè bè ò wě̃nnénè bè ke baaké kè be kóò mǎu nhò daú ke tú: Fǎǎ baa tú Kirisàà? Deetè amáà ke né ti deetè.

40 Kòò tǎu ò kpannè ke dò: A baa dé Kuyie naa? Fǎ nnè we di bo difòtìri dimáà ndi. 41 Tínti dǎd mǎè yei mmǎnnè bè ti kuomu, wenwe me nyí dǎd meyei mmamè, 42 kédeè kénáké Yesu ke dò: Kàa wě̃tení dii mǎnni a kpààtiyuu mièke a nyé n kpéí. 43 Kè Yesu

ò nàké ke dò: N da náá mmómumu nwe, a bo nni mbonè yíe ndiwèihèi mieke.

Yesu kũũ nkó tináàntì

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Isāā 19:28-30)

⁴⁴ Diyie dó kécómmú dìi m̀ǹǹni yeyo kè d̀e biitoo ketenkè kemou k̀mbi, k̀tuokenè tewebiètè mètàāti. ⁴⁵ Bá diyie ténke í nná kè Kuyie ncĩètè kó kuyààkùu k̀tè ku cuokè. ⁴⁶ Kè Yesu pĩ̀kè ke d̀ò: N cice nh ānné m m̀áà a ǹu mieke nke.

Ò b̀ei memme kédeè k̀t̀t̀e. ⁴⁷ Kè Odommu kabè kó kuhā̀p̀ǹkùu yà d̀è d̀ò k̀sāntè Kuyie nke d̀ò: Onitì yie m̀m̀ǹke í d̀ò mèyeyi mmamè.

⁴⁸ Bèè do k̀t̀enì muwéimù, bè yà dìi m̀ǹǹni d̀è d̀ò kè be yèmmèe caàrè kè bè ncìèrì ke pĩ̀ mpĩ̀ mbe cĩncĩrè nè meyencaàrìmè. ⁴⁹ Bèè yé Yesu nè benitipòbè bèè do ò neitinè nè Kadideenì kè bè ncómmú mekentímè ke wúó ndèè d̀òrì.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Isāā 19:38-42)

⁵⁰ Onitì m̀òu wèè do bo dibeéntĩnnì mieke kè bè ò tu Sosefu, k̀ò tú onitisàu ke d̀òrì Kuyie ndó dè.

⁵¹ Wenwe do í yie nho kabè kpeti, ò me nyí nkàké bè tì d̀òrì dè, ò do tú Adimatee eì kou nwe, ke baa Kuyie nkpaàtiyuu. ⁵² Kòò k̀t̀e k̀m̀o Pidati dinùu ke bo kũnné Yesu, ⁵³ kòò cũ̀nnì kudapā̀tì, kòò pũ̀ nkuyasààkù, kédòú nkufōti mieke bè do keú kù dipèrì ìnkè, bá bè mu nyí nkù kũnné òm̀ò. ⁵⁴ Dè do tú Sifube kó teom̀p̀t̀è ketírì kùu yuoku nku, kè dè né bo wenté kè t̀è m̀bo.

⁵⁵ Bèè nitipòbè do neinèní Yesu Kadidee, kè bèè neinè Sosefu k̀yà kufōti nè bè ò d̀òu mmèè

botí, ⁵⁶ kέwēte kékò nkédòò mekùò nnè tùdààrí, kénhompu teom̀pùtè yiè ikuó yēmmè.

24

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:1-10 nè Mariki 16:1-8 nè Isāā 20:1-10)

¹ Dīmáàsì kó dikūnweñnì sèlì kè benitipòbè nkòri kufōti ke tò mekùò mmèè kəkénè tùdààrí bè d̀òò mè, ² kénsó nditáí d̀ì do poke kufōti d̀ì p̀òòte. ³ Kè bèe ta bá bè í nyà ti Yiè nYesu. ⁴ Kè d̀èe bè di, kè bèe yà benitìbè bèdébè kè bè dàátí tiyaàpéíti kè tì mièti. ⁵ Kè kufōwaá mpí mbenitipòbè kè bè nsíi nsíi, kè de kó benitìbèe bè beke ke d̀ò: Dè d̀omme kè di waà nwèè f̀òu becírìbè mièke? ⁶ Ò í kpaá die nhò yāntému, dentenèní ò sòò di nàké tì ò kpaá d̀ì m̀onnì Kadidee ke d̀ò: ⁷ Bè bo pí Onitìbire kédúò mbèè í tũ nKuyie nkè bèe ò baaké kudapāātí ñnkè kòo yānté diyìè tǎānnì yiè.

⁸ Kè bèe dentení Yesu sòò bè nàké tì, ⁹ kέwēte kékò nkénáké Yesu tancòumbè tepíítè nè omáà nè betòbè. ¹⁰ Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku yō, nè benitipòbè tòbè bèe do tì nàké Yesu tancòumbè. ¹¹ Kè Yesu tancòumbè yēmmè ndò mbè í yé bè nàá ntì ntì bá bè í ntì tá. ¹² Kè Pierii coké kékote kufōti késíéké, káyà tiyààtì bè sòò ò p̀ũ ntì máà, kénwētìní o kòbe borè, kè d̀è ò di nè d̀èe d̀òò de kpéí.

Yesu benkemè omáà bèè k̀òri Emayuusi

(Wénté Mariki 16:12-13)

¹³ De kó diyìè kè Yesu tancòumbè bèdébè nkòri teheitè matè bè tu t̀è Emayuusi, nè Sedisademmu kè d̀è m̀òke cìdòmétìrìbè tepíítè nè omáà, ¹⁴ kénkérì ke

náante dèè dòò. ¹⁵ Bè náante memme kè Yesu bè nìnte kè bè ñneí. ¹⁶ Kè dèmarè né nkānké be nuò nkè bè í nna kóò banté. ¹⁷ Kè Yesu be beke ke dò: Di náá mba nkpríí?

Kè bèe cómmóò kè bè yèmmè cààrè. ¹⁸ Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò tēñné ke dò: Fó nwe amáà wèè bo Sedisademma ke í yé dèè dòò ye ñwe miēke. ¹⁹ Kè Yesu beke ke dò: Ba ndòò? Kè bè dò: A í kèè tìl tùòkení Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mpāānāāntì náāntò ke dāari tidiēti ke náá nkòo náāntì mōke muwērimú, Kuyie nnè benitìbè kè dè yéà? ²⁰ Kè ikuó niùbè nè dihei kó bekótìbè kè bè ò pī nke yē mbèè ò kùò, ke duó nkè bè ò baaké kudapāātí. ²¹ Tì yèmmè do dò nweè yóó deētē Isidayēeribe! Yíe nwe diyìè tāānnì nè dè dòòmè. ²² Kè ti kó benitipòbè mabè pìke cùte ke kòte kufōti ke wētení ke nàké kè dè ti di, ²³ ke yē mbè í ò yà ke yà Kuyie ntōrè, kè yè bè nàké ke tú ò yānté. ²⁴ Kè ti kōbe mabè kòte kufōti ke sò ndè dò benitipòbè do tì nàkémè, bè me nyí ò yà.

²⁵ Kè Yesu dò: Díndi benitìbè bèè dónté meyèmmè ke í cāā di bo ntāmè Kuyie mpāānāāntì náāmbè nàké tì. ²⁶ Kirisi do í dò nkéǎǎtè mèè botí ke né na kédeukaà?

²⁷ Kédeè ké bè nàké Kuyie nnāāntì tìl wāri Mōyiisi kó yepáte nè Kuyie mpāānāāntì náāmbè kpeye, ké bè nàké timou tìl wāri o kpríí.

²⁸ Bè tōñnè diì mōnnì bè kàri tēè eitè kè Yesu dōò kéndò nhò pēnké. ²⁹ Kè bèe yete ke dò: Yóu kè tí yíé nkè diyìè deèmu, kè keyènkè bìiri.

Kòo yie nkè bèe ta kēbáté. ³⁰ Bè yóó di diì mōnnì kòo túóté pēè, kēsānte Kuyie, nkóò wérí ké bè duó.

³¹ De mōnnì kè dèe bè wenke, kè bèe ò banté ke né ò

móntóo, ³² Ké n náá mbe máà ke tú: Dè do í dò muháá mmamù cóú nti miéke ò ti náánnè diì mònñi kuce ke ti benkú Kuyie nnáàntàà?

³³ Kè bèe pànkεε íté kéwετε Sedisademmu kénsó nYesu tancòumbè tepíítè nè omáà nè betabè kè bè tikú. ³⁴ Kè bèe bè nàké ke dò: Mómмуo ti Yiè nyáántému ke benke omáà Simoo.

³⁵ Ké bè nàkénè tii dòò bè kèrí diì mònñi nè bè ò bantémè ò wéú diì mònñi péè.

*Yesu benkemè omáà o tancòumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Isāā
20:19-23 nè Yesu Tōrè 1:6-8)*

³⁶ Bè kpaá ke me nnáá nkè Yesu cómmóo be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

³⁷ Kè kufōwáá mbè pī nkè be yèmmè ndò ndibòò mari ndi. ³⁸ Kè Yesu be beke ke dò: Di kōmbùòti duònè ba? Dè dòmmε kè di í tã ke dò mmí nwe?

³⁹ Wénténè n nou nè n naàcèi, mínwe m mómмуo, n káákénè káyà, dibòò mari í mōke tikònti di me nwúo nkè m mōke ti.

⁴⁰ O béi mmεmmε ké bè benke o nou nè o naàcèi.

⁴¹ Kè diwèli bè pī mbè né mu mbaa í ntá ke dò nweñwe, kòo bè beke ke dò: Di í mōke dèmarè kè n diáà?

⁴² Kè bèe ò duó ndiyīnkèè diì āũ. ⁴³ Kòo di cōuté kécááké be ìkè. ⁴⁴ Kédeè ké bè nàké ke dò: N sòò tì ndi náá, n kpaá di bonè diì mònñi ke tú: Tii wāri n kpéi Mōyiisi páte miéke nè Kuyie mpāānāànti náam̄bè kó yepáte miéke nè yesāā nkpeye miéke tì dò nkédòòmu.

⁴⁵ Mεmmε kòo bè duó mmecii nkè bè bo banténè tii wāri, ⁴⁶ ké bè nàké ke dò: Tì wārimu ke tú Kirisi dò nkéféútému, kè bèe ò kùo, kòo yánté diyie tãānni yiè. ⁴⁷ Kè Kuyie nnáànti náké kéketénè

Sedisadεmmu nè ibotí imou miεkoo. Kè benìtìbèε banté be yei nkéceete kè Kuyie mbè cī́. ⁴⁸ Di dè yàmu ke dò nkénáké di yà dè. ⁴⁹ Né nkpaánè diε nSedisadεmmu kè n di duó nkeĩnkè kó muwērímu n cice yē nhò yóó di duó mmù.

Yesu dèkemè keĩnkè

(Wénté Mariki 16:19-20 nè Yesu Tōrè 1:9-11)

⁵⁰ Kè Yesu deè ké bè kòtenè Betannii bíékè, kéyoute o nou be ĩnkè ké bè pã mesàà. ⁵¹ Ò bè pãã ndiì mōnni mesàà nkéíté kēndeètì keĩnkè. ⁵² Kè bèε nínkú, kòò sãnte kéíté nè kuyḕnaatí kēwēte Sedisadεmmu, ⁵³ kέmbo Kuyie ncī̀ètè sãã ke sãntí Kuyie.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16